



Mandag den 26. april 2021 (D)

1

102. møde

Mandag den 26. april 2021 kl. 10.00

Dagsorden

1) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 210:

Forslag til folketingsbeslutning om implementering af et fuldt lande-
vejsprincip.

Af Peter Juel-Jensen (V) m.fl.
(Fremsættelse 05.03.2021).

2) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 213:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et genstartsteam
for landdistrikter.

Af Peter Juel-Jensen (V) m.fl.
(Fremsættelse 05.03.2021).

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 220:

Forslag til folketingsbeslutning om bæredygtigt byggeri og bæredyg-
tige renoveringer i kommunerne og regionerne.

Af Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl.
(Fremsættelse 09.03.2021).

4) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 221:

Forslag til folketingsbeslutning om at afskaffe dyrt, privat certificer-
ingsbureaukrati for mindre byggerier.

Af Halime Oguz (SF) og Karsten Hønge (SF).
(Fremsættelse 09.03.2021).

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 188:

Forslag til folketingsbeslutning om at sætte loft over andelen af
tosprogede på danske uddannelser.

Af Morten Messerschmidt (DF) m.fl.
(Fremsættelse 03.03.2021).

6) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 189:

Forslag til folketingsbeslutning om et loft over andelen af udlændin-
ge på danske gymnasier.

Af Morten Messerschmidt (DF) m.fl.
(Fremsættelse 03.03.2021).

7) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 271:

Forslag til folketingsbeslutning om at ændre arbejdet med uddannel-
sesparathedsvurderingen hos elever i de ældste klasser i grundskolen
og at indføre tilbud om uddannelsesvejledning til alle elever i 8. og
9. klasse.

Af Stén Knuth (V) m.fl.
(Fremsættelse 09.03.2021).

8) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 203:

Forslag til folketingsbeslutning om at hæve koblingsprocenten for
fri- og privatskoler.

Af Mette Thiesen (NB), Katarina Ammitzbøll (KF) og Henrik Dahl
(LA) m.fl.
(Fremsættelse 05.03.2021).

9) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 244:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre, at friskoler, privatskoler
og private ungdomsuddannelser på lige vilkår med folkeskoler og
offentlige ungdomsuddannelser får stillet coronatest til rådighed af
kommunerne.

Af Mai Mercado (KF), Ellen Trane Nørby (V), Alex Ahrendtsen
(DF) og Henrik Dahl (LA) m.fl.
(Fremsættelse 09.03.2021).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Karen Ellemann):

Mødet er åbnet.

Epidemiudvalget har afgivet:

Beretning om at fjerne kravet om 30 minutters forudgående bordbe-
stilling ved indendørsservering.
(Beretning nr. 17) og

Beretning om omgående genåbning af skoler og ungdomsuddannel-
ser.
(Beretning nr. 18).

Beretningerne vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Indenrigs- og boligudvalget har afgivet:

Beretning om kommunernes og regionernes overheadomkostninger.
(Beretning nr. 16).

Beretningen vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 210:

Forslag til folketingsbeslutning om implementering af et fuldt landevejsprincip.

Af Peter Juel-Jensen (V) m.fl.

(Fremsættelse 05.03.2021).

Kl. 10:00

Forhandling

Første næstformand (Karen Ellemann):

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er indenrigs- og boligministeren. Velkommen.

Kl. 10:00

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for det, formand. Venstre har fremsat et forslag, som giver regeringen til opgave at indføre fuldt landevejsprincip, altså over hele Danmark og hele året. I regeringen er vi enige i, at vi skal have mere sammenhæng og mere balance; Danmark skal hænge bedre sammen end i dag. Der er i flere år sket en løbende centralisering, hvor fokus har været på de større byer, og det har været på bekostning af landområder og mindre lokalsamfund i Danmark. Resultatet er, at mulighederne i vores land er skævt fordelt, alt efter om man bor i de store byer eller bor i provinsen. Det er en udvikling, der ikke har været styret af naturlove, men som vi mener har været styret af forkerte politiske beslutninger.

I 2018 fremlagde Socialdemokratiet derfor et udspil, der hedder »Nærheden tilbage«, hvor vi satte som mål at tage et opgør med den skæve udvikling, der har været i kølvandet på kommunalreformen i 2007. Det arbejde er vi i gang med, og jeg vil blot nævne, at vi har præsenteret en infrastrukturplan, vi har vedtaget en udligningsreform, vi er i gang med at oprette nye skattecetre rundt om i hele landet, og vi vil komme med flere initiativer, bl.a. forslag til en bedre og mere decentral placering af uddannelser i Danmark. Vi vil i det hele taget se på de negative konsekvenser, der har været af kommunalreformen. Derfor er vi også enige i, at det er vigtigt at skabe gode muligheder for at bo og leve på øerne uanset de udfordringer, som geografien selv sagt giver, når al transport skal ske hen over vand.

Kernen i beslutningsforslaget er landevejsprincippet, hvor prisen for en rejse med færge sænkes, så den svarer til at rejse den samme afstand på landevej. Formålet er at understøtte helårsbeboelsen og turismen på øerne. Landevejsprincippet er grundlaget for det tilskud, som staten i dag giver til økommuner og kommuner, til at sænke prisen på passagerbilletter. Der bliver som bekendt også givet betydelige tilskud til at nedsætte prisen på gods. Hvert år modtager kommunerne for de to ordninger til gods og passagerer knap 131 mio. kr. i øremærket tilskud.

Jeg synes, der er grund til at notere, at de tilskud, som vi over de seneste år har indført, er vedtaget med brede flertal. Vi har i Folketinget på tværs af partier bakket op om at gøre færgebilletterne billigere, og det er sket ad flere omgange, i takt med at der kunne skaffes finansiering. Der har også været en fælles opmærksomhed på, at man skal være forsigtig i forhold til højsæsonen. Derfor er ordningen oprindelig lavet sådan, at tilskuddet skal bruges til at nedsætte færgetakster uden for højsæsonen, så man ikke skaber flaskehalse og kapacitetsproblemer. Men som forslagsstillerne nævner, var Folketingets partier i 2018 enige om at ændre modellen, så kommuner med små øer nu kan bruge tilskuddet til at nedsætte takster for passagerer hele året, altså også i højsæsonen. Dette var i erkendelse af, at forholdene varierer meget mellem de små øer, så ved at give frihed blev der givet mulighed for lokalt at eksperimentere med justeringer af priserne også i højsæsonen.

Regeringen kan dog ikke støtte dette beslutningsforslag, og det skyldes, at Venstre reelt ikke har anvist nogen konkret finansiering af udgifterne i forslaget. Som forslagsstillerne selv fremhæver, har regeringen tidligere anslået, at det vil koste ca. 45 mio. kr. årligt at indføre et fuldt landevejsprincip hele året og i hele landet, og Venstre ønsker her at finansiere forslaget med henvisning til partiets finanslovsprioriteringer under overskriften »Vækst i en grøn omstilling – med mennesket i centrum«, men det er Venstres oplæg fra november 2020 til sidste års finanslov, en finanslov, som er vedtaget. I regeringen er vi ikke tilhængere af, at man fremsætter politiske forslag uden at svare på, hvor pengene konkret skal komme fra. En fremtidig diskussion om en eventuel udbygning af landevejsprincippet forudsætter altså, at vi også har et konkret forslag til en fremadrettet finansiering, en diskussion, som bedst hører hjemme i forbindelse med finanslovsdrøftelserne, hvor vi har en samlet diskussion af prioriteterne i det samlede budget. Regeringen har på nuværende tidspunkt ikke taget stilling til dette konkrete forslag.

Samtidig tog aftalen fra 2018 om justering af de nuværende takster afsæt i en foreløbig evaluering. Her var konklusionen, at de to tilskudsmodeller for gods og passagerer generelt fungerede godt og efter hensigten. Her blev det samtidig aftalt, at der foretoges en ny evaluering af de nuværende færgetilskud i 2022.

Jeg vil så gerne tilføje, at den kommende evaluering også kommer til at se nærmere på erfaringerne fra sidste års sommerpakke. På grund af coronasituationen blev der for at styrke øturismen indført gratis indenrigsfærger i juli for gående og cyklister, og der blev givet 50 mio. kr. ekstra til takstnedsættelser på de ikkestatslige færgeruter i august og september måned. Sommerpakken var helt overordnet en succes, men der var eksempler på, at kapaciteten ikke kunne følge med, så nogle borgere på øerne pludselig ikke kunne komme hjem eller på arbejde på grund af udsolgte færges. Det er derfor oplagt, at vi ved evalueringen i 2022 får sat fokus på, hvordan vi undgår kapacitetsproblemer, så færgetilskuddene også fremover kan være en succes.

Jeg vil gerne runde af med at slå fast, at de nuværende ordninger med nedsættelse af færgetakster har været en succes, og det skal de blive ved med at være. Så jeg vil opfordre til, at vi f.eks. ikke kommer til at lave uhensigtsmæssige køproblemer i højsæsonen i vores fælles ønske om at skabe gode forhold for øerne. Regeringen vil meget gerne drøfte mulighederne for at forbedre de nuværende færgetilskud til øerne med alle Folketingets partier, men hvis det koster penge, skal der selvfølgelig være en reel finansiering af udgiften. Tak for ordet.

Kl. 10:06

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ministeren for besvarelsen. Der er ønske om en kort bemærkning, og den er til hr. Peter Juel-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:06

Peter Juel-Jensen (V):

Tak, og tak for talen, minister. 45 mio. kr. skiller os ad. For jeg kan lytte mig til, at regeringen ikke agter at bakke det op. Men ministeren starter med at anskueliggøre, at der er masser af udfordringer ude i vores landdistrikter, og de er kommet over en lang årrække. Nu står vi så midt i en anden udfordring, som vi kan være meget bekymrede for hvordan vores øer kommer igennem, og så kan man ikke finde 45 mio. kr. Er det, fordi regeringen har vedtaget den forkerte finanslov? Man kunne bare have fulgt Venstres finanslovsforslag, og så havde der jo været penge til at finansiere det her.

Kl. 10:06

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Næh, vi vedtog god en en god finanslov, og der har jo været masser af gode prioriteter i den, som også gavner landdistrikterne og øerne rundt i landet. Så det synes jeg sådan set ikke. Men det er jo klart, at man ikke kan komme og sige, at man vil bruge 45 mio. kr. på noget, uden at anvise, hvorhenne man skal gøre det. Hvad er det så i den finanslov, som vi vedtog, som man vil rulle tilbage? Er det styrkelsen af folkeskolen? Er det minimumsnormeringer? Er det en bedre psykiatri? Hvad er det for nogle prioriteter, som vi vedtog, som man konkret vil fjerne 45 mio. kr. fra? Det er jo det mindste, man skal oplyse, hvis man gerne vil bruge de penge.

Kl. 10:06

fulde trafikale ligestilling af øerne? Og det stod mig uklart i ministerens tale. Vil ministeren gerne være med til, at vi sikrer øerne den fulde trafikale ligestilling? For så skal vi i Dansk Folkeparti nok hjælpe ministeren; så skal vi nok finde ud af, hvad vi så kan gøre for at skaffe pengene.

Kl. 10:09

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Peter Juel-Jensen.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 10:09

Peter Juel-Jensen (V):

Ja, jeg synes jo, at vi har fundet pengene. Regeringen har bare valgt at bruge pengene på noget andet, bl.a. ved at give ekstra penge til folk, som går derhjemme og ikke bidrager. Vi havde en høring i Udvalget for Landdistrikter og Øer, og sammenslutningen af de små øer sagde, at sommerpakken selvfølgelig var fin, men at det bedste for at sikre vækst, udvikling og beskæftigelse ude på de små øer var, at man også vidste, hvad man havde i morgen. Man var selvfølgelig glad for sommerpakken, men man ville gerne fremadrettet have sænket priserne, man ville gerne have indført det fulde landevejsprincip, og det havde jo været billigere end en sommerpakke.

Kl. 10:07

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg synes, vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at sikre, at der er fuld trafikal ligestilling. Jeg synes, det er et princip, som vi skal arbejde efter, men jeg synes også, at det skal være sådan, at man tager det i den rækkefølge, der er finansiering til, og det ved spørgeren jo også godt. For man sad jo trods alt 4 år med fire finanslove, hvor der ikke blev indført en fuld trafikal ligestilling. Så det er jo trods alt noget, der sker i et vist tempo, og man indførte det jo heller ikke selv på det tidspunkt, hvor man sad og var med til at udforme de finanslove. Så der er jo en udfordring med at finde den finansiering, uanset hvilken side der sidder for bordenden.

Kl. 10:10

Bør regeringen ikke give tid til eftertanke og så få indført det her fulde landevejsprincip i stedet for at klatte pengene, når man nu gerne vil bruge dem?

Kl. 10:07

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Mette Hjermand Dencker.

Kl. 10:10

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Mette Hjermand Dencker (DF):

Ja, vi sad i forbindelse med fire finanslove, og det er rigtigt, at vi ikke fik fuld trafikal ligestilling. Men vi fik i de fire finanslove gradvis mere og mere trafikal ligestilling, og det er den udvikling, som vi godt vil have fortsætter, og nu står vi med et i hvert fald relativt lille beløb, når man taler statskassen, som lige mangler.

Kl. 10:08

Så det er derfor, at jeg er interesseret i at høre: Hvornår vil ministeren og regeringen prioritere, at vi fortsætter den gode procedure, som vi havde under den tidligere regering, altså at vi gradvis hvert eneste år lige gav mere og mere, så vi snart kan se, at vi er i mål med den fulde trafikale ligestilling? Hvornår fortsætter vi den?

Kl. 10:10

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg vil i hvert fald sige, at jeg er fuldstændig enig i, at en god planlægning er afgørende for, at man også kan tilrettelægge den sommer, man gerne vil have på småøerne, og der var nogle problemer sidste år, men der var selvfølgelig også rigtig meget, der fungerede godt. Det er jeg sådan set enig i.

Kl. 10:08

Så vil jeg sige, at vi, da jeg var ung på venstrefløj og i Socialdemokratiet, når vi manglede penge til et forslag, altid sagde, at forsvaret skulles skæres ned, og sådan er det efterhånden også blevet lidt med Venstre, altså at man, hver eneste gang der mangler penge til noget, siger, at det handler om de der 2.000 kr., eller hvor meget det er, som man får, hvis man er arbejdsløs. Altså, de penge kan jo ikke strækkes alle steder. Hvis man gjorde op, hvor mange steder Venstre har brugt dem til at finansiere det, så tror jeg altså, det bliver et ret stort beløb, når det kommer til stykket.

Kl. 10:08

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ministeren.

Kl. 10:10

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg ville ønske, at jeg kunne give et konkret svar, men det er jo sådan ved hver eneste finanslov, at vi har nogle ting, som vi rigtig gerne vil nå i mål med, som fuld trafikal ligestilling, og man kunne sige minimumsnormeringer, og man kunne sige mange andre ting, som vi arbejder hen imod, men hvor det kræver nogle ryk, fordi det selvfølgelig er penge, der skal prioriteres i forhold til en masse andre ting. Så jeg kan ikke svare på det helt konkret, men jeg er fuldstændig enig i ambitionen.

Kl. 10:11

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Mette Hjermand Dencker, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:09

Første næstformand (Karen Ellemann):

Der er ikke flere korte bemærkninger til ministeren, så tak til ministeren, og også tak for netop lige at gøre talerstolen klar til, at ordførerrækken kan begynde, og den første ordfører kommer fra Socialdemokratiet, og det er hr. Lennart Damsbo-Andersen. Velkommen.

Mette Hjermand Dencker (DF):

Helt i forlængelse af, hvad min gode kollega Peter Juel-Jensen har spurgt ministeren om, vil jeg bare sige, at vi jo altid kan være uenige om, hvorfra pengene skal tages. Det er ikke interessant. Det, der er interessant, er: Har vi viljen til det? Vil vi virkelig gerne skabe den

Kl. 10:11

(Ordfører)

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak, formand, og tak til Venstre for at give os mulighed for at få priser på færgefart ind til debat her i Folketingssalen. Jeg tror, vi var nogle stykker, der talte sammen lige her, kort inden mødet startede, om, at det faktisk er længe siden, at vi har diskuteret det her i salen, så det synes jeg faktisk er rigtig godt at det giver anledning til.

For i Socialdemokratiet ønsker vi, og som jeg også opfatter at en lang række andre partier gør, at få gennemført landevejsprincippet fuldt og helt, men for os er det vigtigt, at det skal ske i et passende tempo med hensyntagen til de erfaringer, der er samlet, og i en rigtig god dialog med økommunerne og med småøerne. Processen med at gennemføre landevejsprincippet har jo stået på i nogle år efterhånden, og som forslagsstillerne sikkert husker fra vores studietur til Skotland for nogle år siden, er det vigtigt, at vi bruger den nødvendige tid og laver de nødvendige tilpasninger i dialog med øboerne for at ramme skiven rigtigt i forhold til landevejsprincippet. Det har jo været – synes jeg i hvert fald – en kæmpesucces, at taksterne er sænket på færgerne til øerne, både i forhold til bosætning og i forhold til udvikling af erhvervsliv og turisme, og i princippet er landevejsprincippet alt andet lige indført på alle ruter bortset fra de 6 uger i sommerferien, og så mangler vi et lille stykke.

Den sidste opgørelse, vi har fået fra ministeriet, siger 45 mio. kr., men vi skal jo handle klogt, og derfor giver det også mening at afvente den evaluering, der er aftalt i 2022, og så også drage nytte af de erfaringer, som vi har med sommerpakken fra sidste år. Derfor kan vi i Socialdemokratiet ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 10:13

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er et ønske om en kort bemærkning til ordføreren, og det er fra hr. Peter Juel-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:13

Peter Juel-Jensen (V):

Tak. Og tak for talen. Ordføreren sagde i talen, at det her skal indføres, og at det skal gøres i et passende tempo, og at det havde været en bragende succes osv. Det er også det, vi hører, når vi tager ud og besøger især de små øer, altså at det lige netop er det, man efterlyser hele vejen rundt. Ordføreren sagde også, at det skulle ske i dialog med Samslutningen af Danske Småøer. Vi havde tidligere på året en høring omkring sommerpakken og bl.a. effekterne af de billigere færgebilletter og de gratis færgebilletter, og der kunne vi høre, at det havde stor effekt. Der gav både kommuner og samslutningen udtryk for: Kom nu i gang, Christiansborg, vi går bare og venter. Hvad er det for en dialog, som ordføreren afventer?

Kl. 10:14

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:14

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Jeg husker glimrende den høring, som i øvrigt var rigtig fin. Desværre var der ikke så mange, der deltog i den. Men man har jo haft mulighed for at se den bagefter, og der kunne man jo netop høre, at det, som både økommunerne og samslutningen sagde, var, at hvis der skal være en sommerpakke i år, skal den meldes ud så hurtigt som muligt. Det var det, der ligesom var pointen, altså at det ikke skal komme som et lyn fra en klar himmel, 14 dage før det hele skal sættes i værk. Det skal komme i god tid, så man har mulighed for at planlægge det.

Det, vi taler om her, er jo, hvordan vi på lang sigt og i en endelig, kan man sige, tilpasning får lavet et fuldt gennemført landevejsprincip.

Kl. 10:14

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 10:14

Peter Juel-Jensen (V):

Men det, som man efterlyste, både fra de små øers side, men også fra kommunernes side, var jo, at man fik indført det fulde landevejsprincip, netop for at have muligheden for at kunne forudse tingene og få ansat folk og få gjort klar til det store rykind. Så det handler vel bare om, at vi kommer i gang, også fordi man faktisk kunne dokumentere fra evalueringen tilbage i 2018, at det her faktisk havde givet overskud hele vejen rundt, både til øerne, men også til staten.

Kl. 10:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:15

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Ja, det er fuldstændig rigtigt. Men så vil jeg egentlig bare vende tilbage til min egen tale og også til ministerens og sige, at vi jo går ind for, at det her skal gennemføres; det skal bare ske i et passende tempo. Og i forhold til den evaluering, som så kommer, passer det jo rigtig fint at gøre det i dialog med øerne og øsammenslutningen.

Kl. 10:15

Første næstformand (Karen Ellemann):

Den næste korte bemærkning er til fru Mette Thiesen, Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 10:15

Mette Thiesen (NB):

Tusind tak. Jeg har bare undret mig sådan lidt over, at jeg har hørt flere socialdemokratiske ministre og nu også ordføreren fortælle om det her med, at sidste år så vi den og den udvikling – jamen sidste år, altså 2020, var et ganske særligt år, så selvfølgelig kan man ikke bruge det som eksempel. Danskerne kunne ikke komme ud at rejse, så derfor var man selvfølgelig også i langt højere grad på ferie i Danmark – hvilket også var utrolig dejligt, og jeg var også selv på ferie i Danmark.

Så hvorfor er det, at man bliver ved med at bruge 2020 som et, hvad skal man sige, benchmarkår, når vi ved, at det var så atypisk?

Kl. 10:16

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:16

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Det er jo sådan to forskellige diskussioner, der er gang i. Den ene handler om gennemførelse af landevejsprincippet; at sikre, at øboere og dem, der er inde på land, kan komme nemt og billigt frem og tilbage mellem øerne. Og så handler det om, at 2020 er atypisk, i forhold til at der kom rigtig, rigtig mange mennesker på én gang ud på øerne. Og der har løbende været en diskussion om, hvad kapaciteten er, og hvor meget man kan klare. Og der var 2020 jo med til at trykprøve, hvor meget man egentlig kan klare, fordi der kom rigtig mange mennesker på samme tid.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Fru Mette Thiesen.

Mette Thiesen (NB):

Ja, og som min kollega sagde lige før, vil et fuldt indfaset landevejsprincip gøre, at det her bliver spredt mere ud og man har bedre mulighed for at forberede sig ude i de her områder. Og det er jo sådan set det, de selv siger. Så hvad er det, man bliver ved med at vente på fra regeringens side? Det her er et beløb på, var det 45 mio. kr., det drejede sig om? Det er jeg rimelig sikker på. Og jeg kommer i hvert fald meget gerne med rigtig mange anvisningsforslag til, hvor vi kan finde de penge. Det er et forholdsvis lille beløb i forhold til det store billede. Hvorfor er det, at regeringen bliver ved med at vente på det her, når det er det, der er så bred enighed om er det, der ønskes?

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak for det. Jamen det synes jeg ministeren har forklaret ganske glimrende. Der er to årsager. Den ene er, at man er nødt til at skulle have en evaluering, og det plejer også at være måden at arbejde på, også her i Folketinget, altså at man følger op på de erfaringer, der er draget, både dem på den lange bane og også der, hvor der er blevet, hvad skal man sige, trykprøvet sidste år, i forhold til at der var gratis adgang for cyklister og fodgængere. Og den anden er, at pengene rent faktisk også skal stå på finansloven.

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til hr. Lennart Damsbo-Andersen. Der er ikke flere korte bemærkninger. Og tak for lige at gøre talerstolen klar. Den næste ordfører er fra Dansk Folkeparti.

(Ordfører)

Mette Hjermind Dencker (DF):

Tak for det. Året var 2012 – det kan jeg huske, fordi jeg var forholdsvis nyvalgt her i Folketinget, jeg havde mindre end 1 års anciennitet, idet jeg blev valgt i 2011 – og jeg kan huske, at den daværende statsminister, Helle Thorning-Schmidt, lige var kommet med så den første fadæse ud af en senere lang række fadæser, men hun var lige kommet med den første, og det var det her med, at hun syntes, at der skulle være en betalingsring rundt om København, altså, selvfølgelig lige indtil hun så med ordene der kommer en god løsning i morgen alligevel ikke mente det. Jeg kan huske, at Københavns Kommune og især omegnskommunerne var rasende over det her, og det kan jeg jo godt forstå, for det er jo rigtigt, at det var et tåbeligt forslag.

Men debatten blev fulgt af andre i alle andre egne af landet, og især var der tre steder i landet, hvor de fulgte den med undren, og det var på Ærø, og det var på Læsø, og det var på Samsø. På de tre øer sad de og sagde: Hvorfor er det her egentlig en kæmpe sag i medierne, at der måske kommer en betalingsring rundt om København, når der ikke er nogen politikere, der interesserer sig for, at vi på øerne har en betalingsring rundt om vores øer? Og jeg kan huske, at jeg tænkte: Det skal bare være løgn, det her. Det skal bare være løgn, at der ikke er nogen politikere, der interesserer sig for, at der er en betalingsring rundt om hver eneste ø i Danmark. Det vil

Kl. 10:16 jeg være den politiker der interesserer sig for, det vil jeg være den politiker der kæmper for at ophæve. Og det gjorde jeg så som den første politiker nogen sinde.

Kl. 10:16 Jeg stillede en forespørgsel, som udmundede i et forslag til vedtagelse, der pålagde regeringen at nedsætte en arbejdsgruppe, der skulle afdække, hvordan man kunne sikre trafikalligestilling af øerne, og det var en vedtagelsestekst, som jeg er dybt taknemmelig for at de borgerlige partier inklusive forslagsstilleren i dag bakkede op om. Regeringen havde jo så selvfølgelig lavet en tilsvarende vedtagelsestekst, hvor der bare stod, at alting var fint, som det var nu, og at der ikke skulle ændres noget. Så var det, der skete noget interessant.

Kl. 10:17 En række partier, dvs. alle borgerlige partier i Danmark, der bakkede op om trafikalligestilling, bakkede op om mit forslag. Så kom hr. Henning Hyllested fra Enhedslisten og sagde til mig: Det er et rigtig godt forslag, det støtter jeg også. Og så var regeringen lige pludselig bragt i mindretal, og det havde de svært ved. Så i stedet for bare at erkende, at de var i mindretal, og så stemme for mit forslag, gjorde de det, at de rettede et ord i mit forslag og der, hvor jeg havde skrevet »Folketinget pålægger regeringen«, skrev de »Folketinget opfordrer regeringen«, og så fremsatte de mit forslag, som om det var deres eget, sådan at vi kunne stemme om det, og det blev så vedtaget. Men sådan er politik jo. Jeg var jo ikke ulykkelig over det, tværtimod. Jeg var lettet over, at mit forslag nu var vedtaget, og at øerne nu endelig kunne se frem til at blive ligestillet med fastlandet.

Kl. 10:17 Men det i sig selv var jo ikke fyldestgørende. Jeg vidste jo godt, at jeg hvert eneste år skulle kæmpe og kæmpe, indtil vi kom i mål med den trafikale ligestilling, så det er, hvad vi har gjort i Dansk Folkeparti, lige siden 2012, da det blev vedtaget, har vi bare kæmpet for at få det på finansloven, og vi er kommet langt, vi er kommet rigtig langt, men vi mangler endnu to ting: 1) trafikalligestilling af øerne året rundt, også i skolernes sommerferie, og 2) den endelige ligestilling, for det skal ikke koste mere at sejle til en dansk ø, end det skal koste at køre samme strækning på landevejen. Det koster altså ikke noget at gå på landevejen, og det koster heller ikke noget at cykle på landevejen, så derfor skal det heller ikke koste noget at sejle til en ø, hvis man er gående eller cyklist. Så det skal vi også have med. Det er de to ting, som vi mangler. Når de to ting er implementeret, kan vi alle sammen herinde kigge os selv i spejlet og sige: Yes, vi lykkedes med det! Vores fælles kamp for ligestilling af øerne lykkedes!

Kl. 10:18 Jeg glæder mig til, at vi er nået i mål med det, men indtil da bifalder Dansk Folkeparti ethvert skridt i den rigtige retning i forhold til trafikalligestilling, og derfor støtter vi naturligvis også Venstres forslag i dag, og tak for at have stillet det.

Kl. 10:23

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Der er ikke nogen korte bemærkninger til ordføreren. Tak for at gøre klar til næste ordfører. Den næste ordfører er fra Socialistisk Folkeparti. Det er hr. Jacob Mark.

Kl. 10:23

(Ordfører)

Jacob Mark (SF):

Tak til Venstre for at fremsætte et beslutningsforslag, som har til formål at indføre det fulde landevejsprincip. Det bakker SF op om. Vi bakker dog ikke op om forslaget, da der ikke er angivet finansiering, som vi er enige i.

Når vi bakker op om at indføre et fuldt landevejsprincip, er det jo, fordi det skal være attraktivt at bo og være på øerne i Danmark. Der har det været sådan i en årrække, at dem, der boede ude på øerne, har været sådan nogle, der blev lidt glemt i den politiske debat. De blev ikke prioriteret, hverken lokalt eller nationalt, og der synes jeg, at vi er i en bevægelse, hvor, når der er finanslovsforhandlinger,

eller når vi laver hjælpepakker, man ligesom har blik for, at alt, hvad der er vigtigt i det her land, ikke er, hvad der foregår inde i storbyerne. Det er også i provinsen. Det er også på øerne. Det er også i landdistrikterne. Derfor er det også godt, at vi nu diskuterer det her igen.

Man så jo også, at det havde en reel effekt for øerne, da vi gav billigere eller gratis færgebilletter sidste sommer. Jeg har udsigt til orøfærger og sidder hver aften, når jeg spiser aftensmad, og kigger ud på, at den sejler forbi. Ved denne færge såvel som ved så mange andre færger var der jo lange køer af mennesker for at komme over at besøge vores smukke danske øer, og det var selvfølgelig også en særlig sæson, fordi det var coronasæson, men ikke desto mindre tror jeg bare, at ganske mange har fået øjnene op for både det at besøge øerne på ferier, men også det at leve og bo på øer med alt det, der hører med af fred og ro og fællesskab og natur og vand. Så vi synes, det er en spændende debat, og vi vil meget gerne arbejde videre med idéen om at indføre det fulde landevejsprincip.

Som jeg sagde indledningsvis, kan vi ikke bakke op om Venstres finansiering. For det første baserer Venstre deres finansieringsforslag på et finanslovsforslag, som er ved at være lidt forældet, men hvis man læser ned i forslaget, er der bl.a. et forslag om, at man skal tage nul kvoteflygtninge. Nu har vi så besluttet at tage kvoteflygtninge. Det vil sige, at pengene reelt allerede er brugt til det, men vi mener ikke, det er verdens mest udsatte borgere, der skal betale for, at der skal være fuldt landevejsprincip. Det må vi kunne finde på andre måder, og det diskuterer vi meget gerne med Venstre.

Så er der jo også en evaluering i gang af det her landevejsprincip og af, om det bør udvides. Vi mener egentlig, at den høring, der har været i Folketinget, og de erfaringer, vi allerede nu har, er nok for os til at sige, at det her er noget, vi skal arbejde hen imod. Det er blot for at sige, at hvis det havde været meget vigtigt for Venstre eller for Dansk Folkeparti eller de andre partier, som lavede f.eks. finansloven i 2018, så havde man jo indført det allerede der.

Vi glæder os dog til den fortsatte debat, og jeg føler mig ret overbevist om, at det her er noget, vi kommer til at indføre i fremtiden. Jeg mener også, det er en mere intelligent måde at gøre det på end den måde, vi gjorde det på i sommerpakken sidste år. Det var en mega god sommerpakke, som gjorde en stor forskel for det ganske land, men det, der er fordelene ved det fulde landevejsprincip og økonomien, der følger med det, er jo, at det er mere fleksibelt, hvordan man kan bruge pengene. Nogle øer vil gerne have biler over, andre kan ikke holde til det. Nogle vil gerne lave særlige ordninger for gående og cyklister. Nogle vil gerne strække det ud på en smartere måde. Derfor mener vi også, at det er den her vej, man skal gå.

Så vi kan ikke bakke op om forslaget, men glæder os til det videre arbejde hen imod at indføre det fulde landevejsprincip i Danmark.

Kl. 10:27

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til SF's ordfører. Der er ønske om en kort bemærkning til ordføreren, og det er fra hr. Peter Juel-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:27

Peter Juel-Jensen (V):

Jeg køber ikke argumentet om, at det enten er en implementering af det fulde landevejsprincip, eller også er det kvoteflygtninge. Jeg kan forstå, at ordføreren lægger op til at skrive en eller anden form for en beretning, for ordføreren tager jo forslaget positivt ned. Det er kun finansieringen, der er en udfordring. Den hurdle skal vi jo så bare komme over i fællesskab.

Ordføreren er så lidt polemisk og har som et argument, at det ikke var på finansloven i 2018, men det var, fordi der ikke lå nogen evaluering. Den kom jo i august 2018. Er det ikke korrekt?

Kl. 10:28

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:28

Jacob Mark (SF):

Nu er jeg ikke fuldstændig nede i materien, sådan som ordføreren er, men det er vel rigtigt, at man valgte ikke at indføre det fulde landevejsprincip, og at man så igangsætter en ny evaluering med henblik på at finde ud af i 2022, om man skal indføre det fulde landevejsprincip. Nu beslutter Venstre sig så for, at det vil man ikke vente på. Det er fair nok, men det var Venstre selv, der traf den beslutning. I SF har vi det sådan, at vi også gerne vil indføre det fulde landevejsprincip. Vi mener egentlig, at det, vi hører ude fra øerne, er stærkt nok. Men det er bare for at sige, at det jo er Venstre selv, der ligesom har valgt den fremgangsmåde.

Kl. 10:28

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 10:29

Peter Juel-Jensen (V):

Jeg prøvede blot at sige, at der kom en evaluering i 2018, som netop viste, at det er en utrolig god forretning økonomisk for både øerne og for samfundet at have tilskud til færgebilletter og det fulde landevejsprincip. Men nok om det. Medlemmet kan jo gå hjem og læse på tingene.

Jeg skal lige spørge: Synes medlemmet, at det er god politik, at det er billigere at drive virksomhed i Slagelse end på Samsø? Er det god politik?

Kl. 10:29

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 10:29

Jacob Mark (SF):

Jeg vil først sige, at jeg har læst på tingene. Det er jo ret enkelt: Hvis Venstre mente, at der i 2018 lå det grundlag for at indføre det fulde landevejsprincip, som ordføreren giver udtryk for her, kunne Venstre jo bare have indført det i 2018. Jeg forstår det ikke, for det var ikke os, der havde regeringsmagten på det tidspunkt. Det var Venstre. Så hvis man dengang var fuldt oplyst, hvorfor indførte man det så ikke dengang?

Nej, vi mener ikke, at der skal være forskel på at kunne drive virksomhed i Slagelse, på Samsø og i hovedstaden. Vi vil gerne have, at det er attraktivt at drive virksomhed alle steder i landet. Det er også derfor, vi siger, at vi meget gerne vil arbejde videre med det her forslag. Det skal bare finansieres på en ordentlig og solidarisk måde.

Kl. 10:30

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til hr. Jacob Mark. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører er fra Det Radikale Venstre, og det er fru Kathrine Olldag. Velkommen.

Kl. 10:30

(Ordfører)

Kathrine Olldag (RV):

Tak for det, formand. I Radikale Venstre vil vi også sige mange tak for forslaget. Det giver os jo en rigtig god mulighed for at diskutere den her vigtige sag igen her i Folketingssalen. Jeg vil også rigtig gerne kvittere regeringen for at lægge ud med at tale om det

større strukturelle og strategiske træk for at få skabt bedre balance i Danmark.

Nu er jeg jo stadig væk relativt nyvalgt, og for mig at se var udligningsreformen, som vi landede tidligt i 2020, med til at skabe en god bund for det samarbejde, som jeg i hvert fald forventer at vi kommer til at se mellem regeringen og Folketingets partier i denne periode. Jeg vil også rigtig gerne kvittere regeringen for at have, hvad der i hvert fald ser ud til at være nogle temmelig ambitiøse planer for, hvordan vi skaber bedre balance i Danmark. Der er det rigtig, rigtig vigtigt for mig at sige, at Radikale Venstre altså er med på den dagsorden, og vi glæder os utrolig meget til de drøftelser. Det er også muligt, at vi kommer med nogle idéer selv, men det må vi jo så tage hen ad vejen.

Så langt, så godt. For landeveisprincippet er jo naturligvis også noget, vi tilslutter os, som alle andre partier, men vi er nok også der, hvor vi ikke er klar til bare lige sådan at nikke ja til Venstres forslag i den her runde. Der er naturligvis noget med finansieringen, men som Venstres og Nye Borgerliges ordførere helt realistisk siger, er de 45 mio. kr. jo et greb i lommen, i hvert fald i en finanspolitisk sammenhæng, så hvis man ville finde pengene, ville man nok også kunne gøre det. Der, hvor vi nok er, er, at vi rigtig, rigtig gerne vil vente på den evaluering, der kommer i 2022, for den kommer jo til at have et bredere perspektiv og vil kunne indhente flere holdninger, end hvad der måske bare lige ligger hos Venstres ordfører, eller hvem Venstres ordfører lige taler med. Det er jo en evaluering, der kommer hele vejen rundt – den kommer også ud til øboerne og til kommunerne, for hvem det jo også er interessant, hvem der skal finansiere den her færgedrift, vil jeg lige sige.

Så for os at se er det et spørgsmål om lige at slå koldt vand i blodet. Det er rigtig fint, at vi lige kan tage den her runde om det i dag, men kan vi ikke blive enige om måske at vente til 2022 og tage den der? For jeg er sikker på, at vi sammen godt kan finde en løsning på det her. Sådan lyder det i hvert fald i mine ører. Det er jo ikke det store, der skiller os ad på den måde. Det var egentlig det.

Kl. 10:32

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ønske om en kort bemærkning til hr. Peter Juel-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:32

Peter Juel-Jensen (V):

Tak, og tak for ordførertalen. Jeg kan forstå, at der er stor sympati for forslaget, men da det er stillet af Venstre, kan man ikke bakke det op. De strukturelle forskelle, som ordføreren nu mener er det store dyr i åbenbaringen, altså det, der besværliggør, at man har en bedre balance mellem land og by, må jo handle om kommunalreformen, som ministeren nævnte. Er det radikal politik at ændre i kommunalreformen netop for at løse op i forhold til den her store ubalance, som ordføreren nævner?

Kl. 10:33

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:33

Kathrine Olldag (RV):

Jeg tror ikke, jeg nævnte kommunalreformen, for vi er jo sådan set stadig væk fortalere for, at vi har lagt kommuner sammen, og vi har gjort det på fornuftig vis. Det, jeg talte om, var udligningsreformen, som Venstre jo var med til, og tak for det. Det var en stor gave, at det faktisk lykkedes at få lavet en stor og bred reform. Det kommer til at skabe en rigtig, rigtig god bund for alt det, vi skal i gang med. Det skaber en mulighed for ude i kommunerne rent faktisk at levere velfærd på nogenlunde samme niveau – så langt, så godt.

Kommunerne har fået noget luft. De har lige fået hovedet oven vande, men nu skal vi altså til at kigge på nogle af de andre strukturelle uligheder, og det kan f.eks. være statslige arbejdspladser, men en radikal mærkesag er jo helt klart uddannelsesområdet, altså at få skabt flere uddannelsespladser ude i mellem- og yderkommuner.

Kl. 10:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 10:34

Peter Juel-Jensen (V):

Venstre deler selvfølgelig ambitionen om, at vi får vores uddannelser spredt mere ud, end vi har gjort tidligere. Men det hjælper jo ikke, altså det er jo lige fedt, ordfører, at vi får spredt uddannelserne ud, hvis man ikke har råd til at transportere sig derhen, fordi vi ikke har landeveisprincippet. Landeveisprincippet er jo en forudsætning for at sikre, at vi har en bosætning, og at vi har arbejds- og jobmuligheder ude på vores øer. Hvorfor så ikke bide til bolle nu? Hvorfor vente til 2022, når der ligger en fin evaluering fra 2018 på alt i alt 160 sider, tror jeg, lavet af Social- og Indenrigsministeriet? Hvorfor ikke bide til bolle nu? Hvad er det, man venter på?

Kl. 10:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:34

Kathrine Olldag (RV):

Landeveisprincippet er ikke i vejen for, at man kan etablere uddannelsespladser, heller ikke ude på småøerne. På Ærø er der f.eks. en søfartsuddannelse, hvor de reelt ikke har problemer med at rekruttere, fordi det er så god en uddannelse. Der får man i øvrigt også transporttilskud for at tage ud, hvis man er på su. Så for os at se er det sådan set ikke noget problem.

Kl. 10:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den radikale ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Næste ordfører er fra Enhedslisten, og det er hr. Rasmus Vestergaard Madsen. Velkommen.

Kl. 10:35

(Ordfører)

Rasmus Vestergaard Madsen (EL):

Tak. Enhedslisten er store fortalere for det fulde landeveisprincip. Vi har i den grad brug for at gøre det nemmere og ikke mindst billigere at komme til og fra vores øer. Det vil i den grad skabe bedre sammenhæng i Danmark. For øerne er det af afgørende betydning, at færgetransporten bliver gjort til en så lille barriere som muligt, og her er prisen altså et vigtigt skridt. Derfor giver det også rigtig god mening at indføre det fulde landeveisprincip, som forslagsstillerne lægger op til, og det vil jeg gerne takke forslagsstillerne for.

Men når det er sagt, er det, som flere allerede har nævnt, ret uklart, hvordan forslagsstillerne har tænkt sig at finansiere det her forslag. Der henvises til Venstres udspil til finanslovsprioriteringer, men uden at forslagsstillerne kommer med et helt konkret bud på, hvordan forslaget skal finansieres.

Enhedslisten kan altså fuldt og helt støtte op om, at vi hurtigst muligt får indført landeveisprincippet til de danske øer, men vi kan ikke støtte forslaget, som det ligger her, uden en konkret finansiering.

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Enhedslistens ordfører. Der er ønske om en kort bemærkning, og det er fra hr. Peter Juel-Jensen, Venstre.

Kl. 10:36

Peter Juel-Jensen (V):

Tak. Og tak for talen. Jeg er jo godt bekendt med, at ordføreren er standin. Ordførerens kollega, det ærede medlem hr. Henning Hyllested, som jeg har stor respekt for, har altid kæmpet for det her hele vejen igennem. Vi var på en fin tur her i efteråret til Årø og til Mandø, og der husker jeg tydeligt, at hr. Henning Hyllested gjorde sig til talsmand for, at hvis man stemte på Enhedslisten, skulle landevejsprincippet nok meget, meget hurtigt komme i mål. Tænker ordføreren, at det er ordentligt af Enhedslisten at stå på de to øer og sige, at landevejsprincippet er lige rundt om hjørnet, men at det så, fordi Venstre foreslår det, ikke længere er Enhedslistens politik?

Kl. 10:36

Kl. 10:37

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:37

Rasmus Vestergaard Madsen (EL):

Det her har skam ingenting at gøre med, at det er Venstre, der har fremsat forslaget. Det her handler om, at Venstre ikke har vist en klar finansiering. Enhedslisten har hele vejen igennem, helt tilbage fra 2011, som fru Mette Hjermind Dencker så fint kunne fortælle før, ved hr. Henning Hyllested kæmpet for at få indført landevejsprincippet, og det står også til troende, når jeg står på talerstolen.

Kl. 10:37

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 10:37

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det. Mener ordføreren, at det er rimeligt, at det er dyrere at drive virksomhed på Samsø, end det er i Slagelse?

Kl. 10:38

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 10:38

Rasmus Vestergaard Madsen (EL):

Nej, og derfor er det jo også, som jeg sagde i min ordførertale, helt afgørende, at vi får sænket den barriere, som færgeafgifterne er.

Kl. 10:38

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til hr. Rasmus Vestergaard Madsen. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Nye Borgerlige, og det er fru Mette Thiesen. Velkommen.

Kl. 10:38

(Ordfører)

Mette Thiesen (NB):

Danmark er et lille, men dejligt land med lyse bøgeskove og bølgede korngule marker, med anemoner i skovbunden, fuglesang fra oven, med øer og med fastland, et land, der på trods af de små afstande er præget af forskellighed fra den jyske hede til Bornholms klipper – alt sammen dansk og dejligt. Jeg er selv kommet på Bornholm i mange år, fordi mine børns fars familie stammer derfra. Jeg har nydt naturen, solen, maden og den helt særlige stemning hver

eneste gang, selv turen på færgeren har jeg lært at holde af – bortset fra prisen. Jeg har været på Samsø for mange år siden, og jeg har mange flere dejlige danske øer til gode, for danske øer er noget ganske særligt.

Derfor skal vi selvfølgelig også sikre, at Danmark hænger bedre sammen – bedre, end det gør i dag. En bedre og mere udbygget infrastruktur skal sikre, at vi binder landet sammen og gør det nemmere og mere attraktivt at bosætte sig i de yderste dele af vores dejlige land. Herved kan man nyde alt det, som den del af vores dejlige land kan tilbyde. Det sikrer vi ved at forbedre og udbygge vejnettet og samtidig sikre, at danske familier har råd til en sikker og rummelig bil og gerne flere, hvis de har det behov – og helt ærligt, det har de fleste børnefamilier.

Men med en udbygning af infrastrukturen følger også trafikal ligestilling. Vi skal sikre, at det ikke er dyrere at sejle 1 km end at køre 1 km. Derved binder vi vores dejlige danske øer bedre sammen med de brofaste og landfaste dele af vores dejlige lille plet på jorden: Danmark. Som Adam Oehlenschläger så smukt formulerer det i vores nationalsang, »Der er et yndigt land«:

»Det land endnu er skønt,/ thi blå sig søen bælter,/ og løvet står så grønt,/ og løvet står så grønt/ og ædle kvinder, skønne mø'r/ og mænd og raske svende/ bebo de danskes øer/ bebo de danskes øer.«

Tak.

Kl. 10:41

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak for talen til ordføreren fra Nye Borgerlige. Der er ikke nogen korte bemærkninger til ordføreren. Også tak for at gøre klar til den næste ordfører, som er ordføreren for forslagsstillerne, og det er hr. Peter Juel-Jensen fra Venstre.

Kl. 10:41

(Ordfører for forslagsstillerne)

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det, formand. Indledningsvis vil jeg selvfølgelig gerne takke både ministeren og ordførerne for deres taler. Jeg kunne dog godt have ønsket mig et noget andet indhold, men landevejsprincippet, altså princippet om, at billetprisen for at sejle med en færge fastsættes, så det svarer til omkostningerne ved at køre en tilsvarende strækning på landevej, har vi dog altid været enige om. Folketinget vedtog den 3. juni 2016 en ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommunerne. Med loven fik 30 øer mulighed for at få lavere færgetakster for passagerbefordring.

Ordningen er målrettet den turistmæssige lavsæson i foråret og i efteråret, hvor der er størst potentiale for at øge turismen på øerne. Der var taget et meget stort skridt, men man var ikke i mål. Så vidt jeg husker, var alle partier med til at tage ansvar for yderligere midler og målet om en trafikal ligestilling, ikke mindst fordi en evaluering satte tal på. Evalueringen viste bl.a., at på Læsø kunne landevejsprincippet direkte aflæses i færgetrafikken, hvor der særlig havde været en stigning før og efter højsæsonen, altså i den såkaldte skuldarsæson, det, som vi politisk gerne ville. På Læsø har man modtaget 2,6 mio. kr. i støtte, men det har genereret 9,2 mio. kr. i ny nettoomsætning på øen – man har modtaget 2,6 mio. kr. i støtte, men man har genereret 9,2 mio. kr. i ny nettoomsætning.

Tilskuddet har således haft en markant effekt på den økonomiske aktivitet, og der er fremgang at spore på tre afgørende parametre for øerne, nemlig turisme, bosætning og ikke mindst erhvervslivets konkurrenceevne. På Læsø, Samsø og Årø pegede evalueringen på, at takstnedsættelserne havde budt på forbedringer for erhvervslivet på øerne, f.eks. beretter Samsø Kommune, at godstøtteordningen havde været en markant medvirkende faktor til, at der er bevaret cirka 100 helårsarbejdspladser i landbruget og inden for produktion, forarbejdning og pakning af frugt og grønt.

Øturismen er opblomstret på grund af takstnedsættelserne. Læsø, Fanø, Samsø, Ærø melder alle om øget turisme i forårs- og i efterårsmånederne, den såkaldte skuldersæson. På Samsø har man nogle måneder oplevet op imod 30 pct. flere turister, og på Fanø har det været muligt at tiltrække store idrætsarrangementer med helt op til 1.200 deltagere – noget, der før det her initiativ var ganske utænkeligt.

Tallene fra Danmarks Statistik og evalueringen fra ministeriet viser således tydeligt, at livet på øerne i høj grad er afhængig af tilknytningen til fastlandet, hvor færgetakster og trafikal ligestilling spiller en afgørende rolle, ikke kun for turisme og erhvervsliv, men også for bosætningen på øerne. Faktisk er affolkningen på Fanø og Ærø stoppet, takstnedsættelserne har haft en positiv effekt på bosætningen på Fanø og Ærø, som har oplevet en decideret fremgang i bosætningen, mens det er lykkedes at sætte en stopper for faldet i befolkningstallet på Samsø.

Jeg har valgt at holde Bornholm udenfor, og det var ikke nemt for en bornholmer, men her tegner effekten af billigere færgebilletter samme billede, vækst og beskæftigelse, fremgang og øget bosætning. Jeg køber derfor ikke argumentet om, at vi skal afvente en ny evaluering i 2022, for evalueringer har vi rigeligt af. Hver eneste gang, vi i Udvalget for Landdistrikter og Øer taler sammen med Sammenslutningen af Danske Småøer, fremfører man fra sammenslutningens side ønsket om en fuld implementering, og indtil i dag har dette aldrig været modsagt af nogen. Vi har også selv af flere omgange evalueret de billigere færgebilletter i udvalget, og billedet var det samme. Billigere billetter giver vækst, beskæftigelse og øget bosætning.

Det kommer helt bag på mig, at mit forslag ikke nyder fremme. Hvert år tager vi på besøg til de små øer, og hvert år er det et enigt udvalg, der bakker op.

Igen vil jeg sige tak for behandlingen. Jeg skal hilse fra De Konservative og sige, at de selvfølgelig bakker op om de billigere færgebilletter og om forslaget. Tak.

Kl. 10:46

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Venstres ordfører.

Der er ikke ønske om kort bemærkninger, og da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Udvalget for Landdistrikter og Øer, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 213:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et genstartsteam for landdistrikter.

Af Peter Juel-Jensen (V) m.fl.

(Fremsættelse 05.03.2021).

Kl. 10:46

Forhandling

Første næstformand (Karen Ellemann):

Forhandlingen er åbnet. Den første, der får ordet, er indenrigs- og boligministeren. Velkommen.

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for det, formand, og også tak til Venstre for at fremsætte det her beslutningsforslag omkring et genstartsteam. Igen vil jeg sige: Jeg er fuldstændig enig i, at vi skal sikre et sammenhængende Danmark med balance mellem land og by. Vi skal på den ene side have en stærk og pulserende hovedstad, men vi skal på den anden side også have velfungerende provinsbyer, små bysamfund og levende landdistrikter. De er i høj grad hinandens forudsætninger, og det er med til at gøre, at vi er så velfungerende et land, altså hvis vi kan få det samspil, der er, mellem de styrker og de udfordringer, der er i byerne og på landet, til at fungere.

Regeringens regional- og landdistriktspolitiske redegørelse fra 2020 viser, at landdistrikterne og de mindre bysamfund generelt oplever flere udfordringer end resten af landet. Redegørelsen illustrerer, at de senere års centralisering er kommet med en høj pris, og derfor har regeringen allerede iværksat en række initiativer til at modvirke den triste udvikling. Covid-19 har haft store konsekvenser for Danmark generelt set. Samfundet skal kickstartes, og i den forbindelse har regeringen haft fokus på, at landdistrikterne kommer med i opsvinget og ikke halter efter, som det var tilfældet efter finanskrisen.

Det fremsatte beslutningsforslag er et initiativ, som sandsynligvis vil kunne være med til understøtte vækst, udvikling og bosætning i landdistrikterne. Forslaget rummer allerede mange lighedspunkter med de syv regionale vækstteams, som regeringen sammen med Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten og Alternativet allerede har iværksat. Både de regionale vækstteams og det foreslåede genstartsteam har til formål at styrke vækst og beskæftigelse i landdistrikterne på lang sigt, men de regionale vækstteams skal også mere end det. For det første skal de ikke udelukkende arbejde for at sikre bedre udvikling i landdistrikterne. I stedet er deres opgave med udgangspunkt i lokale forhold at komme med anbefalinger til, hvordan vækst og beskæftigelse understøttes i hele den landsdel, som de repræsenterer. De regionale vækstteams mål om at styrke vækst og beskæftigelse er altså ikke alene afgrænset til landdistrikterne, men derimod målrettet hele landet og dermed også landdistrikterne. Det er derfor mit og regeringens synspunkt, at de regionale vækstteams har haft større fokus på et sammenhængende Danmark, der både har en stærk hovedstad, velfungerende landsbyer, små bysamfund og levende landdistrikter.

For det andet har de regionale vækstteams til forskel fra det foreslåede genstartsteam for landdistrikter også et særskilt fokus på, hvordan hele landet kommer godt igennem coronakrisen. Konkret har de til opgave at komme med anbefalinger til, hvordan der bedst kan investeres i lokale erhvervsstyrker, som særlig har potentiale til at bringe de enkelte landsdele styrket ud af coronakrisen. De regionale vækstteams har desuden en bredere medlemsskare og flere lokale aktører end beslutningsforslagets genstartsteam. Det må forventes, at en bredere medlemsskare i højere grad vil kunne identificere og kvalificere de initiativer, som vil styrke den enkelte landsdel.

Til de regionale vækstteams har regeringen afsat et beløb på 500 mio. kr. Pengene kommer fra REACT-EU-programmet og skal således bruges til at følge op på vækstteamets arbejde. Det beløb er væsentlig større end det, som Venstre med dette beslutningsforslag foreslår afsat til et genstartsteam for landdistrikterne. Anbefalingerne til regeringen skal afleveres fra de teams i maj 2021, og det er ambitionen, at opfølgningen på anbefalingerne fra de regionale vækstteams kan fremme erhvervsudvikling i hele landet, herunder også i landdistrikterne.

Jeg er meget enig i målet i Venstres beslutningsforslag, men jeg mener ikke, det er den bedste vej til at nå målet. Det er min vurdering, at de regionale vækstteams i højere grad end det foreslåede genstartsteam afgrænset til landdistrikterne kan tage højde for det

samspil, og regeringen ser frem til at modtage deres anbefalinger. Det er også min vurdering, at de regionale vækstteams vil medvirke til at sikre en bedre sammenhæng mellem land og by, samtidig med at der er fokus på genstart af Danmark. Derfor er det min anbefaling, at beslutningsforslaget afvises, men jeg ser frem til en god debat.

Kl. 10:50

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ministeren. Der er ønske om en kort bemærkning til hr. Peter Juel-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:50

Peter Juel-Jensen (V):

Tak, og tak for talen. Regeringens forslag om de regionale vækstteams er ikke helt tosset. Det er ikke helt tosset, og det er jo mange af de samme takter, som jeg har valgt at bygge Venstres forslag op omkring. Nu var vi dog ikke inviteret, fordi det åbenbart er blevet således, at man, selv om man siger, at man ikke gør det, praktiserer blokpolitikken. For ellers havde Venstre vel været inviteret til at være med til at lave noget, som kunne være med til at løfte landdistrikterne.

Regeringens vækstteams er jo ikke finansieret i finansloven. Vi har lige drøftet et punkt, som det var umuligt at finde penge til, men det her kunne man godt – midt i en finanslov – finde penge til. Hvordan hænger det lige sammen?

Kl. 10:51

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 10:51

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Som jeg har sagt, kommer pengene fra det, der hedder REACT-EU-programmet. Men jeg vil godt anholde den der påstand om, at vi skulle føre blokpolitik. Jeg vil gerne tage et væddemål her i salen med ordføreren om, om der er lavet flest aftaler i den her regerings tid, som går ind over midten, altså som har borgerlige partier med, eller om der i den forhenværende Venstreledede regering blev lavet flest aftaler, der gik ind over midten og havde et parti fra rød blok med. Den konkurrence tror jeg altså ikke at den tidligere regering vil vinde.

Vi laver rigtig mange brede aftaler, og det er vigtigt for os, at vores arbejde er bredt forankret i Folketinget, men der er nogle steder, hvor det giver bedst mening at lave det på den måde, som det er lavet her, og så er det selvfølgelig det, der sker.

Kl. 10:52

Første næstformand (Karen Ellemann):
Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 10:52

Peter Juel-Jensen (V):

Tak, nu fik jeg jo ikke svar på mit spørgsmål, men jeg fik en sang fra de varme lande omkring blokpolitik. Jeg tror måske, det hænger sådan sammen, at den nuværende opposition er en væsentlig bedre opposition og tager mere ansvar, bl.a. også for landdistrikterne, og derfor formåede vi at kæmpe en udligningsreform i hus, selv om den ansvarlige minister gjorde alt for at køre den i grøften. Den daværende opposition ville jo, sidst vi snakkede udligningsreform, intet. Jeg spurgte ind til finansieringen.

Hvorfor kan man finde penge til det her, når man ikke kunne finde penge til at finansiere det forrige punkt?

Kl. 10:53

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Nej, ordføreren spurgte til, hvor finansieringen kom fra, og det svarede jeg på. Men jeg vil da gerne sige, at vi kan diskutere en udligningsreform, hvis ordføreren gerne vil det, og så må man da huske tilbage på, hvordan det var, det gik, da den Venstreledede regering foreslog en udligningsreform. Så vidt jeg husker, blev der ikke noget ud af det. Så lad os endelig tage den diskussion. Altså, vi har lavet en udligningsreform, som er fantastisk god for langt de fleste landkommuner, og som omfordeler. Guldborgsund Kommune får, bare for at nævne et eksempel, 120 mio. kr. mere til at drive deres velfærd for, og jeg er selvfølgelig glad for, at Venstre også er med i det, men det kunne den daværende regering jo altså ikke lande. Så det har jeg svært ved at se at jeg skal tage kritik for.

Kl. 10:53

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til indenrigs- og boligministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger til ministeren. Så kan ordførerrækken påbegyndes, og den første ordfører kommer fra Socialdemokratiet, og det er hr. Lennart Damsbo-Andersen. Velkommen.

Kl. 10:54

(Ordfører)

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Tak, formand. Som ministeren jo netop har gjort klart, har den krise, som coronaen har medført, ramt hele Danmark, og dermed har den også ramt landdistrikterne. For at afbøde virkningen af coronaen har vi så aftalt at nedsætte syv regionale genstartsteam, som skal sikre, at erhvervslivet og regionerne kommer sikkert igennem krisen og godt ud på den anden side, og det gælder naturligvis også for landdistrikterne.

Venstre mener så, at der skal et særligt team til for landdistrikterne. Det mener vi i Socialdemokratiet er unødvendigt, idet den opgave implicit ligger i de teams, der allerede er nedsat, og det kan godt være, at det måske skal tydeliggøres. Men det mener jeg så også at vi gør alene ved den debat, vi har her i dag, og det gør vi ikke ved lave et særligt team. Så derfor kan vi ikke støtte forslaget.

Kl. 10:55

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Der er ønske om en kort bemærkning til ordførerne og den er fra hr. Peter Juel-Jensen, Venstre. Værsgo.

Kl. 10:55

Peter Juel-Jensen (V):

Tak, og tak for talen. Jeg fremsatte jo det her forslag på Venstres vegne for et godt stykke tid siden, og det var, inden regeringen landede en politisk aftale sammen med støttepartierne om noget lignende som det, jeg foreslog. Det har ordføreren godt vidst, går jeg ud fra, for ordføreren følger jo godt med i, hvad der sker på landdistriktsområdet.

Hvorfor sørgede ordføreren ikke for, at vi lavede en bred aftale i Folketinget, således at hele Folketinget og landdistriktspartiet, som ordføreren og jeg plejer at føre os frem med, kunne bakke op omkring noget, der kunne være med til at sparke gang i landdistrikterne og måske også få nogle andre input ind, der kunne være med til at skabe vækst og beskæftigelse?

Kl. 10:55

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Nu ved ordføreren jo godt, at det i en regering er ministrene, der laver aftaler, og at det ikke er ordførerne. Så det er sådan set svar nok på det.

Kl. 10:55

ø; at forhindre skolelukninger ude i de små landdistrikter og på øerne ved at vende tilbage til den gamle regel om, at der skulle være afstemning i skoledistriktet før lukning af en skole; at sikre de små købmænd bedre vilkår ved bedre lånemuligheder; at lave befordringsfradrag, både at forhøje befordringsfradraget, men også at lave det, når man pendler til et landdistrikt; og selvfølgelig at rykke en masse uddannelser og arbejdspladser til landdistrikterne.

Kl. 10:56

Det er et udspil, som vil munde ud i en del beslutningsforslag i nær fremtid, som alle vil gavne vækst og udvikling i landdistrikterne.

Første næstformand (Karen Ellemann):

Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 10:56

Venstre har med det her forslag en anden idé, nemlig et genstartsteam for landdistrikter bestående af en række repræsentanter fra forskningsinstitutioner, virksomheder og organisationer. Jeg kan faktisk godt lide det der med, at det endelige mål skal være en samlet vækstplan for landdistrikterne. Det synes jeg er super godt.

Peter Juel-Jensen (V):

Jeg har jo kendt ordføreren igennem rigtig mange år og ved, hvor meget ordføreren brænder for landdistriktsområdet, og jeg kender også ordføreren godt nok til at vide, at ordføreren ikke lader sig jkke under fode af nogen som helst, heller ikke af en minister. Ordføreren har en stor troværdighed på landdistriktsområdet. Hvorfor bruger ordføreren ikke den til noget og får sikret, at vi får skabt nogle brede aftaler i Folketinget?

Kl. 10:56

Tror jeg personligt på, at et genstartsteam vil være bedre end at tage en række konkrete politiske tiltag? Nej, det tror jeg ikke på. Jeg har arbejdet her i snart 10 år, og jeg ved, at når det kommer til landdistriktsudvikling, er det jo ikke, fordi vi mangler viden. Det er jo ikke, fordi at det, at man sætter folk sammen og sådan noget, kan gøre os klogere, så vi får en kæmpe åbenbaring og siger, gud, var det det, der manglede, for det her med landdistrikter er jo ikke raketvidenskab. Jeg synes nok, at alle os ordførere får en masse viden, når vi kommer ud til øerne og landdistrikterne. Det er ikke viden, der mangler, men det handler om politisk uenighed, og som vi så det, da vi debatterede det sidst i forhold til trafikal ligestilling, er det vilje, der mangler.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 10:56

Men jeg har det også sådan, at når det kommer til landdistriktsudvikling, vil vi i Dansk Folkeparti ikke lade et forslag som det her fra Venstre gå vores næse forbi, uden at vi dog prøver det af. Selv om det ikke kan stå mål med konkrete politiske initiativer, kan jeg godt lide ved forslaget, at det er et pres, som lægges på regeringen for virkelig at give landdistriktsudvikling opmærksomhed, og det synes jeg altså vi skal bakke op om. Så lad os da endelig prøve det af også. Tak.

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Jeg synes jo, at min ordførtale siger det ganske rent og enkelt, altså at de syv regionale genstartsteams, der er lavet, også omfavner landdistrikterne. Derfor er det forslag, som Venstre her fremsætter, ikke nødvendigt, og derfor kan vi ikke støtte det.

Kl. 10:56

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er ikke flere korte bemærkninger, og dermed siger vi tak til ordføreren. Så er det fru Mette Hjermand Dencker, Dansk Folkeparti. Værgo.

Kl. 10:57

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er ingen korte bemærkninger, så vi siger tak til ordføreren. Så er det fru Halime Oguz, SF.

Kl. 11:01

Kl. 11:02

(Ordfører)

Mette Hjermand Dencker (DF):

Tak for det. Alle os, der bor i de dejlige danske landdistrikter, ved jo godt, hvor fantastisk og specielt det er, altså det her med at starte dagen til lyden af fuglesang, at stå op til den dejlige natur, det at mærke den ro, man har i sjælen, når man bor i naturen, det at tilhøre et lokalsamfund, hvor man kerer sig om hinanden, og hvor man af hjertet bakker op om de små lokale forretningsdrivende, og det, som er så fantastisk, at man lærer at omgås alle mennesker, også dem, man føler sig meget forskellig fra. For vi er jo nødt til at løfte i flok, når vi bor i et landdistrikt, så man lærer at samarbejde med alle mulige mennesker, som man aldrig selv ville have valgt i sin vennekreds, og det gør, at de mennesker, der er vokset op på en ø eller i et landdistrikt, er utrolig fantastiske at have som kolleger, fordi de forstår det her med samarbejdets kunst, for det er noget, de har lært. Derimod zapper man bare rundt i omgangskredse i byerne, og der har man ikke de samme samarbejdsforudsætninger, for der er man ikke vant til at omgås folk, man er meget forskellig fra. Så det er fantastiske kompetencer, landdistriktsfolk og øfolk har.

Vi har alle sammen nogle gode bud på, hvordan vi kan fremme udviklingen i landdistrikterne og på øerne. I Dansk Folkeparti fremlagde vi for nylig et godt og gennearbejdet landdistriktsudspil. Det var vores bud på, hvordan vi samlet kan løfte landdistrikterne på en lang række områder: Det handler bl.a. om at sikre den fulde trafikale ligestilling af øerne, som vi også har debatteret nu; at sikre, at øboere, som er under 18 år, har ret til SU, når de er nødt til at tage en uddannelse, som gør, at de bare må flytte væk fra deres

(Ordfører)

Halime Oguz (SF):

Tak for det. Vores ordfører, fru Karina Lorentzen Dehnhardt, kunne desværre ikke være her i dag, så jeg vil læse hendes tale op.

Til at starte med vil jeg gerne takke hr. Peter Juel-Jensen og de andre forslagsstillere fra Venstre for at fremsætte dette beslutningsforslag. Det er jo svært at blive andet end glad for et forslag, der så direkte vil gå ind og kickstarte landdistrikternes økonomi. Jeg står alligevel heroppe og er imod forslaget, for det kommer desværre en smule for sent. For lidt over en måned siden blev der nedsat syv regionale genstartsteams, som bl.a. SF forhandlede på plads med regeringen i finansloven, og de her regionale teams gør allerede meget af det, som Venstres genstartsteams skulle tage sig af, og har endda en række fordele over for dem. De regionale vækstteams har til formål at styrke væksten og beskæftigelsen i hele regionen, som jo også omfatter landdistrikterne, og ikke nok med, at de skal styrke væksten, de skal også komme med forslag til investeringer i det lokale erhvervsliv, som i sidste ende kun vil komme landdistrikterne til gode, specielt efter flere måneders dødvande oven på den seneste nedlukning.

De har også den fordel, at de i højere grad vil inddrage flere relevante repræsentanter fra hele regionen og ikke kun det enkelte landdistrikt. Der er både repræsentanter for erhvervslivet, fagbevæ-

gelsen, kommunerne og så forsknings- og vidensinstitutioner, og hvor beslutningsforslaget nok lægger mere vægt på at få større repræsentation fra vidensinstitutioner, er kredsen af repræsentanter større i de regionale teams. Der er derfor et langt større fokus på at udvikle et sammenhængende Danmark, der forbinder de levende landdistrikter med sunde bysamfund og en stærk hovedstad, og det er et fokus, der igen kommer landdistrikterne mere til gode end beslutningsforslaget.

Så selv om jeg gerne vil rose Venstre for at fremsætte et forslag, der vil udvikle vores landdistrikter, kan vi i SF ikke stemme for. Vi synes, det er løst med de regionale teams i vores finanslovsaftale, men vi synes også i sidste ende, at de nedsatte teams har betydelige fordele frem for dem i beslutningsforslaget. Tak for ordet.

Kl. 11:04

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Der er en kort bemærkning til hr. Peter Juel-Jensen. Værsgo.

Kl. 11:04

Peter Juel-Jensen (V):

Tak. Og tak for talen. Nu ved jeg godt, at ordføreren har læst talen op på vegne af en anden, og derfor skal man måske ikke stille for mange spørgsmål. Men jeg kender også ordføreren som en politiker, som har sine meningers mod, og jeg vil gerne spørge om en konkret vurdering, for det forslag, som vi debatterer her, blev fremsat den 5/3, og det vil så sige, at der har det været kendt.

Den politiske aftale, som regeringen har lavet sammen med sine støttepartier, er vel 2-3 uger gammel, så man har haft kendskab til det her forslag, inden man lavede aftalen med støttepartierne. Hvorfor tror ordføreren, at Venstre ikke var inviteret med til de forhandlinger, som regeringen lavede med støttepartierne?

Kl. 11:05

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:05

Halime Oguz (SF):

Tak. Det er rigtigt, at jeg har mine holdninger til tingene, men lige præcis det her spørgsmål kan jeg simpelt hen ikke svare på, for jeg ved det ikke. Det tror jeg at man er nødt til at spørge ministeren eller regeringen om. Jeg ved det ikke.

Kl. 11:05

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 11:05

Peter Juel-Jensen (V):

Jamen her havde jeg chancen til at spørge en, som stod helt udenfor, og som læste talen op på vegne af nogle andre. Man kunne jo godt få et indfald, der hedder voksenmobning, at blive holdt udenfor; eller at det nu er regeringens tur til at komme til fadet, og så skal alle andre bare holdes udenfor. Synes ordføreren, at landdistrikterne fortjener at blive sat i bås med sådan nogle tanker?

Kl. 11:05

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:05

Halime Oguz (SF):

Jeg mener helt klart, at der er større fordele ved et større samarbejde mellem alle partierne end mindre aftaler – helt klart. Men jeg ved simpelt hen ikke, hvorfor Venstre ikke er med, for det er ikke mig,

der er ordfører på det her område, så jeg har intet kendskab til det, der blev spurgt om.

Kl. 11:06

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger.

Og så går vi videre til fru Kathrine Olldag, Radikale Venstre.

Kl. 11:06

(Ordfører)

Kathrine Olldag (RV):

Tak, formand. Tak for forslaget til Venstre. Men som de øvrige ordførere jo også har gjort opmærksom på, sparker Venstre jo en åben dør ind, for vi har jo allerede lavet regionale genstartsteams, og det har vi jo gjort inden for rammerne af det, som regeringen tidligere frisk har kaldt krigskassen, men som vi jo egentlig også sådan lidt mere neutralt har kaldt det grønne råderum. Det er jo kortvarige investeringer, som har en udløbsdato, så derfor har det jo føltes passende, i hvert fald også set i lyset af, hvad man i øvrigt har finansieret inden for den ramme, at investere i sådanne regionale vækstteams – syv styks.

Vi glæder os i Radikale Venstre rigtig meget til at se anbefalingerne fra de her regionale vækstteams. Jeg har det nok personligt fuldstændig ligesom DF's ordfører, at konkrete politiske initiativer ofte er bedre end en lang række anbefalinger fra kloge mennesker, hvor man måske lidt på forhånd også godt ved, hvad det egentlig er, de har tænkt sig at foreslå. Det er jeg fuldstændig og aldeles med på.

Det være sagt synes jeg også, at de regionale vækstteams, som vi nu har aftalt med regeringen, fylder et hul ud, hvor den tidligere aftale om erhvervsfremme måske har sluppet. Det var jo en aftale, som vi i Radikale Venstre valgte ikke at være med i, fordi vi egentlig sporede, at der var en yderligere centralisering i den aftale, som efterlader en lang række små og mellemstore virksomheder lidt med håret i postkassen ude i landdistrikterne og i provinsen.

For os at se har erhvervsfremmeloven jo på den ene side ramt et behov og skabt, hvad man kunne kalde for at sætte Danmark op i et højere gear i forhold til internationale konkurrencevilkår; men på den anden side har den altså også efterladt et tomrum til det her niveau af virksomheder lige under, som måske i virkeligheden ikke er store nok til egentlig at komme i betragtning til nogle af Erhvervsstyrelsens mange midler. Så for os at se kunne der godt være et eller andet potentiale i at gribe de her regionale vækstteams og så måske på lang sigt gøre dem permanente på et eller andet niveau, uden at jeg her kan komme og sige, hvordan man skulle finansiere det. Men det er jo noget, vi kan snakke om, når anbefalingerne og evalueringerne af de her vækstteams kommer. I hvert fald har det været en udpræget fornøjelse at være med til at nedsætte de her syv regionale vækstteams, for med vores blik afhjalp det en mangel.

Venstre kommer jo med et forslag i dag om noget, som vi allerede har lavet, og det er jo skønt, at vi er enige om, at der skal være de her vækstteams, og at det faktisk er en rigtig god idé. Men derfra kan vi faktisk ikke støtte forslaget, fordi vi jo egentlig synes vi allerede har gjort det.

Kl. 11:09

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er en kort bemærkning fra hr. Peter Juel-Jensen, Venstre.

Kl. 11:09

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for talen. Man kan godt, når man er i mine sko, blive lidt misundelig over, at De Radikale fik lov til at være med. Det ville vi også rigtig gerne have været, netop også, fordi det her rummer nogle perspektiver. Aftalen er jo lavet, efter at vi fremsatte vores forslag. Når jeg sådan skal styrke mit selvværd, siger jeg, at den er lavet

på baggrund af vores beslutningsforslag. Men hvad nu, ordfører, hvis et eller flere af de her regionale vækstteams peger på, at lande-vejsprincippets implementering hundrede procent er en forudsætning for vækst på vores øer, vil man så følge sådan en anbefaling fra et vækstteam?

Kl. 11:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 11:10

Kathrine Olldag (RV):

Ja, ved det, at det allerede er radikal politik. Hvis vi kan finde pengene, så ligger det jo nok i god tråd med det, som evalueringen forhåbentlig også i 2022 peger på. Men hvordan vi skal gøre det, ja, det er jo teknikken i det.

Kl. 11:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Peter Juel-Jensen.

Kl. 11:10

Peter Juel-Jensen (V):

Jeg kunne forstå på ordførerens tale, at de regionale vækstteam her er finansieret af den såkaldte krigskasse. Der er der jo pænt med luft til også at finansiere den fulde implementering af lande-vejsprincippet. Kunne man så ikke starte der?

Kl. 11:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 11:10

Kathrine Olldag (RV):

Nej, for man har det problem, at det ikke er varige midler. Så igen, en fuld indfasning vil jo så være en overgang, og på den anden side af det skal vi til at finde varige midler til det. Så for mig at se er det ikke det rigtige sted at placere det her tiltag.

Kl. 11:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, så vi går videre i ordførerrækken til hr. Rasmus Vestergaard Madsen, Enhedslisten.

Kl. 11:11

(Ordfører)

Rasmus Vestergaard Madsen (EL):

Tak. Ønsket om mere udvikling og bosætning i landdistrikterne deler vi i Enhedslisten til fulde. Der er alt for længe blevet ført en politik, som har udsultet områderne uden for de store byer. Vi har gennem mange år set en tendens til, at flere flytter ind til de større byer, og at det samtidig bliver sværere og sværere at få de små samfund til at hænge sammen. Skolen lukker, købmanden gør så det samme, og de øvrige jobs i området forsvinder også. Gentagne centraliseringer har gjort, at der samtidig er blevet længere til rådhuset, til politiet og til hospitalet, og det hjælper selvfølgelig heller ikke, at der også er blevet længere og længere mellem busserne.

Enhedslisten støtter klart op om at få afdækket de bagvedliggende grunde til, at Danmark er ude af balance, når vi ser på forholdet mellem land og by. Det er helt nødvendigt at få afdækket dette for at kunne komme løsningerne nærmere. Derfor var Enhedslisten jo også med til som en del af finansloven at nedsætte de her syv regionale genstartsteams, som fordelt over hele Danmark netop skal se på, hvordan vi får skabt udvikling i hele Danmark. Det arbejde vil vi rigtig gerne se resultatet af, før yderligere bør sættes i gang.

Der er ligesom i det forrige beslutningsforslag, som vi lige har behandlet, henvist til Venstres udspil til finanslovsprioriteringer, men også her kommer forslagsstillerne ikke med et konkret bud på finansiering, og på den baggrund kan Enhedslisten ikke støtte forslaget.

Kl. 11:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Jeg ser ikke nogen korte bemærkninger, og derfor kan vi efter afsprington gå videre til fru Mette Thiesen, Nye Borgerlige.

Kl. 11:13

(Ordfører)

Mette Thiesen (NB):

Danmark er et lille, men dejligt land med lyse bøgeskove, bølgede korngrule marker og, som jeg kunne konstatere i morges, snevejr i april, selv om vi lige havde håbet på forår. Vi har anemoner i skovbunden, vi har fuglesang foroven, vi har øer, og vi har fastland. Vi har et land, der på trods af små afstande er præget af forskellighed, fra den jyske hede til Bornholms klipper – alt sammen er både dansk og dejligt. Og vi skal sikre, at Danmark hænger bedre sammen, og at den danske sammenhængskraft også indbefatter infrastruktur og økonomisk mulighed for at bosætte sig, også i de områder, hvor busen ikke går en gang i timen, måske ikke engang en gang om dagen. Det er de dele af Danmark, hvor der er helt stjerneklart uden lys fra byer, der svækker stjernernes glans, og de dele af Danmark, hvor stilheden er til at føle på. Derfor er jeg generelt positivt indstillet over for de fleste forslag, der vil sikre alle dele af Danmark, for der skal det også være endnu mere attraktivt at bo.

I Nye Borgerlige ønsker vi trafikal ligestilling. Det skal ikke være dyrere at køre 1 km end at sejle 1 km. Vi ønsker en forbedret og udbygget infrastruktur. Vi ønsker at fjerne registreringsafgiften og halvere benzinafgiften, for det skal være muligt for alle danskere at have både sikrere og billigere biler. Jeg ser frem til udvalgsbehandlingen af det her forslag, for vi skal sikre, at alle ude i Danmark har en stemme, i forhold til hvordan vi sikrer øer og landdistrikter, og vi får forhåbentlig også afklaret, hvordan vi bedst muligt sikrer alle dele af Danmark.

Kl. 11:15

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Derfor går vi nu videre til ordføreren for forslagsstillerne, hr. Peter Juel-Jensen. Værsgo.

Kl. 11:15

(Ordfører for forslagsstillerne)

Peter Juel-Jensen (V):

Tak for det, formand. Indledningsvis vil jeg gerne sige tak til både ministeren og ordførerne for deres taler. Man kan jo sige, at de falder på et tørt sted, for mens byerne buldrer derudad, går det væsentlig langsommere i vores landdistrikter. Vores landdistrikter er udfordret, hvilket bakkes op af tal fra Danmarks Statistik, der viser, at yderkommunerne har tabt samlet set 10 pct. af arbejdspladserne i 2018 målt i forhold 2008, omvendt blev bykommunerne mildere ramt af finanskrisen, og i byerne har man oplevet, at der er kommet 8 pct. flere arbejdspladser i samme periode.

Med det, vi er på vej gennem, og som har stået på siden marts sidste år, er dette beslutningsforslag et forsøg på at komme foran, for ingen ved, hvordan det ser ud på den anden side, og ingen ved, i hvilket tilstand vi kommer ud på den anden side, og derfor skal vi gå i gang med arbejdet allerede nu. Styrkepositioner skal findes, de skal dyrkes, og nye spirer skal nurses og gødes. Jeg kan læse mig til, at man midt i april har lavet et tilsvarende initiativ, som man kalder waketeams, genstartsteams eller vækstteams, det skal ikke skille os ad, og for at citere en kineser, Deng Xiaoping, så er det jo lige

meget, om katten er sort eller hvid, bare den fanger mus – og det var vist nok i forbindelse med et opgør med den tidligere præsident Mao Zedongs linje. Men om det hedder det ene eller det andet, skal ikke skille os ad. Vi ville bare gerne have været med til at sikre, at vi fik lavet den bedst mulige aftale for vores landdistrikter.

Jeg kunne ikke vide tilbage i februar, da jeg indsendte mit beslutningsforslag, hvilken aftale regeringen ville indgå. Jeg kunne blot forholde mig til, hvad alle dem, nemlig eksperterne, som vi indimellem læner os op ad og lændede os op ad under den kritiske udvikling under finanskrisen, mente, og de mente, at coronakrisen kunne blive langt værre end finanskrisen for vores landdistrikter. Derfor skulle der handles.

Jeg havde jo håbet på, at vi i fællesskab og på baggrund af debatten i dag kunne have udarbejdet en ambitiøs plan for vores landdistrikter, som ville indeholde overordnede mål for den økonomiske udvikling frem til 2030. At vi skulle have minimum 5 pct. flere private arbejdspladser i vores land- og yderkommuner i 2030, så den private beskæftigelse kunne blive styrket med hen ved 30.000 jobs, at vi kunne blive enige om minimum samme bnp-vækst for resten af landet frem mod 2030 ude i vores landdistrikter, og at ledigheden i vores land- og yderkommuner skulle falde til et niveau, som vi kendte det umiddelbart før coronakrisen, er f.eks. tre mål, som vi kunne have lavet politik efter. Men misforstå mig ikke. Jeg er glad for, at regeringen har taget initiativ til noget politik for vores landdistrikter. Men hvor havde det været dejligt, hvis man havde haft det nødvendige mod til at lave en aftale med hele Folketinget. Det tror jeg havde gjort aftalen meget bedre.

Regeringens vækstteams er stadig væk en velbevaret hemmelighed og måske endnu blot et par tanker på et stykke papir. Men havde det ikke givet mening, at man var startet med at kulegrave de eksisterende rammer for vores erhvervsliv i landdistrikterne og så kommet med målrettede forslag til, hvordan det kunne forbedres i samarbejdet med dem? Venstre ville gerne have været med i det her arbejde, fordi vi normalt er garant for, at tingene bliver bedre.

Jeg skal hilse fra Det Konservative Folkeparti og sige, at de er enige i det hele, også udsagnet om, at når Venstre er med, bliver tingene generelt bedre. Tak.

Kl. 11:19

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Der er en kort bemærkning til fru Kathrine Olldag, Radikale Venstre.

Kl. 11:19

Kathrine Olldag (RV):

Tak, formand. Jeg har svært ved at genkende, at det her er en velbevaret hemmelighed, men det må ordføreren jo så tage på sin egen kappe. Jeg kan heller ikke genkende, at Venstre ikke var inviteret til forhandlingerne om genstart af Danmark. Det var jo den samlede krigskasse og det, vi endte med at kalde det grønne råderum, som var rammen for det, vi lavede på det tidspunkt. Kan ordføreren heller afkræfte, at grunden til, at Venstre trak sig ud, var, at Venstre ikke kunne se sig selv i den bilafale, vi lavede på tidspunktet?

Kl. 11:19

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:20

Peter Juel-Jensen (V):

Jeg er helt klar over, at Venstre ikke var med i bilafalen, men at en aftale omkring vores biler og beskatningen af dem skulle have noget af gøre med, hvordan vi skal sparke gang i vores landdistrikter, er to ting, jeg ikke lige kan få til at svinge sammen. Det svarer til det eksempel, vi havde under det forrige punkt, hvor nogle mente, at

man ikke kan støtte billigere færgebilletter til øerne, fordi vi også skal tage kvoteflygtninge. Altså, det er ikke god argumentation i min bog. Venstre er med alle steder, hvor vi kan være med til at fremme vækst og udvikling og dermed skabe arbejdspladser og bosætning i vores landdistrikter.

Kl. 11:20

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Kathrine Olldag.

Kl. 11:20

Kathrine Olldag (RV):

Så undrer det mig bare, at Venstre skrev sig ud af den bilafale og derved faktisk også skrev sig ud af at være med til at sætte sin underskrift på den samlede grønne vækstplan for Danmark. Men det må så være det. Og jeg har stadig væk til gode at finde ud, hvorfor Venstre egentlig trak sig ud af den bilafale, men det skal jeg nok lade være med at spørge ordføreren om.

Kl. 11:21

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:21

Peter Juel-Jensen (V):

Altså, det tror jeg godt at ordføreren kan få svar på. Måske skulle ordføreren have rejst det spørgsmål i forhandlingsforløbet: Hvorfor ville Venstre ikke være med? For det må jo være vigtigt for netop at sikre en kontinuitet, og den politiske ballast har ordføreren forhåbentlig også, at vi, når vi starter gode forhandlinger om ting, der skal være med til at bringe Danmark fremad, har så stort et flertal fra Christiansborg som overhovedet muligt med i bagagen. Men når det kommer til vores landdistrikter, er Venstre altid med, også foran De Radikale.

Kl. 11:21

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Landdistrikter og Øer. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 220:

Forslag til folketingsbeslutning om bæredygtigt byggeri og bæredygtige renoveringer i kommunerne og regionerne.

Af Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl.

(Fremsættelse 09.03.2021).

Kl. 11:21

Forhandling

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Forhandlingen er åbnet. Indenrigs- og boligministeren, værsgo.

Kl. 11:22

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for det, formand. Jeg vil indlede med at takke partierne bag »Aftale om National strategi for bæredygtigt byggeri« af den 5. marts 2021 for nogle gode og konstruktive forhandlinger, hvor vi sammen har fastlagt rammerne for den langsigtede, grønne omstilling af byggeriet. Jeg er rigtig glad for og tilfreds med, at vi med den brede politiske aftale har skabt et ambitiøst grundlag for bæredygtigt byggeri i Danmark. For der er ingen tvivl om, at byggeriet skal bringes ind i en ny, grøn tidsalder, hvor klimavenlige løsninger går hånd i hånd med sunde, gode og billige byggerier. Forslagsstillerne er som bekendt også en del af den politiske »Aftale om National strategi for bæredygtigt byggeri«.

Med beslutningsforslaget ønsker forslagsstillerne at pålægge regeringen dels at fremsætte forslag, så der i forbindelse med kommunernes og regionernes byggerier og renoveringer kan stilles et bæredygtighedskrav om et maksimalt CO₂-aftryk, dels at undtage byggerier, der opfylder sådan et krav fra anlægsloftet. Indledningsvis skal jeg bemærke, at det allerede er muligt for kommuner og regioner at stille krav om et maksimalt CO₂-aftryk for deres egne byggerier, men samtidig vil jeg bemærke, at der ikke foreligger et fagligt grundlag for at stille et generelt krav om livscyklusberegning og CO₂-grænseværdier for renoveringer. I de europæiske lande, der er langt fremme i arbejdet med klimakrav til bygninger, som f.eks. Holland eller Frankrig eller Finland, gælder aktuelle eller kommende krav om CO₂-grænseværdier kun for nybyggeri. Der er heller ikke kendskab til øvrige lande, der på nuværende tidspunkt har planer om at indføre krav om livscyklusberegning for renoveringer og derfor heller ikke grænseværdier for renoveringer.

Med hensyn til at undtage kommuners og regioners bygninger, der opfylder visse bæredygtighedskrav fra anlægsloftet, aftales niveauet for afgrænsning af den kommunale og regionale anlægsramme mellem regeringen, KL og Danske Regioner i forbindelse med de årlige forhandlinger om kommunernes og regionernes økonomi.

Udgifter til anlægsinvesteringer i bæredygtigt byggeri vil påvirke de samlede de offentlige udgifter på lige fod med andre kommunale og regionale investeringer. Hvis udgifter, som i dag er omfattet af anlægsrammerne, skal undtages fra udgiftsstyring via de aftalte anlægsrammer, vil det således kræve særskilt finansiering af et højere anlægsniveau for de kommunale og regionale anlægsudgifter for det samlede økonomiske råderum. Alternativt svækkes de offentlige finanser. Undtagelsen af specifikke anlægsudgifter fra anlægsrammen vil derfor fortrænge rum til andre offentlige investeringer inden for den samlede udgiftsramme, det kunne eksempelvis være kollektiv trafik, infrastruktur eller lignende.

Den nuværende ramkestyring af kommunernes og regionernes samlede bruttoanlægsudgifter understøtter, at de enkelte kommuner og regioner skal foretage prioriteringer af deres anlægsinvesteringer på baggrund af lokale behov og ønsker inden for den samlede ansvarlige ramme. Styringen understøtter endvidere, at de offentlige udgifter overordnet udvikler sig i overensstemmelse med regeringens økonomiske planer.

Det er i min optik helt centralt, at vi stiller kommende bæredygtighedskrav til byggeriet ud fra et fagligt funderet og oplyst grundlag. Som del af den politiske »Aftale om National strategi for bæredygtigt byggeri« er der således også igangsat et arbejde med at belyse helhedsvurderinger ved renoveringer, der bl.a. skal bidrage til at understøtte beslutning om eventuel nedrivning eller ombygning ved renoveringer, der kan afspejle den rette balance mellem økonomi, kvalitet og klimabelastning på lang sigt. Partierne bag aftalen blev i den forbindelse enige om at mødes ultimo 2022, hvor aftalepartierne vil modtage en afrapportering vedrørende initiativet – helhedsvurderinger ved renoveringer – med det sigte, at det skal

være muligt i fremtiden også at stille krav til klimapåvirkning ved renovering af byggeri. Det er en afrapportering og nogle drøftelser, jeg imødeser, og jeg mener ikke, at vi kan forhåndsdiskontere det konkrete udfald af arbejdet i konkrete beslutninger allerede nu.

Regeringen kan på den baggrund ikke støtte beslutningsforslaget.
Kl. 11:26

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er en kort bemærkning til hr. Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 11:26

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen det var da en skam, at boligministeren, som nu også er blevet indenrigsminister, ikke kan tilslutte sig vores beslutningsforslag. Det er jo helt korrekt, at vi lægger op til, at man skal forholde sig meget aktivt til anlægsloftet i de kommende forhandlinger med KL, og jeg synes jo det er helt naturligt, at regeringen har en dialog med Folketingets partier og har en dialog med sit parlamentariske grundlag om, om der er et eller andet, vi kan gøre bedre. For jeg noterer mig jo, at regeringen har lidt svært ved at finde samtlige redskaber for at nå i mål med klimadagsordenen om en 70-procentsreduktion i 2030, og der synes jeg, det er vigtigt at forsøge, at kommunerne kan være med i den proces. Vi mener sådan set, at man med vores beslutningsforslag her kan komme videre ved at give kommunerne friere rammer til at bruge flere penge, og der er sådan set kommuner, der har penge, så jeg kan ikke rigtig forstå, hvorfor ministeren bare sådan afviser vores beslutningsforslag. Går ministeren ikke ind for, at kommunerne skal have en mere aktiv rolle i klimakampen?

Kl. 11:27

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ministeren.

Kl. 11:27

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jeg mener, at kommunerne har mange muligheder for at spille en aktiv rolle, også i forhold til CO₂-udledning. Men jeg må også sige noget andet. Nu bliver det nævnt, at det er naturligt. Jeg synes jo ikke, det er naturligt, at vi gennemgår et forhandlingsforløb på 2½ måned med adskillige tekniske gennemgange og lange drøftelser for så at nå et kompromis ... faldt lyden ud her? [Lydproblemer]. (Formanden (Henrik Dam Kristensen): Ja, jeg tror der skete et eller andet).

Kl. 11:27

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Jeg tror lige, vi tager en dyb indånding, så kan det være, at der kommer hul igennem igen. Jeg lader være med at ringe af, for så skal hele maskineriet starte op igen. [Lydproblemer].

Der arbejdes på sagen, og som sagt lader jeg være med at ringe af, for så skal vi køre hele maskineriet igennem. Så både til m'erne i salen og dem, der måtte høre på, vil jeg sige, at der altså lige bliver en lille pause, indtil vi får teknikken op at køre igen. Grunden til, at vi holder pause, er, at vi ikke har lyd, og når vi ikke har lyd, kan vi ikke efterfølgende lave referat fra Folketingssalen, og det skal vi jo kunne. Så vi tager det lige lidt med ro.

Tusind tak for fleksibiliteten. Som jeg forstår det, kan vi heller ikke bruge hr. Søren Egge Rasmussens mikrofon. Og som jeg forstod det, fik hr. Søren Egge Rasmussen svar på sit første spørgsmål, så der er et halvt minut til det andet spørgsmål. (Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek)): Jeg nåede kun lige i gang). Spørgeren skal trykke sig ind igen. Jeg beklager over for spørgeren, men det er den nemmeste måde at håndtere den her situation på. Jeg tror ikke, at hr. Søren Egge Rasmussen får noget lys i sin mikrofon,

så han skal bare stille spørgsmålet, og der er ½ minuts taletid, og det er spørgsmål nr. 2. Værsgo til hr. Søren Egge Rasmussen. (*Indenrigs- og boligministeren* (Kaare Dybvad Bek)): Jeg fik ikke svaret på det første spørgsmål). Undskyld, jeg forstår, at ministeren ikke fik svaret på spørgsmålet, det er mig, der har klokket i det. Så nu får vi svaret på hr. Søren Egge Rasmussens første spørgsmål, og derefter stiller hr. Søren Egge Rasmussen sit andet spørgsmål. Værsgo til ministeren.

Kl. 11:32

Forhandling

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for det. Tæller den så ikke her? (*Formanden* (Henrik Dam Kristensen): Nej, det finder jeg ud af; jeg kører det sådan nogenlunde som normalt). Ja, det er jo en lidt anderledes ramme at svare i.

Men for nu at holde fast i det, som hr. Søren Egge Rasmussen spurgte til – der blev spurgt til, hvad der er naturligt – vil jeg sige, at jeg i hvert fald ikke synes, at det er naturligt, at vi gennemgår et forhandlingsforløb på over 2½ måned. Vi bøjer os mod hinanden, finder et kompromis, som giver mening for folk, og så bagefter skal vi i Folketingssalen beslutte ekstra tiltag, som nogle af dem, der forhandlede, syntes gav mening. Det er i hvert fald ikke umiddelbart sådan, jeg finder det naturligt at gøre. Jeg synes, at det er et godt kompromis, vi har. Noget af det, der blev diskuteret undervejs, var også nybyggeri og spørgsmålet om, om man kunne lave livscyklusanalyse på det, og det blev klart, at det ikke blev en del af aftalen, og derfor mener jeg ikke, at man efterfølgende kan komme og få det ind i aftalen gennem et beslutningsforslag.

Kl. 11:33

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Det her er desværre lidt mere bøvet, end jeg havde troet, for vi er nødt til at bede dem, der stiller spørgsmål, om at komme op på talerstolen (*Bolig- og indenrigsministeren* (Kaare Dybvad Bek): Nåh, ligesom i gamle dage) – ja, ligesom i de gode gamle dage. Men det betyder også, at vi skal have tørret af og sådan noget hele tiden.

Så er det hr. Søren Egge Rasmussen med sit andet spørgsmål heroppe fra talerstolen. Værsgo, hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 11:34

Søren Egge Rasmussen (EL):

Ja, det ender jo i øvrigt med, at ministeren bliver glad for vores spørgsmål, og det kommer vi frem til, hvornår han imødekommer vores forslag, fordi han er så glad for hele seancen.

Vi har jo fremsat vores beslutningsforslag og indsendt det, inden der blev landet den her aftale. Og det er vores klare opfattelse, at vi skal længere end det, der er i aftalen. Jeg er godt klar over, at der er nogle ting i den aftale, der er blevet bestilt, og jeg synes, at vi ikke i tilstrækkelig grad har prioriteret renoveringerne. Og hvis man ser på det renoveringsefterslæb, som der er ude i kommunerne, så skal vi frem til at gøre mere. Derfor synes vi, at det er meget naturligt, at vi går efter, at det kommer ind i en kommuneaftale, hvor man forholder sig aktivt til, hvilke elementer af anlægsloftet man sådan set kan fritage, og vi har også noteret os, at kommunerne allerede er dygtige til at prioritere. De er jo nede på, at det er 10 kg CO₂-reduktion pr. kvadratmeter, som man allerede kan lave. Det er derfor, vi fremsætter det her beslutningsforslag.

Kl. 11:35

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Så skal vi jo have sprittet af. Og så skal vi have ministeren på talerstolen. Værsgo, minister.

Kl. 11:35

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for det. Ja, altså, jeg er sådan set ikke uenig i, at kommunerne skal have mulighed for at gå foran. Men jeg tror også, det er vigtigt at holde fast i, at hvis vi stiller et krav fra centralt hold her i Folketinget om, at kommunerne også skal lave livscyklusanalyse på renoveringer, som der jo altså ikke er nogen lande i verden der gør, så stiller vi dem jo også i en situation, hvor man reelt set ikke har nogen faglig ballast; ikke har noget grundlag at stå på i forhold til at gøre det. Og ja, det kan vi jo også risikere vil virke på den måde, at man slet ikke får renoveret noget rundtom i kommunerne. Men jeg har da sympati for det at gå foran, og jeg synes da også, at Enhedslisten skal tage det med, når der er finanslovsforhandlinger næste gang.

Kl. 11:36

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Så siger vi tak til ministeren.

Så går vi i gang med ordførerrunden. Først er det fru Tanja Larsson, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 11:36

(Ordfører)

Tanja Larsson (S):

Ja, tak. Jeg bliver så lige nødt til at køre talerstolen lidt op, for at jeg kan se ud over den – sådan. Nu tror jeg faktisk, at der er lyd – ja, det er der.

Med dette beslutningsforslag foreslår Enhedslisten at indføre bæredygtighedskrav i forbindelse med renoveringer af kommunernes og regionernes byggeri. Herudover foreslås det, at kommuner og regioner skal fritages for anlægsloftet i forhold til byggeri, som overholder et bestemt bæredygtighedskrav. I Socialdemokratiet er vi varme tilhængere af at gøre byggeriet herhjemme mere bæredygtigt, og den grønne omstilling har i adskillige år været en helt central prioritet i vores parti. Vi har en ambition om, at den grønne omstilling skal foregå i alle dele af det danske samfund, også i byggeriet. Derfor er vi glade for, at et bredt flertal af Folketingets partier i starten af marts 2021 indgik en ambitiøs aftale om en national strategi for bæredygtigt byggeri. Denne strategi sikrer en langsigtet bæredygtig omstilling af bygge- og anlægssektoren, der indebærer en begrænsning af byggeriets klimapåvirkning og ressourceforbrug. Aftalen indeholder bl.a. et element om helhedsvurderinger ved renoveringer, som skal sikre, at ombygninger og renoveringer bliver gjort så klimavenligt som muligt.

Da Folketingets partier for nylig har indgået en bred aftale om en national strategi for bæredygtigt byggeri, som Enhedslisten også selv er med i, og som også indeholder et centralt element i forhold til at sikre bæredygtige renoveringer og byggerier, kan vi i Socialdemokratiet derfor ikke støtte forslaget.

Kl. 11:38

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger, og derfor går vi videre i ordførerrækken.

Jeg kan se, har vi nu har den fulde lyd, og det betyder også, at man nu må sætte sig, hvor man vil. Så skal man bare logge sig ind, hvis man ønsker en kort bemærkning fra den plads, man sidder ved nu, eller også kan man vende tilbage til sin oprindelige plads. Så tak for den fleksibilitet.

Vi går videre i ordførerrækken til fru Heidi Bank, Venstre. Værsgo.

Kl. 11:38

Kl. 11:42

(Ordfører)

Heidi Bank (V):

Ja, tak for det. I Venstre ser vi et kæmpestort potentiale, når det kommer til den grønne omstilling, for vores virksomheder, vores arbejdspladser. Vi mener, at grøn klimapolitik også er grøn omstilling i byggeriet. Derfor er det positivt, at vi bredt i Folketinget er blevet enige om en national strategi for bæredygtigt byggeri, hvor vi sammen med byggeriet har fået lagt rammer, der bredt kan være med til at flytte sektoren i en mere bæredygtig retning, hvor vi indfører krav i bygningsreglementet til bygningers klimaaftrek; med krav om LCA-beregning, med krav om en CO₂-grænseværdi.

Vores offentlige bygninger kommer også til at skulle leve op til de krav. Vi er derfor enige med forslagsstillerne i, at vi også i det offentlige har et ansvar, og som vi ser det: en mulighed for at bidrage til den grønne omstilling, når vi bygger og vi renoverer vores offentlige bygninger. Vi er enige i, at kommunerne skal have fokus på indeklima i deres bygninger, ikke mindst når børn og unge opholder sig dér. Det er jo også mit klare indtryk, at der kommunalt er et stort fokus på det, altså ude i vores kommuner.

Anlægsloftet, som det her forslag jo også omhandler, blev indført i 2013, og det blev det jo bl.a. for at sikre, at vi får brugt den økonomi, vi har til rådighed, bedst muligt; at vi får mest for pengene, og at vi sikrer de arbejdspladser, vi har i byggeriet. Det er jo sådan, at vi i dag har mange, der kommer til Danmark fra bl.a. Østeuropa for bl.a. at bidrage på vores byggearbejdspladser, og vi synes bare, at det er enormt vigtigt, at vi holder fast i, at det, at vi har anlægsloftet, kan være med til at sikre, at vi også i nedgangstider kan fastholde arbejdspladser i Danmark til gavn for de mennesker, der er i byggeriet. Og så synes vi også, at det er væsentligt, at der er et fokus på, at vi får brugt den økonomi, der er til rådighed, bedst muligt. Og noget af det, vi oplever i øjeblikket, er jo bl.a. store stigninger i byggeriet, så det handler også om at bruge den samlede økonomi, vi har, på en fornuftig måde.

Kl. 11:41

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. En kort bemærkning hr. Søren Egge Rasmussen. Værsgo.

Kl. 11:41

Søren Egge Rasmussen (EL):

Hold da op, lyden virker igen. Jamen jeg er glad for, at ordføreren kom ind på det her med anlægsloftet og på, hvordan vi styrer det. Men hvordan kan vi vide med sikkerhed, om vi sætter gang i for lidt? Jeg synes, at der er en række kommuner, som faktisk har penge til at kunne renovere mere, men det må de bare ikke på grund af anlægsloftet.

Kan ordføreren ikke se, at der er nogle urimeligheder i det, altså er det sådan set er med til at hæmme, at vi kommer længere i den bæredygtige omstilling, hvis man giver kommunerne friere rammer til at gå videre? Og så synes jeg, det er rimeligt i sådan en proces, at vi så stiller krav til kommunerne om, at man skal renovere i en vis standard. Det er jo derfor, at vi har foreslået, at det kun er, hvis man har en politisk defineret standard i sine renoveringer, at man kan blive fritaget for anlægsloftet – og det samme skal gælde for nybyggeri.

Kl. 11:41

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Heidi Bank (V):

Jamen der er jo ikke ingen tvivl om, at hvis vi trykkede det hele af nu, så ville man i hvert fald lige nu og her sige, at vi kunne rykke et ordentligt skridt. Men vi ønsker også, at man skal se på det i et lidt længere perspektiv, og det er der, hvor vi synes, at anlægsloftet har et formål. Det har det formål, at det holder hånden under danske arbejdspladser i nedgangstider, og at det er med til at sikre, at der er en jævn beskæftigelse i byggeriet, hvor det ikke stikker fuldstændig af og vi ville blive nødt til at importere masser af arbejdskraft, for at det arbejde kan blive udført? Så vi synes, at der er brug for en balance dér. Men vi er sådan set enige i det fokus, som forslagsstillerne har, i forhold til at det er vigtigt, at vores børn kan gå i skole, hvor der er sundt og godt. Og det mener jeg nu altså også at der er et stort fokus på udeomkring i kommunerne, om end vi godt kunne tænke os, at der er blevet skubbet endnu mere på.

Kl. 11:42

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 11:42

Søren Egge Rasmussen (EL):

Men når man har et generelt anlægsloft, er man jo inde i noget, hvor man har ens regler for alle kommuner, uanset hvordan beskæftigelsessituationen er, og det finder jeg meget uheldigt. Altså, i forbindelse med f.eks. den grønne boligaftale for den almene sektor var man inde og kigge på, at man skulle holde øje med beskæftigelsesudviklingen forskellige steder, så man kunne jo sådan set på samme vis have et lidt mere intelligent anlægsloft, som giver mulighed for, at man i nogle yderkommuner kunne sætte gang i nogle flere renoveringer, selv om der var mangel på arbejdskraft i Aarhus og København. Kan ordføreren ikke se, at vi godt kunne have et anlægsloft, der var noget mere smidigt?

Kl. 11:43

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:43

Heidi Bank (V):

Jeg synes i hvert fald, at man hele tiden skal være åben for at vurdere, hvordan man gør de her ting bedst muligt. For det er jo vigtigt, at vi holder fokus på den her balance mellem land og by, og at vi ikke tror, at det hele bare er ens. Så jeg synes egentlig, at der skal være åbenhed i forhold til hele tiden at debattere, om der er nogle af de her ting, vi kan gøre bedre. Men generelt set er det sådan, at anlægsloftet faktisk tjener det formål at sikre, at vi har en jævn og god beskæftigelse i byggeriet. Altså, jævn og jævn – det er jo med alle mulige forbehold, for der er faktisk rigtig meget tryk på i øjeblikket, og det er der jo også qua nogle af de politiske aftaler, vi har lavet, bl.a. inden for det almene byggeri. Så der er også for at holde den balance.

Kl. 11:44

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det, og tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:44

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak til Enhedslisten for beslutningsforslaget. Jeg har egentlig ikke så meget at tilføje til det, som ministeren og som Venstres og Socialdemokraternes ordfører har nævnt her oppe fra talerstolen. Jeg vil

dog sige, at jeg egentlig godt kan forstå, at ministeren undrer sig lidt over, at et beslutningsforslag af denne karakter kommer så hurtigt efter en aftale, vi lige har indgået. Det er usædvanligt, men selvfølgelig ikke forbudt. Det er jo et folkestyre, det er et parlament, vi sidder i, så det er altid godt at diskutere bæredygtige løsninger. Jeg savner dog lidt, hvad det vil koste. Der er et renoveringsefterslæb på mindst 70 mia. kr., men jeg synes, det er lidt svært at se, hvad det her egentlig vil betyde for kommunerne og dermed også for staten, for staten skal jo så på en eller anden måde også udligne kommunerne.

Jeg ved jo, at kommunerne allerede er i gang med at energirenovere. De har været i gang i mange år. Jeg er ikke sikker på, at det er den rigtige løsning at lave en undtagelse fra anlægsloftet, for det er jo fuldstændig rigtigt, som ministeren siger, at det bare vil gå ud over andre områder, som er lige så vigtige. Jeg kan bare nævne skolebyggerier eller skolerenoveringer. Og så er det også et lidt snævert sigte, man har, når man kun taler om CO₂-aftryk. Der er jo rigtig mange andre ting i spil, når vi taler om bæredygtighed. Men dermed ikke sagt, at vi ikke vil deltage i udvalgsbehandlingen, og vi vil også gerne blive klogere på, hvad det her vil koste, og hvordan man eventuelt kan skrue det sammen.

Så vi ved ikke rigtig, hvad vi skal sige til det her andet end, at vi ikke kan støtte det i den nuværende form, sådan som det er fremsat. Vi er jo egentlig glade for den aftale, vi for nylig har indgået bredt i Folketinget om mere bæredygtighed i byggeriet samlet set.

Kl. 11:46

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er en kort bemærkning til hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 11:46

Søren Egge Rasmussen (EL):

Hvad vil det koste? Ja, det ville jo give kommunerne en mindre udgift til deres opvarmning. Og jeg synes ikke, at det er et snævert sigte. Vi har endda været så flinke, at vi har henvist til et beslutningsforslag, som Dansk Folkeparti har fremsat, om bedre indeklima. Så det er sådan set ikke kun en klimadagsorden; det er sådan set også et spørgsmål om at komme frem til, at vi har nogle bygninger i kommuner og regioner, hvor der er et sundt indeklima, som giver et plus arbejdsmiljømæssigt, og som f.eks. giver et plus for børnenes indlæringssevne i skolerne.

Jeg har noteret mig, at der faktisk var et flertal for Dansk Folkepartis beslutningsforslag, hvor der jo står, at regeringen skal indkalde Folketingets partier til videre drøftelser omkring det, og jeg kunne egentlig godt tænke mig at høre ordføreren, om man i Dansk Folkeparti har hørt om en opfølgning på det beslutningsforslag, for det blev jo sådan set lovet, at der var en børne- og undervisningsminister, som ville indkalde til drøftelser for at komme videre med det her.

Kl. 11:47

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 11:47

Alex Ahrendtsen (DF):

Nej, mig bekendt er der ikke sket noget. Beslutningsforslaget, som ordføreren henviser til, handlede om indeklimaet i skolerne, og vi blev da også meget glade, da vi så, at Enhedslisten nævner det i nærværende beslutningsforslag. Det gjorde det også på en eller anden måde lidt svært for os at være alt for kritiske over for det her, når der jo er noget godt i det.

Jeg vil egentlig bare gentage, at vi selvfølgelig gerne vil være med i udvalgsbehandlingen af forslaget, og så vil jeg også gerne gentage, at kommunerne allerede er i gang med de her energirenoveringer, fordi det kan betale sig for dem.

Kl. 11:48

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 11:48

Søren Egge Rasmussen (EL):

Jamen jeg ser da så frem til en åben drøftelse i udvalget, og der kan vi så se på, om vi igen kan finde et flertal uden om regeringen til at skrive en beretning, som prioriterer og opprioriterer indeklima og prioriterer klimainsatsen. Det kunne da være interessant, hvis Dansk Folkeparti og Enhedslisten kunne enes om sådan en beretning, for det var det, der skete sidste gang. Enhedslisten tilsluttede sig jo den beretning, og vi har en aktiv tilgang til, at vi skal frem til at have langt bedre indeklima i vores offentlige bygninger.

Kl. 11:49

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 11:49

Alex Ahrendtsen (DF):

Når man rækker Enhedslisten en lillefinger, tager de ofte hele armen. Jeg ved ikke, om vi kan finde et flertal, men vi vil i hvert fald gerne deltage i udvalgsbehandlingen, og så kan det være, at det ender med en fin lille beretning. Vi er meget åbne over for det som sagt, så det er ikke en total afvisning.

Kl. 11:49

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Alex Ahrendtsen. Der er ikke flere korte bemærkninger. Efter lidt rengøring går vi videre til fru Halime Oguz, SF.

Kl. 11:49

(Ordfører)

Halime Oguz (SF):

Tak for det. Tak til Enhedslisten for at fremsætte dette beslutningsforslag, der har til formål at stille et bæredygtighedskrav om et maksimalt CO₂-aftryk på kommunale og regionale byggerier. I SF er vi glade for Enhedslistens engagement, da den grønne omstilling af byggesektoren er afgørende for, at vi når klimalovens målsætninger. Der bliver bygget og renoveret rigtig mange kommunale og regionale bygninger, og det er kun rimeligt og fair, at det offentlige går forrest i kampen for den grønne omstilling.

Under de tidligere forhandlinger om en strategi for bæredygtigt byggeri, kæmpede vi i SF for at give kommuner og regioner mulighed for at sætte et CO₂-krav til nybyggeri og renoveringer. Det kæmper vi fortsat for, og vi ønsker, at kravet indføres hurtigst muligt, og at flest mulige bygninger omfattes. Det skylder vi vores klima og de generationer, som i fremtiden skal bo her på jorden. Derfor vil vi gerne støtte den del af beslutningsforslaget, som omfatter et bæredygtighedskrav til kommunernes og regionernes nybyggeri og renoveringer, men delen om, at byggeri og renoveringer, som overholder bæredygtighedskravet, helt skal fritages anlægsloftet, kan vi ikke støtte. I SF mener vi, at fokus bør være på energirenoveringer. Anlægsloftet er med til at sætte renoveringer af eksisterende bygninger under pres, og vi har derfor også tidligere foreslået, at energirenoveringer skal fritages anlægsloftet. Det vil give en klimamæssig gevinst, og så vil de renoverede bygninger også gavne indeklimaet og vores alle sammens sundhed.

I anledning af dette beslutningsforslags del om nybyggeri foreslår vi, at det udelukkende er ekstraomkostningerne ved at bygge inden for bæredygtighedskravet, som fritages anlægsloftet. Dermed er det kun de merudgifter, som man har haft i forbindelse med at leve op til bæredygtighedskravet, der undtages anlægsloftet og altså ikke

hele byggeriet. Ved at fritage hele byggeriet risikerer vi at ramme skævt, da vi ikke løser vores klimamæssige udfordringer ved at give kommunerne incitament til at bygge en masse nyt. Desuden har vi i forvejen ret stramme krav til nybyggeri. Vi bør i stedet fokusere på energirenoveringer, da langt de største klimamæssige problemer findes i vores eksisterende, ældre bygninger, der ofte er i rigtig dårlig energimæssig stand.

Med disse bemærkninger kan jeg meddele, at SF ikke kan støtte dette beslutningsforslag i dets nuværende form, men at vi gerne så, at delen om et bæredygtighedskrav i kommunale og regionale byggerier blev vedtaget. Tak for ordet.

Kl. 11:52

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er en kort bemærkning til fru Heidi Bank.

Kl. 11:52

Heidi Bank (V):

Tak for det. Ordføreren nævner, at man godt kan støtte den del, der handler om at sætte yderligere krav, i forhold til hvad vi allerede nu har aftalt i den nationale strategi for bæredygtigt byggeri. Kan ordføreren redegøre lidt nærmere for, hvad man tænker om de krav, der skal være til kommunale bygninger? Hvilket CO₂-aftryk skal der være? Altså, man må jo have gjort sig nogle tanker, når man går ind og støtter det her.

Kl. 11:53

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:53

Halime Oguz (SF):

Vi ser gerne, at vi går all in i forhold til at stille krav til nybyggerier. Jeg har ikke et konkret CO₂-tal på, hvor meget det skal være, men vi går all in, i forhold til at vi skal stille krav til vores nye byggerier – og også til de eksisterende.

Kl. 11:53

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Heidi Bank.

Kl. 11:53

Heidi Bank (V):

Jamen er det, ordføreren siger, at de redskaber, der er lagt an til i den nationale strategi for bæredygtigt byggeri, skal man ikke vente på i det kommunale og regionale? Det er sådan, jeg hører det. Og er det, ordføreren siger, også, at uanset størrelsen på det byggeri, der er, skal man effektivere på det, og at man skal gå så langt ned, som man overhovedet kan, men uden at ordføreren sætter en grænse? Det undrer mig lidt, må jeg sige.

Kl. 11:54

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:54

Halime Oguz (SF):

Vi ser gerne, at vi fremrykker processen i forhold til at stille krav til vores byggerier. Det har vi faktisk også sagt tidligere i forhandlingerne, da vi netop snakkede om det her.

Kl. 11:54

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Og vi går videre til fru Samira Nawa, Radikale Venstre.

(Ordfører)

Samira Nawa (RV):

Mange tak, formand. Også tak til Enhedslisten for at fremsætte det her beslutningsforslag. I Radikale Venstre er vi helt med på at stille klimakrav til offentligt byggeri, og det gælder selvfølgelig også for kommuner og regioner. Vi synes egentlig, det er en fornuftig tilgang, at kravene strammes gradvis frem mod 2030. Vi har også netop vedtaget klimakrav til alle bygninger, men man kunne sagtens forestille sig – og det kunne vi i Radikale Venstre sagtens forestille os – at kravene til offentligt byggeri var endnu strammere end de generelle krav.

Hvad jeg så ikke helt forstår, er lysten til at koble klimakrav og anlægsloft. Man kan jo sagtens have klimakrav til kommuners og regioners byggeri uden at lempe på anlægsloftet, ligesom vi allerede har besluttet at have det for alle byggerier på over 2.000 m² fra 2023. Anlægsloftet har jo netop sin gode begrundelse i muligheden for at styre den offentlige økonomi. Nu har vi i en krisesituation, nemlig her under pandemien og coronakrisen, valgt at fravige anlægsloftet, men i fremtiden vil det igen blive relevant at have styr på de offentlige finanser og måske endda også i endnu højere grad, når regningen for coronakrisen skal betales, og det her forslag i dag rækker jo helt frem til 2030.

Forslagsstillerne peger på, at der skal mere gang i dansk økonomi, og det har jeg jo svært ved at være uenig i, men lige præcis byggeriet er måske et af de områder, hvor der lige netop nu ikke er behov for mere kul på kedlerne – nok snarere tværtimod. Jeg er ret sikker på, at der er mange, der oplever udfordringer med at kunne få fat i en håndværker.

Jeg kan ikke forstå, hvorfor det skal være frivilligt for kommuner og regioner at leve op til klimakrav, hvilket det jo reelt vil blive med det her beslutningsforslag. Fra Radikale Venstres side ser vi hellere, at der bliver vedtaget krav til alt offentligt byggeri og for vores skyld sådan set også gerne strammere krav end de generelle.

Med de ord kan Radikale Venstre ikke støtte beslutningsforslaget. Tak.

Kl. 11:56

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er en kort bemærkning til hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 11:56

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak for det. Jeg synes også, at man sagtens kan kigge på at stille skrapere krav til kommuner og regioner og også staten, når man skal renovere og lave nybyggeri, sådan at det offentlige går foran. Det synes jeg faktisk er naturligt, også når Folketinget har vedtaget ambitiøse klimamål. Jeg noterer mig også, at i de forhandlinger, vi havde om bæredygtigt byggeri, kom der nogle tal frem, der faktisk indikerede, at kommunerne i deres nybyggeri allerede det pænt og sådan set ligger over det krav om CO₂-reduktion, vi nu er på vej til at indføre, og som kommer i 2023. Så kommunerne viser jo allerede, at de er på vej.

Hvis ikke vi lemper på anlægsloftet, vil der jo komme til at ske mindre. Det er jo derfor, vi stiller forslag om at ophæve anlægsloftet, når man laver fornuftige renoveringer og nybyggeri, som sådan set går længere rent miljømæssigt. Det synes vi er helt naturligt. Jeg kan godt se, at der kunne være forskellige modeller for det regionalt, så man ikke havde den samme regel over hele landet.

Kl. 11:57

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 11:57

Kl. 12:01

Samira Nawa (RV):

Tak. Netop i forhold til de øvrige modeller er vi i Radikale Venstre klar til at lægge hovederne i blød, for vi er jo helt enige i, at det offentlige bør gå foran. Vi stiller os bare tvivlende over for, om en lempelse af anlægsloftet er den rette vej at gå, bl.a. fordi det netop vil stille kommuner og regioner i en position, hvor de frivilligt kan vælge, om de så vil indføre de her bæredygtigheds- og klimakrav.

Kl. 11:58

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Nu kigger jeg på ordførerne, fordi der er annonceret frokostpause kl. 12.00, men min vurdering er, at vi måske skal køre det her beslutningsforslag færdigt. Og det ser jeg sådan set tilslutning til. Så derfor går vi videre, når vi har fået rengjort. Fru Katarina Ammitzbøll, Konservative Folkeparti.

Kl. 11:59

(Ordfører)

Katarina Ammitzbøll (KF):

Tak, formand. Så kan man lige nå det. Og jeg skal fatte mig i korthed. Der er allerede sagt meget relevant fra kollegaerne, og jeg er her som kommunalordfører, for det er hr. Marcus Knuth, der er boligordfører. Men det her ligger, kan sige, lidt begge steder.

Energieffektivisering og bedre indeklima er der jo ingen, der kan være imod. Der er rigtig mange sager om dårligt indeklima, særlig også her i hovedstaden, på skolerne f.eks., og vi halter også bagud med at implementere EU's bindende mål om en energieffektivitet på mindst 20 pct. sidste år i 2020, og det var et mål, der var sat i 2010. Så der er rigtig meget, der skal gøres, og rigtig mange kommuner har også været i gang længe, og så er der nogle, der ikke har. Der kan man også stille spørgsmål om, hvorfor de ikke har rykket. Det har nok ikke kun noget med anlægsloftet at gøre. Men hvis man lemper anlægsloftet lige nu, vil budgetterne løbe ret løbsk, og som det også er nævnt tidligere her, er byggesektoren netop nu ret overophedet, og vi vil få rigtig lidt for vores kommunale anlægskroner. Den anden grund til, at vi ikke vil støtte det her forslag, er netop den aftale, der lige er indgået omkring bæredygtigt byggeri, og som først træder i kraft i 2023.

Man kunne så have diskuteret, om vi ikke skulle have sat den i kraft noget tidligere, men det skal vi ikke tage op igen. Den er landet. Der er rigtig mange i sektoren, der mener, man godt kunne rykke mere, også fordi vi har LCA-vurderinger af, hvad der kan gøres derude, men der er ingen grund til at stille større krav til kommunerne, når vi nationalt først går i gang i 2023.

I forhold til om det er meget dyrere at bygge bæredygtigt, vil jeg sige, at det er der forskellige vurderinger af, men meget viser, at det faktisk ikke er meget mere end 2-5 pct. dyrere at bygge bæredygtigt, som det er i dag. Marginen – og jeg talte så sent som i går også med de store byggeentrepenører, som går den bæredygtige vej – er transporten til og fra byggepladser, og så er der også, hvordan man håndterer affald. Og noget af det ligger jo, kan man sige, uden for bygherrerens eller bygvindernes område. Så det er en god intention at prøve at gøre noget godt for miljøet og klimaet. Det vil vi rigtig gerne. 40 pct. af vores energi bliver brugt i bygninger, men det er ikke den her vej, der foreslås, som vi kan bakke op om. Tak for ordet.

Kl. 12:01

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Og efter lidt rengøring kan jeg byde velkommen til ordføreren for forslagsstillerne, Søren Egge Rasmussen, Enhedslisten.

(Ordfører for forslagsstillerne)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Tak for det. Det er jo et forslag til folketingsbeslutning om bæredygtigt byggeri og bæredygtige renoveringer i kommunerne og regionerne, som vi har diskuteret. Det, som forslaget konkret handler om, er, at Folketinget pålægger regeringen at fremsætte de nødvendige forslag m.v. inden udgangen af 2021, således at der i forbindelse med kommunernes og regionernes byggeri og renoveringer kan stilles et bæredygtighedskrav med et maksimalt CO₂-aftryk på et nærmere defineret antal kilogram CO₂ pr. kvadratmeter pr. år. Dette krav skal gradvis strammes frem mod 2030 helt parallelt med, hvad der er i aftalen om bæredygtig udvikling, men det kunne være på et højere niveau – eller lavere rent CO₂-mæssigt.

Det, som vi stiller forslag om, er, at for kommuner og regioner, som lever op til kravene, vil omkostningerne i forbindelse med det pågældende byggeri blive undtaget fra anlægsloftet. Jeg kunne godt forestille mig, at man har en differentiering, som gør, at man har forskellige krav forskellige steder i landet, ligesom da vi lavede den grønne boligafale og der lagde vægt på, at der skulle holdes øje med beskæftigelsen regionalt, så vi ikke fik sat gang i for mange renoveringer, hvis det var sådan, at der var områder i Danmark, som havde mangel på arbejdskraft.

Det offentlige byggeri og offentligt støttet byggeri udgør en meget stor andel af det samlede byggeri. For kommunerne alene vil der frem til 2023 blive bygget og renoveret for over 70 mia. kr. Derudover står den offentlige sektor og i særdeleshed kommunerne over for et enormt renoveringsefterslæb. Foreningen af Rådgivende Ingeniører vurderer i deres analyse »State of the Nation 2020«, at der er et renoveringsefterslæb i offentlige bygninger på mindst 70 mia. kr. I analysen peges der bl.a. på den kommunale sektor, hvor der er et markant efterslæb. Blandt de største udfordringer for kommunerne er dårligt indeklima i bl.a. skoler. Vurderingen af tilstanden af kommunernes bygninger dækker over en stor spredning i tilstanden af bygninger. Således har kommunerne typisk en del bygninger med tilstanden dårlig eller kritisk eller endnu lavere. Tilstanden for de kommunale bygninger forventes at være nedadgående i de kommende år, hvilket primært skyldes manglende midler til renovering og nybyggeri. Det er igen den analyse, »State of the Nation 2020«, der er kilden til det.

At få gjort offentligt nybyggeri og offentlige renoveringsprojekter bæredygtige vil være med til at drive hele byggeriet til at blive mere bæredygtigt. Det vil samtidig udvikle kompetencer og erfaringer, som kan være med til at løfte det samlede byggeri.

Derudover vil renoveringer hjælpe til at forbedre indeklimaet i bygninger. Ifølge en analyse kan Danmark spare 40 mia. kr. i såkaldte multiple benefits frem mod 2050, hvis vores bygninger renoveres. Heri indgår alene de reducerede udgifter i forbindelse med luftvejssygdomme som f.eks. sygefravær, sundhedsudgifter og mistet produktivitet på arbejdspladsen. Dermed er det egentlige besparelspotentiale ved at forbedre indeklimaet formentlig væsentlig større.

Det er bl.a. kommet frem i en analyse om det samfundsøkonomiske potentiale af energibesparelser fra Ea Energianalyse og fra SYNERGI, som forsøgte at sætte renoveringer på dagsordenen tilbage i 2019. Et flertal af Folketingets partier fandt det vigtigt at forbedre indeklimaforholdene i skolerne i forbindelse med afgivelse af beretning over forslaget til folketingsbeslutning om bedre indeklima i skolerne, B 22, som Dansk Folkeparti havde fremsat. Der ligger sådan set en beretning, som pålægger regeringen at indkalde til forhandlinger, og det kunne jo være fint i forbindelse med udvalgsbehandlingen her er få klarlagt, hvor langt man er i de drøftelser om at sikre bedre indeklima i vores skoler.

For at fjerne forhindringerne for et mere bæredygtigt byggeri og i øvrigt sætte gang i den danske økonomi peges der med det aktuelle beslutningsforslag på, at kommuner og regioner skal fritages for anlægsloftet, for så vidt angår de projekter, som overholder et nærmere bestemt bæredygtighedskrav. Regeringen foranlediger forhandlinger om fastlæggelse af niveauet for bæredygtighedskravet om et maksimalt CO₂-aftryk med de partier og medlemmer af Folketinget, som støtter beslutningsforslaget, og på baggrund af dialog med branchen, KL og Danske Regioner inden fremsættelsen af de nødvendige forslag med hensyn til implementering af beslutningsforslaget.

I den forbindelse lagde jeg jo mærke til, at da regeringen for nylig kom med sit udspil om bæredygtigt byggeri, havde vi sådan set en hel byggebranche – alle hjørner af den – som ønskede noget, der var mere ambitiøst. Så jeg tror, vi er i en situation her, hvor vi kan have byggesektoren med os, og hvor der måske er nogle kontoer i Indenrigs- og Boligministeriet, der skal op i et lidt højere gear, og hvor man skal åbne vinduet og kigge på, hvad der sker i verden udenfor.

Vi står midt i en klimakrise, hvor Danmark skal finde 70 pct. CO₂-reduktion inden 2030, og hvor regeringen har, ja, jeg vil nok sige meget svært ved at finde redskaber til at nå helt i mål. Det er jo derfor i den situation, at det er vigtigt at få kommunerne med i de her processer, at få kommunerne til at være medspillere i på klimadagsordenen. Det tror jeg sådan set at de gerne vil. Det viser en del kommuner, men de påpeger jo også, at anlægsloftet lægger begrænsninger, og det er derfor, vi har taget det med i vores beslutningsforslag.

Så det her forslag drejer sig jo ikke kun om energibesparelser og klimakamp, det drejer sig sådan set også om bedre arbejdsmiljø og bedre trivsel på skolerne, bedre indlæringssevne for de elever, som har deres skolegang der.

Jeg vil gerne sige tak for debatten. Der er jo stillet nogle kritiske spørgsmål til det, og jeg tror egentlig, at hvis man vedtog det her forslag, har jeg tillid til kommunerne og deres planlægning af udbudsprocesser, og man vil jo ikke sætte gang i meget mere, hvis det var sådan, at man godt vidste, at den lokale beskæftigelsessituation kunne medføre, at man fik nogle højere priser ind. Jeg tror sådan set, at vi får mere samspil med kommunerne, hvis vi giver kommunerne friere rammer.

KL 12:06

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for at finde det væsentligt, hvad kommunerne laver rent klimamæssigt. Det er jeg sådan set helt enig i. Så må vi jo forsøge i samarbejde med hinanden at komme frem til, hvordan vi løser det. For jeg synes, at med den aftale, vi fik indgået om det bæredygtige byggeri, kom vi ikke i mål på renoveringssiden. Så kan jeg godt se, at der er bestilt nogle rapporter – fint nok – men det er jo sådan set halvdelen af byggeriet cirka, der er renoveringer, så den aktivitet skal vi også have med i vores politiske indsats. Om vi kan komme frem til at lave en beretning, som der er flertal for, ligesom det tidligere er sket sammen med Dansk Folkeparti, synes jeg er spændende at se, især hvis indholdet er godt. Ellers vil jeg sige tak for modtagelsen, som viser, at alle partier sådan set vægter byggeriet og det bæredygtige byggeri og kommunernes rolle i det, selv om man ikke fuldt ud lige tilslutter sig Enhedslistens beslutningsforslag.

KL 12:09

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er en kort bemærkning fra fru Heidi Bank, Venstre.

KL 12:09

Heidi Bank (V):

Ja, tak for det, og det er egentlig et hurtigt spørgsmål: Anerkender Enhedslisten, at forslaget vil øge behovet for udenlandsk arbejdskraft?

KL 12:09

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

KL 12:09

Søren Egge Rasmussen (EL):

Nej, det tror jeg ikke man kan sige så entydigt, for hvordan er beskæftigelsessituationen i byggeriet om 2 år? Det ved vi ret beset ikke. Men hvis vi vedtog det her, ville vi give kommunerne nogle friere rammer til at kunne prioritere det her og nybyggeri uden at blive begrænset af anlægsloftet. Det synes jeg sådan set ville være en fordel. Så ville der være nogle kommuner, hvor der ikke er den samme byggeaktivitet som i de allerstørste byer, hvor der ikke er den samme aktivitet omkring renovering af almene boliger, fordi der ikke er så mange almene boliger. Så jeg er ikke så bekymret ved det. Jeg synes, at hvis man virkelig mener, at der er mangel på arbejdskraft i byggeriet, så er det vel nu, vi skulle gøre en ekstra indsats for at sikre lærepladser til alle de danske unge, som sådan set ønsker en fremtid som bygningshåndværker.

KL 12:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Heidi Bank.

KL 12:10

Heidi Bank (V):

Altså, jeg må indrømme, at jeg synes, at der bliver talt udenom her. Vi ved jo, at der allerede i dag er tusindvis af folk, der kommer fra udlandet – og det skal vi være glade for – for at arbejde her. Så at sige, at det kan man variere i kommunerne, som jeg hører ordføreren sige, mener jeg simpelt hen er forkert. Det er jo allerede sådan i dag, at for at vi kan køre de aftaler, vi har – bare sådan noget som den grønne boligaftale for det almene byggeri – kræver det jo, at der er udenlandsk arbejdskraft i Danmark. Så det, jeg i hvert fald hører, er, at Enhedslisten er positive over for, at der kommer flere til at arbejde her.

KL 12:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Tak. Ordføreren, værsgo.

KL 12:11

Søren Egge Rasmussen (EL):

Enhedslisten er meget for, at de overenskomstmæssige vilkår, der gælder på det danske arbejdsmarked, også bliver overholdt, når der kommer udenlandsk arbejdskraft. Og vi har også meget fokus på, at de indkvarteringsforhold, som der skal være for udenlandsk arbejdskraft, skal være på et højere niveau, end de er med det lovforslag, som blev vedtaget for nylig, og som ikke sikrer, at man har sit eget værelse, hvis man er bygningshåndværker fra Østeuropa og er indkvarteret i en eller anden container. Så vi har stort fokus på det. Og med den langsommelighed, der er i lovbehandlinger, er jeg ikke så nervøs over, at man her fik vedtaget noget, som har en effekt om 2-3 år.

KL 12:11

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tal til hr. Søren Egge Rasmussen. Der er ikke flere korte bemærkninger. Og jeg siger tak til ordførerne for fleksibiliteten undervejs, da vi havde tekniske problemer.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Indenrigs- og Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Jeg skal her afbryde mødet for en frokostpause. Mødet genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet er udsat. (Kl. 12:12).

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 221:

Forslag til folketingsbeslutning om at afskaffe dyrt, privat certificeringsbureaukrati for mindre byggerier.

Af Halime Oguz (SF) og Karsten Hønge (SF).

(Fremsættelse 09.03.2021).

Kl. 13:00

Forhandling

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Mødet er genoptaget.

Forhandlingen er åbnet. Indenrigs- og boligministeren.

Kl. 13:00

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Tak for det, formand. Forslagsstillerne ønsker at pålægge regeringen at afskaffe certificeringsordningen for brandrådgivere og statikere for mindre byggerier. I stedet foreslås det, at sagsbehandlingen af mindre byggeri og byggeri i brandklasse 2 skal tilbageføres til kommunerne. Jeg vil indlede med at takke for beslutningsforslaget, for jeg er helt enig i, at dele af ordningen ikke har fungeret optimalt. Det skal der selvfølgelig findes løsninger på.

Regeringen har derfor også igangsat en række ændringer af ordningen, som vil træde i kraft den 1. juli 2021. Derfor er jeg heller ikke enig i den løsning, som anvises i beslutningsforslaget. Den er hverken hensigtsmæssig eller tidsmæssigt muligt, og beslutningsforslaget vil, hvis det bliver vedtaget, medføre nye problemer og flaskehalse for byggeriet. Beslutningsforslaget vil medføre, at byggeriets parter igen skal omstille sig til nye måder at gøre tingene på, og det kan blive en kilde til mere forvirring og uro.

Der er ingen tvivl om, at bygningsreglementet 18 og certificeringsordningen har været og fortsat er en stor forandring for hele byggebranchen, for bygherrerne og for kommunerne, og særlig rådgivere og kommuner har skullet omstille sig til nye roller og ny ansvarsfordeling samt den ændrede måde at organisere den tekniske byggesagsbehandling på. Certificeringsordningen blev først obligatorisk at anvende den 1. januar 2020, så ordningen er stadig relativt ny. Ligesom med alt andet nyt tager det tid at tilpasse sig de mange komplekse sagsgange i en byggesag, så ordningen kan fungere efter hensigten.

I den tid, hvor den har virket, er reglerne løbende blevet justeret med henblik på at finde et passende dokumentations- og kontrolniveau, der forener hensynet til sikkerhed med hensynet til fleksibilitet og administration, og der er yderligere justeringer på vej. Netop nu er størstedelen af reglerne i høring, og det er min forventning, at størstedelen af de problemstillinger, der fremhæves vedrørende ordningen, kan løses inden for rammerne af de ændrede regler.

Omstillingen af den tekniske byggesagsbehandling er desuden sket i en tid, hvor det går rigtig godt for byggeriet. Der er den højeste byggeaktivitet i 50 år, og det skal vi jo alle sammen være glade for, for så er der job til folk og boliger til folk. Coronakrisen har ikke påvirket aktiviteten i bygge- og anlægssektoren. Den er tværtimod steget, og der er ikke udsigt til, at fremgangen stopper lige foreløbig.

Aktiviteten er hjulpet godt på vej af f.eks. den aftale, vi har lavet om renovering af de almene boliger. Derudover har anlægsloftet været suspenderet i 2020, og det er blevet ekstraordinært løftet i år. Det medvirker selvfølgelig til en højere byggeaktivitet.

Væksten kan også ses i antallet af byggesager, der ifølge Bygnings- og Boligregistret er steget voldsomt de seneste år. Mens der i 2019 blev oprettet 27.000 byggesager, blev der i 2020 oprettet hele 51.000 byggesager. Det er jo altså næsten en fordobling. Tendensen vidner om et byggeboom, der selvsagt er medvirkende til at skabe længere ventetider og højere priser for både byggevarer, håndværkere og rådgivere. Når byggeriet buldrer derudaf som nu, presser det samtidig de administrative systemer i kommunerne.

Forslagsstillerne ønsker, at mindre byggeri ikke skal omfattes af de samme krav som større byggeri. Allerede nu er det sådan, at der er forskellige krav til mindre byggerier og større byggerier. Gennem inddelingen i brand- og konstruktionsklasser er det en såkaldt bagatelgrænse, der afgør, om der skal tilknyttes en certificeret rådgiver til et byggeri eller ej. For byggeri i den laveste sikringsklasse, dvs. i brand- og konstruktionsklasse 1, skal man have en byggetilladelse af kommunen, men man skal ikke have en certificeret rådgiver til at dokumentere og kontrollere byggeriets sikkerhedsniveau. Det skyldes, at der ikke er særlig stor risiko for, at konstruktionerne eller brandsikringen svigter, og hvis ulykken alligevel sker, vurderes konsekvenserne at være begrænsede.

Byggeri i sikkerhedsklasse 1 omfatter f.eks. almindelige enfamiliehuse, dobbelthuse, rækkehuse, mange industri-, lager- og avlsbygninger, mindre transportable konstruktioner såsom telte og skurvogne, sommerhuse, kolonihavehuse, campinghytter m.v. Ud over byggerier i sikkerhedsklasse 1 er der også byggerier, der hverken skal have byggetilladelse eller efterses af en certificeret rådgiver. Det gælder f.eks. simpelt og ufarligt byggeri som garager, carporte, udhuse og drivhuse.

Der er dog også byggeri, der kan virke simpelt og ufarligt, men som ikke nødvendigvis er det. En mindre ombygning af et etageboligbyggeri, hvor man f.eks. gerne vil have fjernet en væg, er i mange tilfælde helt uproblematisk, men hvis væggen er bærende, er det vigtigt, at der tages højde for det, da det kan påvirke hele bygningens konstruktion. I det tilfælde er det også vigtigt, at der f.eks. er styr på, om over- eller underboen har fjernet en væg. Hvis de bærende konstruktioner i etageboligbyggeriet svigter, kan det have ganske alvorlige konsekvenser. Derfor er der i disse tilfælde behov for at få en certificeret statiker ind over projektet til at vurdere, om sikkerheden er i orden.

Kl. 13:05

Jeg er enig i, at der stadig er mange områder, hvor det er meningsfyldt og helt sikkert at fjerne kravet om en certificeret rådgiver. Derfor bliver listen over byggeri, der ikke kræver en certificeret rådgiver, endnu længere med de ændringer, der netop er sendt i høring. Listen vil bl.a. omfatte mindre kontor- og skolebyggeri, butikker og forsamlingslokaler som eksempelvis sheltere, bålhytter og grillhytter.

Forslagsstillerne ønsker, at den tekniske byggesagsbehandling af byggeri i brandklasse 2 skal tilbageføres til kommunerne. Selv om brandklasse 2 er den laveste klasse af byggeri, hvor der kræves en certificeret brandrådgiver, er der ikke nødvendigvis tale om et simpelt byggeri. Brandklasse 2 omfatter således byggerier helt op til 45 meters højde, dvs. omkring 16 etager. Det kan f.eks. være etageboligbyggeri, større hoteller og kontorbygninger. Mange skoler, fritidsordninger og en række plejeboliger indplaceres også i brandklasse 2. Byggeri i brandklasse 2 er altså langt mere kompliceret end byggeri i brandklasse 1, der ikke kræver en certificeret rådgiver.

Der er samtidig større risiko for, hvis brandsikringen svigter, at en ulykke skulle ske. F.eks. kan en brand sprede sig, og der kan i værste fald ske personskade. Derfor synes jeg også, det er på sin

plads, at en certificeret brandrådgiver efterser, om sikkerheden er i orden. Det gælder ligesom ved statikernes arbejde først og fremmest om sikkerhed.

Den kommunale tekniske byggesagsbehandling på brand- og konstruktionsområdet er blevet afskaffet. Derfor har mange af landets kommuner ikke længere de nødvendige kompetencer til at løfte den opgave. Det vil derfor hverken være hensigtsmæssigt eller muligt at tilbageføre den tekniske byggesagsbehandling til kommunerne med så kort et aftræk, som forslagsstillerne ønsker. Jeg mener derfor, at en sådan løsning med stor sandsynlighed vil indebære nye problemer og endnu længere ventetider.

Jeg kan forsikre jer om, at jeg følger ordningen tæt, og at Bolig- og Planstyrelsen arbejder meget hårdt med at justere de forhold, som er uhensigtsmæssige. Det gøres ikke kun i samarbejde med branchen, men også med Kommunernes Landsforening og med en række kommuner, som separat er inddraget i arbejdet med at få løst de problemer, der opleves med ordningen. Der er dog grænser for, hvor meget der kan ændres på reglerne uden også at mindske sikkerhedsniveauet. Derfor er det vigtigt, at konsekvenserne nøje overvejes, inden der laves om på reglerne. Jeg er ikke interesseret i forhastede ændringer, for i min optik er det vigtigt med en inddragelse af branchen og kommunerne, så man ikke ender med at skabe nye udfordringer og usikkerheder.

Selv om der helt åbenlyst har været vanskeligheder ved at overgå til certificeringsordningen for brandrådgivere og statikere, er det min klare forventning, at ordningen fuldt indfaset vil have en positiv effekt for byggeriet i Danmark og vil medføre, at der opleves en ensartet efterlevelse af de tekniske bestemmelser for brandsikring og konstruktioner på tværs af kommunerne. Regeringen har som nævnt allerede iværksat en række initiativer, der skal løse udfordringerne på området, også når det gælder de mindre byggerier. Disse ændringer træder i kraft den 1. juli 2021. Herefter vil der til efteråret blive foretaget en evaluering med henblik på at vurdere, hvorvidt der er behov for at gennemføre yderligere tiltag.

På den baggrund skal jeg meddele, at vi fra regeringens side ikke kan støtte beslutningsforslaget.

Kl. 13:08

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Der er korte bemærkninger. Det er først fru Halime Oguz, SF. Værsgo.

Kl. 13:08

Halime Oguz (SF):

Tak for det. Og tak for talen, som ikke var helt så opmuntrende, som jeg kunne forvente af en socialdemokrat. Når man ser på, at selv nogle af Socialdemokraternes politikere har været ude at kritisere den her ordning, undrer det mig meget, at ministeren ikke kan se det og bliver ved med at forsvare, at byggesagsbehandlingen er blevet væsentlig dyrere, mere besværlig og langsommere for de mindre byggerier, når det ikke har til formål at øge sikkerhedsniveauet. For det er ikke det, der er tale om. Det fremgår tydeligt, at formålet med BR18 og den nye certificeringsordning var at gøre byggesagsbehandlingen hurtigere, billigere og mere gennemskuelig, hvilket langtfra er sket. Hvordan kan det overhovedet forsvares?

Kl. 13:09

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ministeren.

Kl. 13:09

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jamen det kan forsvares på den måde, at vi sådan set løste mange af de udfordringer, der var, i forhold til at man ikke kunne bygge på

tværs af kommuner uden at skulle søge byggetilladelse i hver enkelt kommune.

Så vil jeg sige i forhold til det med, at der er flere af mine partifæller, som har kritiseret det, at det synes jeg sådan set er helt reelt, og det er jo dygtige folk, der gør det. Og de påpeger jo præcis det, som jeg nævner, altså at der er nogle steder, hvor ordningen ikke fungerer. Det er det, vi sidder og arbejder med; det er det, vi prøver også at finde løsninger på. Vi har inddraget brancherne og Kommunernes Landsforening, og vi har en dialog både med jer her og med Folketingets partier i øvrigt omkring, hvordan vi sørger for, at det her kommer til at fungere. Så det er jo klart, at hvis der er socialdemokratiske politikere, der siger, at noget ikke fungerer, må man jo formode, at de har ret, og det har de selvfølgelig også i det her tilfælde.

Kl. 13:10

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Halime Oguz.

Kl. 13:10

Halime Oguz (SF):

Tak. Jeg vil bare sige, at branchen, altså dem, som det her handler om, er meget, meget kritiske, minister, meget kritiske. Og derfor undrer det mig, hvordan ministeren overhovedet kan forsvare den her byggesagsbehandling, når det både er blevet væsentlig dyrere, mere besværligt og langsommere for de mindre byggerier, og når det ikke har til formål at løse sikkerhedsniveauet.

I 2015, altså før BR18 og den ny certificeringsordning, lå Danmark som nr. 5 på The World Bank Group's Doing Business' rangliste for vores evne til at håndtere byggesagsbehandling og byggetilladelser.

Kl. 13:11

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak. Værsgo til ministeren.

Kl. 13:11

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Byggesagsbehandlingstiden for små byggerier er ikke steget sidste år, hvor den her ordning blev indført, på trods af at der er en meget, meget voldsom stigning i antallet af sager. Så jeg forstår ikke sammenhængen. Men jeg vil sige i forhold til branchen, at vejen til Canossa jo er lang og stenet – der var ingen, der ligesom byggebranchen fremskyndede den her ordning og talte for den her ordning og forsøgte på alle mulige måder at gøre den mere omfattende og mere forhastet. Med undtagelse af Konstruktørforeningen og Arkitektforeningen har resten af branchen gjort et stort stykke arbejde for at få det her indført. Så at de nu er imod det, kan jeg simpelt hen ikke forstå.

Kl. 13:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Heidi Bank, Venstre.

Kl. 13:12

Heidi Bank (V):

Tak for det, og tak for talen af ministeren. Vi deler den her ambition om, at vi skal have en ordning, der kommer til at fungere, som den er tænkt. Kan ministeren fortælle lidt mere om den del, der handler om evaluering, for noget af det, vi lægger vægt på, er, at der er en løbende evaluering, så vi hele tiden får sat forbedringer og rettelser ind til gavn for ordningen.

Den anden del handler jo om det, som SF også nævner, altså at vi hører om sager, der, som ordningen er i øjeblikket, lyder til at være

blevet meget dyre. Og den del ønsker vi også at der skal være et fokus på i forhold til den evaluering, der løbende skal være.

Kl. 13:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ministeren.

Kl. 13:12

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Jamen det, som der ligger nu, er jo, at vi skal evaluere det til efteråret. Det har vi ikke nogen sådan fastlagt ramme for. Det er jo en aftale, som blev lavet i 2016 mellem, så vidt jeg husker, de borgerlige partier, Socialdemokratiet og De Radikale. Og der blev det fastlagt, at lovgivningen skulle evalueres. Så kan man sige, at den er blevet skubbet siden, fordi der har været nogle problemer, så tidsplanen har jo været flydende; men jeg synes da, at vi skal finde en god måde at lave den evaluering på. Jeg forestiller mig sådan set også sagtens, at man kunne lave faste opfølgninger på det her stykke lovgivning sammen med de partier, som måtte synes, at det var interessant.

Kl. 13:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Heidi Bank.

Kl. 13:13

Heidi Bank (V):

Jamen det synes vi bestemt det er, for vi synes, det er vigtigt, at vi får så meget ind fra vores baglande som muligt. Vi har jo alle sammen et kommunalt og regionalt bagland, som vi får viden fra – så den invitation tager vi meget gerne imod.

Kl. 13:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ministeren.

Kl. 13:13

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):
Jeg har ikke noget at tilføje.

Kl. 13:14

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så er det fru Katarina Ammitzbøll fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:14

Katarina Ammitzbøll (KF):

Tak til ministeren. Som ministeren nævnte, er der noget ved BR 18, der ikke fungerer helt optimalt, og man er nu i gang med en høringsproces. Kan ministeren uddybe, hvor lang tid den her høringsproces forventes at tage, og hvad agter ministeren at gøre? Ser han et behov for eventuelt at revidere nogle reglerne?

Kl. 13:14

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ministeren.

Kl. 13:14

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Proceduren er den, at vi har foreslået en række ændringer af det her reglement med, kan man sige, to hovedfokuspunkter. Det ene er, at der er flere byggerier, der skal være undtaget fra kravet om certificering, som jeg også nævnte i min tale. Det andet er, at vi skal gøre mere for at tilvejebringe alle de certificerede rådgivere på statik og på brand, som der mangler. Og der er det især på statikerordninger, der mangler rådgivere.

Det, vi foreslår, er, at man opdeler det, så man eksempelvis kun bliver godkendt til altaner, for så kan man blive godkendt til kun altaner uden at skulle godkendes for hele det statiske område – og på den måde prøver vi at gøre det. Den er i høring nu – jeg kan ikke huske, om det er i 4 eller 8 uger – og så skal det træde i kraft den 1. juli, fordi vi har en ordning, hvor erhvervsmæssig regulering kun kan træde i kraft den 1. januar og den 1. juli, sådan at vi ikke hele tiden ændrer på erhvervslivets vilkår.

Kl. 13:15

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Fru Katarina Ammitzbøll, værsgo.

Kl. 13:15

Katarina Ammitzbøll (KF):

Tak for det. Vurderer ministeren, at kommunerne er klædt godt nok på til at varetage BR 18?

Kl. 13:15

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ministeren.

Kl. 13:15

Indenrigs- og boligministeren (Kaare Dybvad Bek):

Ja, det vil jeg sige kommunerne generelt er, men vi er desværre også i en situation, hvor der jo er nogle kommuner, som har meget lange sagsbehandlingstider på byggeområdet. Sidste år så vi, at især på de store byggesager var der en forøgelse af byggesagsbehandlingstiden generelt; i gennemsnit steg den med 8 dage fra 64 dage til 72 dage for byggesager. Men for de små byggesager er det altså uforandret.

Det er klart, at der er nogle kommuner – og nu er Gribskov Kommune en af dem, der er blevet nævnt, fordi der også er mange sommerhuse – som er bagud, og som har problemer. Noget af det kan selvfølgelig også skyldes, at man skal vænne sig til den her nye lovgivning, som er kommet.

Kl. 13:16

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ministeren, og så er der ikke flere korte bemærkninger til ministeren. Således kan ordførerrækken påbegyndes. Den første ordfører kommer fra Socialdemokratiet, og det er fru Tanja Larsson.

Kl. 13:16

(Ordfører)

Tanja Larsson (S):

Tak. Med dette beslutningsforslag foreslår SF at revidere BR18 og den dertilhørende certificeringsordning, så mindre byggerier ikke omfattes af samme krav som større byggerier ved vurdering af de sikkerhedsmæssige forhold i forbindelse med byggesagsbehandlingen. I Socialdemokratiet kan vi erfare, at byggebranchen generelt har taget godt imod certificeringsordningen, der blev indført tilbage i 2018. Vi har dog samtidig også erfaret, at der har været visse elementer af certificeringsordningen, der har været u hensigtsmæssige og kostet flere mindre byggerier dyrt. Eksempler på dette kan vi jo finde i beslutningsforslagets bemærkninger. Årsagen til disse problemer skyldes bl.a. en ubalance i antallet af certificerede rådgivere og efterspørgslen efter at få foretaget sikkerhedsvurderinger.

Certificeringsordningen skal selvfølgelig ikke være et unødvendigt fordyrende element for mindre byggerier. Derfor annoncerede indenrigs- og boligministeren for nylig, at der er lempelser af ordningen på vej. Det skal bl.a. sikre, at udbuddet af certificeringsrådgivere matcher efterspørgslen, og at der ikke bliver stillet unødvendigt høje krav til sikkerhedsvurderinger af byggerier. Socialdemokratiet støtter ikke forslaget, da der allerede er sat et arbejde i gang med at få lempet ordningen, og jeg skal hilse fra ordføreren for Det

Radikale Venstre og sige, at Radikale Venstre ikke kan støtte SF's forslag.

Kl. 13:18

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger til ordføreren. Næste ordfører kommer fra Venstre, og det er fru Heidi Bank.

Kl. 13:18

(Ordfører)

Heidi Bank (V):

Tak for det. Ambitionen med BR18, da aftalen blev indgået, var en hurtigere, billigere og mere gennemskuelig byggesagsbehandling. Udfordringerne ved at flytte det fra kommunerne til de certificerede rådgivere har været mange. Vi er endnu ikke der, hvor vi kan sige, at vi har en hurtigere, billigere eller mere gennemskuelig byggesagsbehandling. Dels er det gået for langsomt med at få uddannet certificerede brandrådgivere og bygningsstatikere, dels har der manglet tilstrækkelig vejledning fra Bygningsstyrelsen, herunder vejledning om, hvilke bygninger der er omfattet, og hvilke der ikke er. Forbedelserne til den nye ordning har rent ud sagt ikke været gode nok. Derfor har Venstre presset på. Vi har haft drøftelser med ministeren, vi har haft samråd, og vi kommer fortsat til at presse på, indtil byggeriet og borgerne står med det, de blev stillet i udsigt: en hurtigere, billigere og mere gennemskuelig byggesagsbehandling.

Vi har løbende været i dialog med ministeren, og det er positivt at konstatere, at ministeriet og Bolig- og Planstyrelsen er i gang, om end vi gerne så, at hastigheden kom noget op, for det er unødigt bøvlet og dyrt ude i virkeligheden. Nu har SF så stillet et beslutningsforslag, som jeg tænker er baseret dels på SF's modstand mod det private, dels tidligere meldinger fra Kommunernes Landsforening. Men som jeg hører KL, har KL flyttet sig. KL ønsker ikke opgaverne tilbage, og da slet ikke uden at der følger økonomi med. Virkeligheden er et andet sted end beslutningsforslaget. Jeg forstår intentionen, nemlig ønsket om et fokus på, at mindre byggerier ikke omfattes af samme tunge bureaukratiske krav som større byggerier. Vi er enige med SF dér med den tilføjelse, at der hverken for små eller for store byggeopgaver skal være unødige krav og unødigt bureaukrati. Reglerne skal give mening. Det er derfor, Venstre har presset på i månedsvis.

Vi ved, at der i Bolig- og Planstyrelsen pågår et arbejde med aktørerne i branchen. I Venstre lægger vi vægt på, at det arbejde er i fremdrift, at det bliver effektueret, og at der bliver fundet løsninger på og forbedringer af de udfordringer, byggeriet og almindelige borgere, der bare står og ønsker en ombygning, står med, når der skal søges om alt fra altan til dør i bærende konstruktioner i etageejendomme. Det er blot for at nævne et par eksempler, hvor vi stadig væk ser udfordringer, og hvor vi forventer der bliver fundet løsninger, hvor der stilles krav til det nødvendige arbejde hos rådgivere, men ikke krav om langt mere end det nødvendige. For os er det derfor afgørende, at der er en løbende evaluering af ordningen, og det er også det, jeg hører indenrigs- og boligministeren italesætte er sat i system, for ellers tror vi ikke på, at det kommer til at gå hurtigt nok med at få forbedret ordningen. Vi ser frem til den videre drøftelse i udvalget.

Kl. 13:21

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Venstres ordfører. Der er ønske om en kort bemærkning til ordføreren, og det er fra fru Halime Oguz, SF. Værsgo.

Kl. 13:21

Halime Oguz (SF):

Jeg vil bare lige citere KL's Birgit S. Hansen, der er formand for Miljø- og Forsyningsudvalget i KL, hvor hun siger, at en række

kommuner faktisk ansætter flere sagsbehandlere for at få bugt med sagsbunkerne, og det gør de, fordi den mængde af dokumentation, som BR18 har medført, er vokset ud af proportioner.

Noget tyder altså på, at hvis vi droppede certificeringsordningen for bygninger i brandklasse 2 og mindre byggerier i forbindelse med konstruktion, så vil kommunerne faktisk kunne spare penge. Så jeg vil høre, hvad ordføreren kommentar er til den her udtalelse fra KL.

Kl. 13:22

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:22

Heidi Bank (V):

Jeg ved, at KL er inde i det maskinrum i Bygningsstyrelsen. Derfor tænker jeg faktisk også, at når de er kommet med en melding – og jeg har jo selv været i dialog med dem om, at de ikke ønsker det her tilbage – så er det, fordi de ser, at nogle af de elementer, de mener er vigtige, også bliver taget med. Noget af det, der er i høring i øjeblikket fra ministeren, er jo netop, at der bliver ryddet op og der bliver skabt større klarhed. Det ændrer ikke på, vil jeg godt sige, at vi er helt enige med SF i, at der skal endnu mere fokus på det her. Vi er også enige i, at der skal være mere fremdrift, fordi det betyder noget, at man ikke skal stå og vente for lang tid.

En sidste ting er økonomien i det her; det hørte jeg også SF's ordfører nævne før, og det må jo ikke blive urimelig dyrt, fordi der er et fuldstændig unødvendigt bureaukrati.

Kl. 13:23

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Halime Oguz.

Kl. 13:23

Halime Oguz (SF):

Tak. Nu ved jeg, og jeg var selv med til det samråd, som Venstre havde indkaldt til i forbindelse med den her problematik, at branchen derude helt entydigt siger, at det her har skabt så mange problemer for dem, at de mener, at den bedste løsning vil være, at den her opgave bliver sendt videre til kommunerne igen.

Kl. 13:23

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:23

Heidi Bank (V):

Så har vi hørt forskellige ting, fordi jeg har simpelt hen nærmest været i kontakt med hver eneste aktør i den her branche, og jeg har ikke hørt nogen, bortset fra KL, der for nylig har sagt, at de ønskede det tilbage. KL har så også været ude at sige – de har i hvert fald sagt det over for mig – at det ønsker de ikke.

Så jeg deler desværre ikke den oplevelse af det, men jeg vil også sige, at det ville være ærgerligt, hvis vi står og skal til at rulle noget tilbage nu, hvor vi allerede trods alt begynder at komme i den rigtige retning. Så jeg synes mere, at det skal handle om, at der skal mere tryk på at få løst de udfordringer, der er.

Kl. 13:24

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til fru Heidi Bank. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Og vil ordføreren være venlig lige at gøre talerstolen klar til den næste ordfører? Den næste ordfører kommer fra Dansk Folkeparti, og det er hr. Alex Ahrendtsen. Velkommen.

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. Jeg har som sikkert mange af mine kolleger modtaget en del mails fra mindre firmaer, der har været meget bekymrede for den måde, som den private certificering foregår på, og det er nogle kedelige sager, og det er også nogle dumme sager. Så jeg er godt klar over, at det ikke helt fungerer, som vi havde håbet, for de mindre firmaer. Det, som jeg så kan forstå, er, at ministeren har handlet på det, og at man er i gang med at kigge på det og sørge for, at det ikke bliver svært for de små firmaer at håndtere de her certificeringer fra det private. Men jeg forventer jo selvfølgelig, at vi får en tilbagemelding fra ministeren på et tidspunkt, og ministeren nikker, så det vil vi glæde os til.

Den anden del handler jo så om, at løsningen er at sende det tilbage til kommunerne, sådan som det var før 2018, og det er jo SF's forslag, der siger, at vi skal gøre det. Det er jeg altså ikke tilhænger af. Jeg er ikke tilhænger af at stoppe en ordning, som kun har eksisteret i 2½ år, og så er privatiseringer jo som regel af det gode. Alt det, som kan privatiseres, bør vi jo privatisere, hvis det kan gøres bedre, for det skaber jo det frie initiativ, og det skaber et udkomme for mennesker i stedet for at være afhængig af stat eller kommune.

Så derfor kommer vi til at afvise forslaget, men vi er selvfølgelig klar over de der uheldige sager. Jeg skal også indrømme, at det her ikke lige er min spidskompetence. Jeg har ikke detaillendskab til, hvordan det fungerer derude, og jeg har forsøgt at sætte mig ind i det ved at læse de der mails, som vi har modtaget fra bekymrede borgere. Men jeg har tillid til, at ministeren får det løst, og jeg glæder mig så til en orientering, når vi når så langt, og det kunne eventuelt være i forbindelse med udvalgsbehandlingen af beslutningsforslaget.

Kl. 13:26

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til ordføreren. Der er ønske om en kort bemærkning til ordføreren, og den er fra fru Halime Oguz, SF.

Kl. 13:26

Halime Oguz (SF):

Tak for det. Jeg vil jo sige, at det er de mindre virksomheder, de mindre firmaer, der er ramt af den her ordning. Den har ikke skabt vækst, det har ikke skabt flere arbejdspladser. Tværtimod har det jo kostet både på beskæftigelsen, men også skabt en ulighed i form af, at almindelige lønmodtagere simpelt hen har været nødt til at droppe de her projekter, fordi de måske bliver 10 eller 30 gange dyrere, end de normalt kostede, da det var kommunerne, der varetog den her opgave. Hvordan kan Dansk Folkeparti modsætte sig det her forslag? Det forstår jeg simpelt hen ikke.

Kl. 13:27

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:27

Alex Ahrendtsen (DF):

Jeg forventer jo også, at vi får en redegørelse af den problemstilling fra ministeren, altså hvad det egentlig har betydet. Så er jeg også lidt i tvivl om SF's ærinde med dette forslag. Er det at gøre certificeringen bedre, eller er det, fordi man ikke kan lide det private initiativ? Jeg kan godt lide det private initiativ. Vi har jo skaffet flere arbejdspladser i det private, i og med at man har taget det fra kommunen og så lagt det ud i det private, og det er godt. Men det skal selvfølgelig fungere. Altså, lad os tage det ideologiske slagsmål

Kl. 13:24

til side, for det skal fungere, og det forventer jeg også at ministeren og regeringen retter op på, og så kigger vi gerne på det.

Kl. 13:28

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Halime Oguz.

Kl. 13:28

Halime Oguz (SF):

Selvfølgelig er SF ikke imod det private, og det er jo heller ikke, fordi vi er imod det private, vi fremsætter det her beslutningsforslag. Men det er jo faktisk, fordi det private selv er imod det her, fordi det har skabt et så stort og unødigt bureaukrati og fordyret projekterne, vi fremsætter det her beslutningsforslag. Så det har intet at gøre med en ideologisk kamp – intet.

Kl. 13:28

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:28

Alex Ahrendtsen (DF):

Det er jeg da glad for at høre. Så kan vi jo mødes der og så forhåbentlig få certificeringen forbedret, og som sagt for tredje gang forventer jeg selvfølgelig, at ministeren sørger for, at vi får en orientering, og at vi får en redegørelse, også for konsekvenserne for de berørte firmaer, der har mødt en certificering, der ikke har fungeret, og det skal fungere. Og det vil vi gerne være med til at ændre på og forbedre.

Kl. 13:29

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Enhedslisten, og det er hr. Søren Egge Rasmussen.

Kl. 13:29

(Ordfører)

Søren Egge Rasmussen (EL):

Enhedslisten har holdninger imod privatisering. Det havde vi f.eks., da en tidligere regering ville privatisere DONG, og det havde vi sådan set også i den her sag, hvor man ville fratage en kommune en opgave. Så vi var imod det lovforslag dengang, der ændrede på vilkårene omkring BR18.

Vi er jo meget positive over for det, at sagsbehandlingen skal fungere så godt som muligt. Vi får så at vide i dag, at det ikke er en mulighed at tage opgaverne tilbage til kommunerne; det ønsker KL ikke. Det kunne måske være rart at få det sådan helt klokkeklart fastlagt i en udvalgsbehandling. For det er lidt svært at overskue det her. Når ministeren kommer og siger, at dele af ordningen ikke fungerer optimalt, og at man er på vej med nogle ændringer, ja, så kan man sige: Det er fint nok, at man forsøger at følge op på noget, men hvor omfattende er de ændringer, som er på vej? Vil de i tilstrækkelig omfang løse problemerne? Det er lidt svært at lytte sig til, når man lytter til debatten. Så det kunne en udvalgsbehandling måske også få afdækket.

Der lægges op til nogle ændrede regler den 1. juli 2021, og de skal så evalueres bagefter. Igen vil jeg sige: Jamen det er jo godt at forsøge at få en ordning til at blive bedre, men det kunne måske være fint at få det konkretiseret, så vi kan få et klare billede af, om man er på vej til at løse nogle væsentlige problemer eller ej. Altså, hvor mange problemer er det, man er i gang med at finde løsninger på? Så vi er for, at tingene skal fungere bedre, og vi var imod den privatisering af en kommunal opgave, der fandt sted. Det var den korte version af sagen. Tak.

Kl. 13:31

Kl. 13:35

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til Enhedslistens ordfører. Der er ikke ønske om korte bemærkninger til ordføreren. Den næste ordfører kommer fra Det Konservative Folkeparti, og det er fru Katarina Ammitzbøll.

Kl. 13:31

(Ordfører)

Katarina Ammitzbøll (KF):

Det er korrekt, at kravene er skærpet med BR18, men præmissen i det her lovforslag er efter vores mening ikke helt korrekt. Det er ikke en løsning at gå tilbage til det kommunale. BR18 er meget omfattende, og kommunerne er ikke klædt ordentligt på endnu til at håndtere BR18 – det er vores vurdering, ministeren havde en anden. Men der er udfordringer, og derfor var det positivt at høre, at ministeren har en høring i gang, der afsluttes inden sommer.

BR18 giver en række udfordringer, både for store og små, og når der bliver sendt materiale ind, udarbejdes det af rådgivere, som er sagsbehandlere, og de er heller ikke altid klædt på til at vurdere det materiale, der kommer ind, og det giver en lang sagsbehandlingstid for alle – for nogle områder mere end andre. Men hvis reglerne nu ændres, bliver det formentlig endnu sværere for kommunerne, da de så skal dele alle byggesager i to dele, små som store, som behandles forskelligt. Samtidig skal sagsbehandlerne kunne endnu mere. De skal selv kunne udføre alt, og de skal samtidig kunne kontrollere det, rådgiverne gør. Det kan faktisk give endnu mere bureaukrati. Så vi mener, at man bør se på reglerne for BR18, og det er jo så heldigvis i gang. Reglerne skal være klarere. Er de blevet komplicerede – for komplicerede? Det sidste er jo nok svaret. Jeg selv gik ind og forsøgte at læse på BR18 og prøve at komme sådan nogenlunde igennem for at få et overblik over, hvad det egentlig indeholder, og det er meget arbejdstungt.

Det er heller ikke vores opfattelse, at de private rådgivere tjener på deres arbejde, som der ellers står i det her beslutningsforslag, for kommunerne opkræver netop gebyrer efter brugt tid, så de vil bruge mindst lige så meget tid på disse små sager, som rådgiverne gør. Dette forslag kan jo også godt ses som, at det på en måde er et forsøg på at reducere privatiseringen, men egentlig ikke et forsøg på at forenkle byggesagsbehandlingen, og det mener vi at man hellere skulle gøre. Tak for ordet.

Kl. 13:34

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til den konservative ordfører. Der er ønske om en kort bemærkning fra fru Halime Oguz.

Kl. 13:34

Halime Oguz (SF):

Tak. Jeg har faktisk rigtig meget lyst til at vise ordføreren, hvor meget det f.eks. kostede at få 25 altaner sikkerhedsgodkendt i 2019 – der kostede det 3.046 kr. 1 år efter, da den her certificeringsordning blev udrullet, kostede det 101.700 kr.

En anden ting: Ordføreren siger, at det vil skabe unødigt bureaukrati, hvis vi skulle rulle det tilbage til kommunerne, men det er lige præcis det modsatte, for kommunerne har jo kompetencerne til at behandle brandklasse 2. Det har de jo gjort, indtil den her del blev privatiseret. Jeg kunne godt tænke mig at vide sådan helt konkret, hvad det er. De Konservatives modstand er i forhold til at få det rullet tilbage til kommunerne. For det kan ikke være økonomien, for det er faktisk blevet dyrere at privatisere, og det kan heller ikke være manglende kompetence, for kommunerne har de nødvendige kompetencer.

Første næstformand (Karen Ellemann):
Ordføreren.

Kl. 13:35

Katarina Ammitzbøll (KF):

Det er rigtigt, at der er nogle dyre eksempler i beslutningsforslaget, og man kan altid finde huller i osten, det er helt sikkert, men det viser jo også, at det ikke fungerer optimalt, altså BR18. Derfor er det jo vigtigt, at vi får set på, hvordan de her regler kan forenkles. Så vi synes, at vi, inden man begynder at rulle det hele tilbage – det har jo heller ikke været i gang så længe – hellere må se på, hvad det er, der kommer tilbage fra høringen, altså give den tid og høre, hvad vi så får af input til, hvordan det her bedre kan forenkles, og at der er gennemsigtighed i hele BR18, og at der selvfølgelig er en rimelighed i forhold til prisen for at få det udført.

Kl. 13:36

Første næstformand (Karen Ellemann):

Så er der ikke flere korte bemærkninger til den konservative ordfører. Jeg vil bede ordføreren lige gøre talerstolen klar. Jeg ser ikke nogen ordfører for Nye Borgerlige i salen og heller ikke for Liberal Alliance. Hermed kan jeg så give ordet til ordføreren for forslagsstillerne, og det er fru Halime Oguz fra Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:36

(Ordfører for forslagsstillerne)

Halime Oguz (SF):

Tak for det. I 2016 vedtog Folketinget et lovforslag, hvor godkendelsen af en række byggeprojekter blev privatiseret. Før havde opgaven ligget hos kommunerne, der gennem sagsbehandlingen godkendte byggeprojekterne. I SF stemte vi dengang nej, og det har vist sig, at det var med god grund. For i dag har det vist sig, at den nye certificeringsordning, hvor private rådgivere skal godkende bygge- og renoveringsprojekter, har været en decideret katastrofe, når det gælder de mindre byggerier. Vi har set eksempler på altanprojekter, der koster 70.000 kr. at få godkendt igennem den nye certificeringsordning. Og jeg er for nylig blevet kontaktet af en certificeret brandrådgiver, som arbejder i et mindre, rådgivende firma, og han fortalte mig, at udstedelsen af et certifikat typisk koster mellem 30.000 kr. og, hold fast, 130.000 kr. Udgiften til den certificerede rådgiver kan altså blive lige så stor eller større end prisen på det konkrete fysiske arbejde. Det er jo helt forskruet.

Dertil kommer også den tid, den enkelte ansøger skal bruge. Prøv at forestille dig, at du er en tømrermester, som har fået en opgave med at lave en kvist i et tofamilieshus; før du kan gå i gang, får du måske 70 sider med branddokumentation, som du skal overholde, heraf 20 sider med punkter, som du skal kontrollere og dokumentere. Det er en næsten umulig opgave, og det fører helt sikkert ikke til større sikkerhed i byggeriet. Og i sidste ende er det familierne, som ender med regningen, da firmaet jo skal have deres udgifter betalt.

Her mere end et år efter den fulde udrulning af BR18 den 1. januar 2020 må vi jo konstatere, at kommunerne og de projekterende rådgivere oplever, at sagsbehandlingen er blevet betydelig mere besværlig og ikke går hurtigere end tidligere. Og kombineret med at sagsbehandlingen af mindre projekter er blevet 10-30 gange dyrere end tidligere på grund af den radikale forskel i timesatsen mellem de private certificerede rådgivere og kommunerne, kan man med rette konkludere, at BR18 og certificeringsordningen på ingen måde har levet op til de forventninger, man blev stillet i udsigt.

Ministerens og ministeriets vil så løse de problemer ved at uddanne flere certificerede rådgivere, da de mener, at manglen på disse rådgivere er hovedårsagen til, at en certificering koster så ekstremt mange penge. Og vi er selvfølgelig også glade for, at ministeren prøver

at løse problemet, og vi er også meget positive over for, at der nu både er nedsat en taskforce og vil være en høring, og at førstnævnte arbejder på at undtage flere bygninger fra certificeringsordningen. Men vi ser for os, at taskforcen kommer til at lave lappeløsninger, som ikke løser de reelle problemer.

En af de mange utilfredse bygningskonstruktører, som vi er blevet kontaktet af, fortalte mig tidligere på året en lille analogi, som beskriver problemet meget godt. Hvis en bygning er dårligt designet og dårligt udført fra start, vil den forblive dårlig og mangelfuld, uanset hvor længe man reparerer på den. Man kan måske nok gøre den lidt mindre dårlig, men god og velfungerende bliver den aldrig. Derfor er det en mere holdbar løsning at rive bygningen ned og starte forfra frem for at bruge uanede ressourcer og tid på at foretage løbende lappeløsninger. Det her får mig faktisk også til at tænke på de initiativer, man havde inden ghettolovgivningen.

Det er præcis det samme, vi gør med certificeringsordningen for de mindre byggerier, altså river problemet op med rod og starter forfra. Og heldigvis er forfra ikke så svært i det her tilfælde, da vi jo havde et velfungerende system for de mindre byggerier før BR18. Her foretog kommunerne godkendelsen gennem sagsbehandlingen, og beregningen blev foretaget af en almindelig konstruktionsingeniør, som så indsendte de relevante dokumenter til kommunen, uden at en dyr certificeret statiker skulle kontrollere beregningerne.

Kl. 13:41

Hvis så dette tredje led i godkendelsesprocessen havde til formål at øge sikkerhedsniveauet, kunne ordningen muligvis forsvares – selvfølgelig. Dette er dog ikke tilfældet, da den nye ordning blot fastholder de daværende regler omkring sikkerhedsniveauet. Formålet og hensigten med BR18 var at gøre byggesagsbehandlingen hurtigere, billigere og mere gennemskuelig, hvilket også er sket for de store og komplicerede byggerier – det er ikke dem, vi taler om her. Men de mindre byggerier er blevet klemte i det her.

Så vi bliver nødt til at tage den certificerede statiker og brandrådgiver ud af ligningen og i stedet lade kommunen kontrollere de tekniske forhold. Det er det eneste rigtige at gøre, hvis vi skal løse de her problemer på en holdbar måde. Og så har kommunerne desuden frem til den 1. januar 2021 også godkendt bygninger i brandklasse 2. Kommunerne kan altså godt klare opgaven for de mindre byggerier på en sikker og effektiv måde.

Nogle gange må vi politikere stikke en finger i jorden og mærke virkeligheden, og den er i det her tilfælde, at vores politik ikke har levet op til forventningerne. Det synes jeg ikke man skal være for fin til at indrømme, altså at man har fejlet. Med dette beslutningsforslag vil vi pålægge regeringen at lave de nødvendige lovændringer, så mindre byggerier igen bliver sagsbehandlet i kommunerne. Det er afgørende, at kravet om dokumentation bliver proportionelt med byggeopgaven, og i den forbindelse skal byggeri i brandklasse 2 igen kunne blive sagsbehandlet af kommunerne.

Der er ikke den nødvendige opbakning til beslutningsforslaget, og jeg håber, at vi på en eller anden måde i vores udvalgsarbejde kan nå frem til en løsning, der vil gavne de her mindre virksomheder. Tak for ordet.

Kl. 13:43

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til SF's ordfører. Der er ønske om en kort bemærkning til ordføreren, og det er fra fru Heidi Bank, Venstre. Værsgo.

Kl. 13:43

Heidi Bank (V):

Tak for det, og tak for talen fra forslagsstiller. Jeg synes nu nok, at der bliver tegnet lidt et skønbillede af, hvordan virkeligheden var engang. Det bliver jo tegnet, som om det hele bare kørte i kommunerne, at der ikke var nogen ventetider, og at det hele bare var billigt og uden problemer. Det er ikke nødvendigvis det, der har været

virkeligheden alle steder. Der har jo netop været problemer med, at man har oplevet, at der ikke var ens sagsbehandling i forskellige kommuner, og det er jo noget af det, man ønskede at imødegå med den her ordning.

Men når nu ordføreren sådan lidt frisk siger, at man bare kan sende det hele tilbage til kommunerne, og så kører det hele igen, hvis det er de små byggerier, så mener jeg simpelt hen, det er forkert. For mange af de medarbejdere, der sidder ude i kommunerne, er jo flyttet over i det private. Så ville man ikke bare havne i den samme situation som den, man nu har siddet i, hvor man jo har manglet certificerede? Det er jo bl.a. derfor, man har haft så store problemer.

Kl. 13:44

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:44

Halime Oguz (SF):

Det er rigtigt. Det var også derfor, det ikke altid gik så godt i kommunerne. Det var netop også derfor, man med den her ordning prøvede at effektivisere og gøre det billigere og bedre. Men virkeligheden er bare en anden i dag. Det synes jeg også jeg kunne høre på Venstres ordførers partifælle, som indkaldte til et samråd, hvor hun netop problematiserede det her. Så jeg kan simpelt hen ikke forstå, at man på den ene side problematiserer den her ordning og siger, at man skal prøve at se ud over de her politiske uenigheder, der er, og at nu har vi at gøre med et problem, som vi skal løse, samtidig med at man ikke vil stemme for et beslutningsforslag, der netop har til formål at løse det her problem.

Kl. 13:45

Første næstformand (Karen Ellemann):

Fru Heidi Bank.

Kl. 13:45

Heidi Bank (V):

Det er jo sådan, at vi netop vil løse det. Det er derfor, vi har presset på, og det har vi altså gjort i månedsvis over for ministeren, hvor vi både har bedt om møder, og vi har haft drøftelser om, hvordan man netop sørger for, at man får større indspark fra branchen. Vi har haft samråd, hvor vi har sat fokus på det her.

Det, jeg bare sådan helt fredsommeligt siger, er, at det løsningsforslag, SF kommer med, jo ikke har nogen gang i virkeligheden, for med de medarbejdere, der sidder derude, vil det betyde, at vi står med præcis samme problemstilling, som vi gør nu – at man mangler nok folk til at håndtere de her opgaver. Det er jo derfor, min opfordring er, at man prøver at lægge så meget energi i at få skabt fremdriften i det system, vi har nu.

Kl. 13:45

Første næstformand (Karen Ellemann):

Ordføreren.

Kl. 13:45

Halime Oguz (SF):

Jeg ved ikke helt, om vi taler med de samme personer. Men det, jeg bare vil sige, er, at jeg f.eks. snakkede med en bygningskonstruktør i Aalborg, som sagde, at Aalborg Kommune eksempelvis i januar måned meddelte, at medarbejdere med de nødvendige tekniske kompetencer i overvejende grad stadig skulle arbejde i afdelingen, og at det ville være muligt at foretage en tilbagerulning. Så det problem, som Venstre prøver at rejse her, eksisterer simpelt hen ikke.

Kl. 13:46

Første næstformand (Karen Ellemann):

Tak til fru Halime Oguz. Der er ikke flere korte bemærkninger til ordføreren, og tak for at gøre talerstolen klar til den næste sag.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet i denne sag, og derfor er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Indenrigs- og Boligudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 188:

Forslag til folketingsbeslutning om at sætte loft over andelen af tosprogede på danske uddannelser.

Af Morten Messerschmidt (DF) m.fl.

(Fremsættelse 03.03.2021).

Sammen med dette punkt foretages:

6) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 189:

Forslag til folketingsbeslutning om et loft over andelen af udlændinge på danske gymnasier.

Af Morten Messerschmidt (DF) m.fl.

(Fremsættelse 03.03.2021).

Kl. 13:46

Forhandling

Første næstformand (Karen Ellemann):

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er børne- og undervisningsministeren.

Kl. 13:47

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Tak for det, og tak til Dansk Folkeparti for at fremsætte de her beslutningsforslag. Det ene tager udgangspunkt i at pålægge regeringen inden udgangen af den her folketingssamling at vedtage en national målsætning om, at ingen skoler, dagtilbud eller ungdomsuddannelser i 2030 har mere end 30 pct. tosprogede elever, og at drøfte den målsætning med Folketingets partier. I B 189 drejer det sig om, at Dansk Folkeparti har fremsat et forslag, som pålægger regeringen inden udgangen af indeværende folketingssamling at indføre en garanti for, at der ikke er mere end 30 pct. med udenlandsk baggrund på landets gymnasier.

Først og fremmest vil jeg jo bare sige, at det altid glæder mig, når andre partier bliver inspireret af Socialdemokratiets politik. Det skal I endelig bare blive ved med. Jeg vil sige, at lige på det her område håber jeg faktisk også på, at vi i fællesskab med hinanden kan lande en aftale inden sommerferien. Håbet er selvfølgelig lysegrønt; man kan aldrig foregribe et forhandlingsforløb, men det er altså mit håb, at vi når frem til en aftale.

Men i det her tilfælde har forslagsstillerne læst Socialdemokratiets udlændingeudspil fra 2018 »Retfærdig og realistisk – en udlændingepolitik der samler Danmark«. Når det er sagt – for det er jo det, det tager udgangspunkt i – så kan regeringen ikke støtte forslagene. Det er sådan set ikke, fordi vi er uenige med os selv i Socialdemokratiet, uenige med vores egen politik. Tværtimod mener vi præcis det samme som i 2018. I regeringen mener vi uforandret, at sammensætningen af børn og elever i dagtilbud og på skoler og på

ungdomsuddannelser skal afspejle befolkningssammensætningen, og det har meget høj prioritering fra regeringens side.

Regeringen lægger vægt på, at børn og unge møder hinanden på tværs af samfundslag, på tværs af etnicitet, på tværs af kultur, på tværs af religion og på tværs af holdninger. Det styrker sammenhængskraften i samfundet, og det modarbejder dannelsen af parallel-samfund. Hvis vores børn og unge kun møder andre børn og unge, der ligner dem selv, skal der jo ikke så meget til, før andre føles fuldstændig fremmede for dem og samtalen bliver sværere og uden forståelse for, at andre kan opføre sig anderledes eller mene noget andet end det, de selv gør, og stadig skal man jo undgå den polarisering, der sker på baggrund af det. Den polarisering er destruktiv.

Det er fuldstændig afgørende for Socialdemokratiet, at man ser hele vores både institutionslandskab, skolelandskab, videreuddannelseslandskab som noget, der i virkeligheden går på i hvert fald to ben. Det ene er, at man skal lære nogle faglige kundskaber, og det andet ben er, at man skal lære hinanden at kende. De to dele er lige vigtige i den måde, vi går til uddannelsessystemet på. Det er klart, at når uddannelsesinstitutioner brækker over, forstået på den måde, at der kommer en meget stor etnisk slagside, så kan man jo nødvendigvis ikke løfte den ene del af den ligning.

Jeg er jo rigtig ofte blevet spurgt til det her med, om det ikke er fantastisk, at der er enkelte skoler med meget skæv etnisk sammensætning, som får meget høje karaktergennemsnit, og det skulle så være sandhedsvidne for, at det søreme er en god måde at drive skole på. Til det vil jeg bare sige, at det selvfølgelig er fint; det er jo bedre, end at de får dårlige karakterer i matematik og dansk, og hvad de ellers får karakterer i. Men det ændrer altså ikke på, at den del af uddannelsesopgaven, der handler om at danne hele mennesker og gøre børnene til hele samfundsborgere med alt, hvad dertil hører, kan man selvfølgelig ikke løfte, hvis det er sådan, at man har en meget skæv etnisk sammensætning. Det mener jeg sådan set er til stor skade både for de børn, der går der, men det er det også for vores samfund og vores sammenhængskraft som helhed. Så det er altså problematisk, når skoleelever kun har klassekammerater med samme forældrebaggrund som dem selv. Det betyder, at eleverne ikke udvikler en forståelse for de forskelligheder, der er, og man kan sige, at hvis de så tilmed er et sted, hvor det alene er børn med indvandrerbaggrund, vil det jo simpelt hen også være svært overhovedet at lære det danske samfund at kende, fordi de ikke går sammen med særlig mange, der er gammeldanskere så at sige.

Elevfordeling er et meget komplekst område, vil jeg så til gengæld sige. Vi har dykket rigtig meget ned i det og brugt meget tid på det, og det er en hel del mere end bare at tegne nogle streger på et kort. Der er forskellige veje, man kan gå på bl.a. gymnasieområdet. Der lægges op til en klyngemodell, og der lægges op til en distriktsmodel som to af muligheder, de peger på. Jeg vil sige, at begge de to modeller både indeholder nogle positive elementer, men de indeholder også nogle ulemper. Vi har fra regeringens side den opfattelse, at vi snarest muligt skal have landet en aftale på det her område. Det håber vi selvfølgelig at Folketingets partier er indstillet på.

Kl. 13:52

I den forbindelse vil jeg sige, at jeg jo synes, der er en opgave mere, der skal løses. Vi står med det lidt tvedelte billede, at vi i gymnasiesektoren har nogle problematikker, der vedrører de større byer, og så har vi nogle problematikker, der vedrører de mere tyndt-befolkede dele af Danmark. Der drejer det sig simpelt hen om, at elevmassen falder frem mod 2030, og det vil sige, at der er en ganske bekymrende fremtidsudsigt for en stribe af de mindre gymnasier i Danmark hen over de kommende år.

Vi lægger fra regeringens side op til, at man får kigget på de forskellige problemstillinger og i øvrigt gør det forskelligt, for det

er helt forskellige problemstillinger, man står over for. Et lille lokal-samfund står over for at være i risikozonen for at miste sit gymnasium, hvilket jo vil betyde helt vildt meget for et lokalområde; det giver sig selv. Det er jo i høj grad ungdomsuddannelsesinstitutionen, der danner selve kimen til den ungdomskultur, der er i området, og det vil sige, at det at miste sit gymnasium i et lokalområde er ganske alvorligt. Så det er den anden problemstilling, som vi også fra regeringens side har et ønske om at drøfte med partierne på den her side af sommerferien.

Men for mig og for Socialdemokratiet er præcis det med sammensætningen af elever, og det er jo så på tværs helt fra daginstitutionsniveauet hen over grundskolerne og til ungdomsuddannelserne, en af de vigtigste strukturelle forandringer, vi skal lave af uddannelsessystemet.

Kl. 13:53

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Der er korte bemærkninger, og først er det hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 13:54

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak til ministeren for en egentlig meget konkret redegørelse for beslutningsforslagets ærinde, nemlig at sætte fokus på det her. Vi glæder os selvfølgelig til at se, hvad regeringen og ministeren fremlægger, og vi håber selvfølgelig også på, at vi kan finde en eller anden løsning, så vi får gjort has på det her problem, som er voksende.

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at Dansk Folkeparti har læst Socialdemokraternes udlændingeudspil før valget, og jeg har også læst det med stor glæde. Det var meget velskrevet, det gav håb for Danmark. Men efter valget syntes vi jo, at det gik lidt langsomt, og derfor har vi også taget alle de ting i udspillet og lagt dem over i nogle beslutningsforslag for simpelt hen at presse lidt på regeringen.

Så mit spørgsmål er: Er det ikke rimeligt, at man som vælger kan forvente, at det, man som parti fremlægger før et valg, gennemfører man også efter et valg? Er det ikke rimeligt, man kan forvente det?

Kl. 13:55

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ministeren.

Kl. 13:55

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jeg kunne jo så nøjes med bare at sige ja – og så var det spørgers tur igen. Det er det i sagens natur. Jeg tror omvendt, hvis man anlægger en rimelighedsbetragtning, at de fleste i øvrigt både gymnasieskoler, erhvervsskoler og folkeskoler både på elevside og på lærerside og lederside lige nu synes, at det mest rimelige er, at vi får en ungdomsgeneration så tørskoet igennem coronatiden som overhovedet muligt. Og lige præcis hvad angår elevfordeling, havde det egentlig været mit håb, at den her aftale var landet allerede inden sommerferie sidste år. Det vil altså sige, at det var sådan set min og regeringens plan, at vi skulle lande det inden sommerferien sidste år. Det betyder jo også, at vi er enormt langt i forberedelsen af det.

Det, der så var tænkt som rækkefølgen i det, var, at vi startede med ungdomsuddannelserne og herefter bevægede os videre til at tage en drøftelse af grundskolerne og så til sidst daginstitutionerne, og det er, fordi der er blevet lavet en parallelsamfundsaf tale med den tidligere regering. Så det var egentlig rækkefølgen, og derfor burde det her have været landet inden sommerferien sidste år, og derfor venter vi egentlig bare på, at coronaen slipper sit tag.

Men jeg tror, at man ved sådan en rimelighedsbetragtning i hvert fald skal have med, at de fleste ville opfatte det som meget urimeligt,

hvis undervisningsministeren i den her tid ikke brugte sin tid på at få ungdomsgenerationen tørskoet igennem corona.

Kl. 13:56

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Alex Ahrendtsen, værsgo.

Kl. 13:56

Alex Ahrendtsen (DF):

Det er jo egentlig et fair og nuanceret svar, og jeg tager det også til efterretning og anerkender, at regeringen på det her område trods alt har handlet på sit udspil. På en lang række andre områder halter det stadig væk, og måske kunne ministeren så tage en snak med sine kolleger, så vi kunne få gennemført det, som står i Socialdemokraternes udlændingeudspil, hvor meget er vældig godt. Vi har tidligere haft nogle ting i salen; dem har man stemt nej til.

Så at være et eksempel til efterfølgelse er egentlig bare det, jeg beder ministeren og regeringen om.

Kl. 13:57

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ministeren.

Kl. 13:57

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jamen tak for det, og også tak for rosen. Jeg håber jo på, at vi kan finde hinanden i en aftale om det her utrolig vigtige punkt, inden vi når sommerferien.

Jeg vil sige det sådan, at det jo i virkeligheden på det her punkt er et spørgsmål om, at vi var nået ret langt, for coronaen ramte, og det vil sige, at der i øvrigt også er andre punkter på mit eget område, hvor vi slet ikke var nået så langt, da coronaen ramte, og derfor er vi også et andet sted med de ting i forhold til, hvor langt vi skulle være nået. Men det her er virkelig hjerteblod for mig, og det er det for regeringen.

Vi vidste også fra start af, at det her faktisk en af de sværeste opgaver overhovedet at løse. Tidligere regeringer har forsøgt, og tommelen er blevet vendt nedad den ene gang efter den anden, fordi det ikke kunne leve op til de internationale forpligtelser. Derfor vidste vi fra start af, at hvis ikke vi kom i gang i virkelig god tid, kunne det simpelt hen ende med, at det var tiden i sig selv, der gjorde, at vi ikke nåede at lande en løsning.

Kl. 13:57

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Jeg ser ikke flere, der beder om en kort bemærkning, så vi siger tak til ministeren.

Så går vi i gang med ordførerrækken, og det er først hr. Jens Joel, Socialdemokratiet.

Kl. 13:58

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det, og tak til Dansk Folkeparti for at rejse debatten om en konkret diskussion af, om der er en grænse for antallet af elever med en bestemt baggrund, men i virkeligheden mere generelt, hvordan vi sikrer, at vores uddannelsesinstitutioner, vores daginstitutioner, vores velfærdsinstitutioner afspejler det samfund, vi er en del af. Det mener jeg sådan set er et ekstremt vigtigt punkt, en ekstrem vigtig diskussion. Det ene af de to beslutningsforslag, vi sambehandler her, handler jo om helt generelt at sige, at vi har en målsætning om blandet sammensætning på vores velfærdsinstitutioner, kunne man kalde det, og så er der et, der konkret handler om gymnasierne.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, og det har ministeren lige redegjort for, det har mange socialdemokrater sagt, og det står

også i det udspil, som der henvises til i beslutningsforslaget, at vi ønsker en blandet elevsammensætning, og at vi ønsker en blandet sammensætning i vores daginstitutioner. Det hænger jo sammen med, som ministeren også sagde, at når man driver skole, skal man jo flere ting. Man skal selvfølgelig lære vores børn og unge nogle basale færdigheder, dansk og matematik, men man skal jo også lære at begå sig i det samfund, man er en del af, og det samfund, man kommer ud til bagefter, det samfund, på hvilket arbejdsmarkedet man skal fungere. Derfor er det selvfølgelig vigtigt, at man møder hinanden på kryds og tværs af social baggrund, af kulturel baggrund og etnisk baggrund, fordi man så oplever, at verden ser anderledes ud fra nogle af kammeraternes synsfelt, og det er jo også rigtigt, at tit er man for ung før folkeskolen til at danne de bånd på tværs. Når man er færdig med folkeskolen, går vi flere forskellige steder hen, og derfor tror jeg i virkeligheden, at folkeskolen eller grundskolen er et rigtig vigtigt sted at insistere på det her, men konkret er vi jo nået længere med diskussionen på gymnasieområdet.

Så til Dansk Folkeparti skal der bare lyde en opbakning til intentionen og det, man kunne kalde en insisteren på en blandet sammensætning på vores uddannelsesinstitutioner. Det udgangspunkt deler Socialdemokratiet til fulde, og det er faktisk også baggrunden for, at vi gerne vil lande en bred politisk aftale på gymnasieområdet. Vi vil også gerne efterfølgende lande politiske aftaler om at sikre blandet elevsammensætning andre steder i vores samfund. Vi har før lavet aftaler om f.eks. udsatte boligområder, om institutioner og om at sikre en mere balanceret børnesammensætning. Så fuld opbakning til det.

Men ikke opbakning til beslutningsforslaget, da det jo pålægger os at gøre noget inden folketingsårets udløb, og vi er ikke sikre på, at vi når i mål med en lovbehandling af eksempelvis reglerne for en mere blandet sammensætning på ungdomsuddannelserne, men vi når forhåbentlig i mål med en aftale – det er vores ambition.

Kl. 14:01

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Jeg ser ikke nogen, der ønsker korte bemærkninger, og derfor siger vi tak til hr. Jens Joel.

Så beder vi hr. Mads Fuglede om at gøre sig klar. Hr. Mads Fuglede, Venstre.

Kl. 14:01

(Ordfører)

Mads Fuglede (V):

Tak for ordet. Vi sambehandler nu B 188 og B 189, som begge to adresserer problemstillinger, der har været rejst i Socialdemokratiets udlændingeudspil »Retfærdig og Realistisk«. Her handler det så om, at man skal have en garanti for, at der ikke er mere end 30 pct. elever med udenlandsk baggrund på uddannelsesinstitutioner, henholdsvis gymnasier i det ene og bredt i det andet forslag.

Det er en problemstilling, som vi jo især i min egenskab af udlændinge- og integrationsordfører har været omkring nogle gange. Der står en række tiltag i »Retfærdig og Realistisk«, som så ikke har været forbi Folketingssalen endnu, og derfor er jeg rigtig glad for, at Dansk Folkeparti har taget initiativ til at sørge for at minde regeringen om, hvad de mente før valget, sådan at vi ligesom får et rum til at holde dem oppe på det, ikke mindst efter de har dannet regering.

Vi forstår så, at der lige her på det her område allerede er en dialog i gang, og det kunne man selvfølgelig ikke vide, da man fremsatte de her to beslutningsforslag, men vi synes, det er betimeligt, at man har taget fat i alle de hjørner af »Retfærdig og Realistisk«, hvor man synes der har manglet handling, og vi håber så qua det, ministeren sagde, at det her er et af områderne, hvor vi snart ser et resultat. Vi deler den opfattelse, at der er en udfordring med tosprogede elever og andelen af dem, både på gymnasier og i andre

uddannelsesinstitutioner, og ønsker at være med, så vidt det er muligt, i de samtaler og i den brede aftale, der måtte være om det.

Så med de ord hilser jeg forslagsstillernes beslutningsforslag velkommen, og jeg ser frem til de videre drøftelser herom.

Kl. 14:03

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det. Der er en kort bemærkning til hr. Jacob Mark, SF.

Kl. 14:03

Jacob Mark (SF):

Det er jo dejligt med utålmodigheden, særlig set i lyset af at Venstre og Dansk Folkeparti havde magten i 4 år, hvor vi jævnligt havde samråd og forsøgte at overbevise den daværende regering om, at vi skulle gøre det her. Jeg siger vist ikke for meget, hvis jeg siger, at det var den daværende undervisningsminister, fru Merete Riisager, der forhindrede det her i at ske. Men det med utålmodigheden klinger måske lidt hult, når man faktisk havde 4 år til det. Men fred nu være med det.

Jeg er egentlig mest interesseret i at få at vide, hvad Venstres holdning er til et loft over, hvor mange tosprogede der må være på en folkeskole. Nu har jeg været undervisningsordfører i 5 år, og det har skiftet lidt måned for måned, og alt efter hvem der udtalte sig. Så har Venstre en holdning til det i dag? Det er også noget af det, forslaget går på.

Kl. 14:04

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:04

Mads Fuglede (V):

Vi har egentlig gerne hele tiden ville se på, om der findes en model, så det her kan lade sig gøre, som faktisk også overholder de forpligtelser, vi har, og grundloven. Vi vil gerne se sådan en model og tage bestik af det derfra. Det her er meget vanskeligt. Ministeren var inde på det her med, at man skulle gå i gang tidligt, fordi man oplever det samme, som jeg ved at spørgeren også er klar over, nemlig at det her er et ret svært emne at håndtere. Det er ikke sådan en lavthængende frugt, man bare plukker. Det er lettere at sige det end at gøre det til en politik, man rent faktisk udmønter i lov og cirkulære. Det var svært tidligere, og det er det stadig væk. Det synes jeg også jeg prøvede at give udtryk for, da jeg stod heroppe. Der er meget fra »Retfærdig og realistisk«, vi har ventet på, men det her er nok noget af det, som vi har forståelse for har taget lang tid. Vi er glade for at være en del af de samtaler, hvori man søger at løse det her.

Kl. 14:05

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Jacob Mark, SF.

Kl. 14:05

Jacob Mark (SF):

Det er jeg sådan set enig i. Jeg er helt overbevist om, at man kan lave noget og skal lave noget, så man overholder menneskerettighederne og gør det på en ordentlig måde og med respekt for folks baggrund. Men det at sætte en målsætning op eller at sørge for en fordelingen af elever også på folkeskoleområdet er jo bare helt afgørende, så eleverne mødes på tværs. Men i det ligger der også om ikke et fuldstændigt opgør med tanken om et frit skolevalg så næsten, for man kan jo ikke lave en elevfordeling, uden at man på en eller anden måde påvirker det frie skolevalg. Hvad er det så, der vægter tungest for Venstre? Er det det frie skolevalg, eller er det hensynet til, at børn mødes på tværs?

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:06

fuldstændig afgørende for vores dejlige danske samfund, at der er uddannelsesinstitutioner i hele Danmark, også fordi vi ved, at nogle af de unge, som har det sværest, også er dem, der er mindst tilbøjelige til at rykke sig. Og for dem vil det have den konsekvens, at det ikke er sikkert, at de får en uddannelse, hvis der ikke ligger uddannelser i hele landet. Det vil være dræbende for vores landdistrikter, hvis der ikke er uddannelser. I dag har vi et taxametersystem og en elevfordeling, der ikke tager højde for de uddannelser, i hvert fald ikke i høj nok grad. Det skal vi ændre på.

Kl. 14:06

Mads Fuglede (V):

Jeg tror, at hr. Jacob Mark meget præcist rammer vores allerømmeste punkt. Vi har nogle institutioner, der er blevet lagt ned af tosprogede elever, så forestillingen om fordelene ved det frie skolevalg egentlig bliver undermineret indefra. Hvordan får man lavet en model, hvor man bevarer det bedste af vores oprindelige intentioner, nemlig at forældrene selvfølgelig selv vælger, hvor børnene skal gå i skole, og hvor man samtidig sørger for, at vi ikke får institutioner, der egentlig er nogle, der understøtter parallelsamfundsstrukturen i Danmark, som vi ønsker at bekæmpe?

Kl. 14:06

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Mads Fuglede. Der er ikke flere korte bemærkninger. Derfor er det nu hr. Jacob Mark, SF.

Kl. 14:07

(Ordfører)

Jacob Mark (SF):

Nu har jeg på vegne af SF i snart 6 år, må det være, arbejdet for, at der sker en større, mere progressiv og mere retfærdig fordeling af elever og økonomi på vores uddannelser i Danmark. Og der er særlig tre ting, som der er brug for en reform af og handling på.

Det første er, at vi skal sikre, at alle unge mødes på tværs af hinanden, f.eks. på tværs af økonomisk baggrund. Det skal være sådan, at lægens datter møder den ufaglærtes søn, sådan sagt lidt populært. Det der med at mødes på tværs af nogle økonomiske forhold og livsvilkår er bare vigtigt for forståelsen af hinanden. Man skal også mødes på tværs af kulturer og på tværs af herkomst, altså sådan at sønnen af en muslim møder datteren af en jøde eller en kristen. Der kan vi bare se i vores uddannelsessystem, på vores skoler og faktisk også i vores dagtilbud, at det i højere og højere grad bliver sådan, at vores unge mennesker og vores børn klumper sig sammen på baggrund af kulturer og klasser i samfundet, og vi mener, det er helt afgørende for vores dejlige danske samfund, at mennesker mødes på tværs. Vi prøvede mange gange også i sidste valgperiode at overbevise ministeren om, at man skulle lave en større elevfordeling og gøre det på en måde, hvor man stadig tager højde for, hvor de unge selv vil hen, og sørger for, at mennesker i højere grad mødes på tværs.

Så skal jeg måske også bare lige sige, at der er nogle, der som modargument til det vil sige: Jamen gør I så ikke op med det frie valg? Der vil jeg bare gerne udfordre det der udtryk det frie valg lidt. For er der reelt et frit valg, når det i Danmark er sådan, at de ressourcestærke, altså dem, der har forældre, der kan køre dem, eller dem, der har økonomi eller ressourcer til at køre langt, kan vælge nogle få uddannelsesinstitutioner langt fra, hvor de bor, og hvor de, altså dem, der har det allerbedst, og dem, der er allermest ressourcestærke, så klumper sig sammen, mens dem, der så er tilbage på skolerne, altså dem, der ikke evner eller har mulighed for at flytte sig, så er de udsatte? Det er jo så et frit valg for dem, der har ressourcerne, men et ufrigt valg for dem, der bliver. Så hvad er det mest frie? Er det, når der er en større elevfordeling end det, vi har i dag? Jeg mener, at det mest frie er der, hvor man får lavet en mere progressiv elevfordeling end i dag.

Så er der den anden del, som er et lige så stort problem i min optik, nemlig at nogle af vores uddannelsesinstitutioner, som ligger i landdistrikterne – nogle af dem endda i provinsen – oplever en elevnedgang og vil gøre det i lang tid fremover. Vi mener, det er

Den tredje del handler også om taxameteret, altså at vi har et taxameter, der belønner færdiggørelse og hurtighed. Det er næsten sådan en pølsefabrik, hvor man siger, at jo mere man kan få igenem, og jo meget mere man kan presse dem, jo bedre er det, og jo mere bliver man belønnet økonomisk. Men det handler jo ikke om kvalitet. Det handler ikke om dannelse. Det handler bare om at få så mange igennem som muligt, og det skal vi have ændret på. Det lavede vi faktisk et bredt forlig om i forhold til de videregående uddannelser i sidste periode under en Venstreminister. Det var rigtig godt. Det ønsker vi også at gøre nu her med et større grundtilskud, måske endda med et klassetaxameter, eller vi ønsker i hvert fald at gøre det på en måde, sådan at vi holder hånden under nogle af de gymnasier, hvor man ikke har lige så mange elever, og hvor man ikke bare kan køre folk igennem. Og så skal vi gøre det på en måde, hvor man ikke belønner færdiggørelse, men belønner det, at man laver god uddannelse. Det tror jeg måske også vil have den positive sideeffekt, at man ikke holder på elever, som reelt ikke har godt af at gå på den pågældende uddannelse, men får sendt dem videre. Altså, jeg kan pege på mange unge, som måske er blevet fastholdt på en stx-uddannelse, vel vidende at de måske vil få 2,5 i snit, og måske havde de haft bedre af at gå på en erhvervsuddannelse, men så bliver de fastholdt, fordi man godt kan se, at de lige kan klare den, og så er der jo økonomi i at fastholde dem. Det er ikke en sund struktur, hverken for vores uddannelser eller for vores unge mennesker, der måske ville have godt af at komme videre til et andet sted.

Med alt det her er jeg meget fortrøstningsfuld, for de her ting sidder vi jo og skal til at i gang medovre hos børne- og undervisningsministeren. Jeg er meget fortrøstningsfuld, med hensyn til at vi kan løse det, og jeg håber, vi kan gøre det bredt i Folketinget. Og selv om det er dejligt at få lov til at gentage synspunkterne her fra talerstolen i anledning af det her beslutningsforslag, kommer vi ikke til at stemme for beslutningsforslaget, fordi det vigtigste for os er den forhandlingsproces, der nu skal til at i gangovre hos børne- og undervisningsministeren, og der vil vi kæmpe for de ting, jeg har nævnt her. Tak.

Kl. 14:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er en kort bemærkning til fru Katarina Ammitzbøll. Værsgo.

Kl. 14:12

Katarina Ammitzbøll (KF):

Tak til ordføreren, som kom meget vidt omkring. Det her handler om de her ca. 10 pct. af vores gymnasier, som har nogle udfordringer på grund af dårlig integration. Ordføreren talte nærmest om hele elevfordelingsproblematikken og om ting, der måske allerede er på forhandlingsbordet.

Det er jo ikke sådan i dag, at man bare kan tage sin bil og køre langt væk – der er jo et afstandskriterium inden for stx. Jeg vil gerne høre lidt om, hvad det er for nogle fakta, ordføreren bygger det her på. Hvis du bare tager Gentofte Kommune, så bor over 40 pct. i lejligheder, og de kan gå på det samme gymnasium som dem, der bor i villaerne. Jeg har selv gået på gymnasium i Nordsjælland, og der er det totalt blandet, lige så snart man kommer uden for byerne. Der er landmandens søn, der er smedens datter, og så er der børn af akademikere – det hele er jo blandet. Det er jo ikke sådan, at det

ikke sker i dag. Er det ikke også et spørgsmål om, at vi ikke alle sammen skal gå samme vej, at alle vil gå på gymnasiet, men at nogle måske i stedet hellere skulle gå på erhvervsuddannelserne? Skulle vi ikke brede det mere ud?

Kl. 14:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:13

Jacob Mark (SF):

Jeg brugte anledningen her til at nævne alle mine visioner for en elevfordelingsreform og en taxameterreform, med den reform skal jo også løse den udfordring, som Dansk Folkeparti også sætter fingeren på her, nemlig at vi har stadig flere gymnasier, der aktivt beder politikerne om hjælp, fordi de oplever en meget stor stigning i andelen af elever, der er tosprogede, og vi kan se fra forskningen – jeg tror, det er VIVE, der står bag – at når der er stadig flere elever, der er tosprogede, så vælger dem, der ikke er tosprogede, gymnasierne fra og søger et andet sted hen. Det mener jeg er en usund bevægelse, og der er, som jeg forstår det, meget forskning – det tror jeg også de kommende forhandlinger vil vise – der peger på, at det er tæt forbundet med økonomisk og socioøkonomisk baggrund. Så det at sørge for, at man i højere grad mødes på tværs, vil være en del af vores mål med sådan en elevfordelingsform. Ordføreren har da helt ret i, at det ikke er alle steder, der er problemer, men de vil jo så heller ikke blive påvirket af sådan en reform.

Kl. 14:14

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Katarina Ammitzbøll, værsgo.

Kl. 14:14

Katarina Ammitzbøll (KF):

Det tror jeg jo nok de vil, hvis man vil foretage en fuldstændig socioøkonomisk omfordeling. Vi har nogle områder, hvor der er en stor koncentration af mennesker med anden etnisk baggrund, men det er jo ikke kun på et lavt niveau socioøkonomisk, og det er også på et meget højere niveau. Hvis du f.eks. i Høje Taastrup går efter de 30 pct. på det laveste niveau, så får du slet ikke løst det. Der er jo en meget større koncentration. Hvorfor vil ordføreren ikke se på, at man skal zoome ind på de områder, hvor udfordringerne med dårlig integration er til stede, og hvor det er en udfordring i forhold til det faglige niveau? Forslagstillerne vil med det her forslag jo også gerne løfte det faglige niveau. Det er jo egentlig det, det handler om – det er jo faglighed og dannelse.

Kl. 14:15

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:15

Jacob Mark (SF):

For mig handler det her først og fremmest om integration og det at mødes på tværs, og det, vi kan se i dag, er, at der med den nuværende elevfordeling er stadig flere gymnasier, hvor der går flere og flere tosprogede, og så er der nogle få gymnasier, hvor der er den stik modsatte situation, og hvor der er nærmest ingen tosprogede er. Der er her en klar fordeling, og det er nogle få områder, hvor det her sker, og derfor siger jeg, at i de få områder skal man så lave en løsning for dem, men for Danmark som helhed tror jeg ikke, at det vil have nogen synderlig påvirkning, men der er så nogle andre udfordringer i landdistrikterne, som man skal kigge på. Og så skal der selvfølgelig være høj faglighed, men det er en helt anden snak.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så er det fru Mette Thiesen, Nye Borgerlige.

Kl. 14:16

Kl. 14:16

Mette Thiesen (NB):

Jeg kunne bare godt tænke mig at høre ordføreren, hvilket evidensgrundlag ordføreren baserer det på at det vil give en bedre integration at tvangsfordele.

Kl. 14:16

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:16

Jacob Mark (SF):

For mig er det snusfornuft, når man mødes på tværs. Man kan jo ikke kende noget til en kultur, man ikke møder, man kan ikke kende noget til en klasse, man ikke er stødt på, man kan ikke vide noget om mennesker, man ikke har sagt hej til og haft en dialog med. Så for mig er det fuldstændig snusfornuft, når vi har uddannelser, folkeskoler og daginstitutioner, hvor vores børn og vores unge mennesker – hvis du spørger mig – også bruger for mange timer af deres liv, en så væsentlig del af deres liv, at man også mødes på tværs. Det er afgørende.

Kl. 14:17

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Fru Mette Thiesen.

Kl. 14:17

Mette Thiesen (NB):

Jeg spurgte ikke om ordførerens mavefornemmelse. Jeg spurgte, om ordføreren havde noget reelt evidensgrundlag, der ligesom viser, at det her vil have en gavnlig effekt – ja eller nej?

Kl. 14:17

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:17

Jacob Mark (SF):

Ja, der ligger evidens på – jeg kan så ikke lige huske, hvad rapporten hedder, men jeg sender den gerne – bl.a. fra folkeskoleområdet, at fagligheden og særlig også sproget der, hvor man har mange elever, der er tosprogede, er dalende.

Kl. 14:17

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Så siger vi tak til hr. Jacob Mark. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi går videre i ordførerrækken til hr. Kristian Hegaard, Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 14:18

Kristian Hegaard (RV):

Tak for ordet, formand, og tak til Dansk Folkeparti for at sætte fokus på blandede skoler og uddannelser. »Danskerne findes i mange modeller« er en af mine yndlingsange i Højskolesangbogen. For vi lever sammen på tværs, vi handler ind sammen i den lokale Brugs, og vi går i den lokale fodboldklub sammen, så selvfølgelig uddanner vi os også på tværs – på tværs af sociale skel og kulturelle baggrunde.

Jeg var ungdomstræner i den lokale fodboldklub, Humlebæk Boldklub, i 7 år, og det var helt tydeligt, at det havde en fantastisk værdi, at drengene kom fra forskellige dele af byen, nogle kom fra

Strandvejen og andre fra de mere sociale boligområder. De lærte hinanden at kende i et fællesskab, hvor sociale skel ikke havde betydning. Vi hang ud sammen efter træning, og vi var sammen på mange fodbolddure, for i fodbold kan man godt præstere, score mål og lægge en god aflevering, selv om man har svært ved at læse »Søren og Mette« eller huske tabellerne i matematik. Ligesom på fodbolddbanen har det også en værdi, at vi i skolen er sammen med hinanden. For det er i skolens og uddannelsernes fællesskab, vi lærer at leve sammen i vores fælles demokrati. Mangfoldige skoler udvider vores horisont om, at danskerne findes i mange modeller. Derfor skal hverken skoler eller uddannelser være steder, hvor man kun møder dem, som man ligner. Vi skal sætte ind, men vi skal gøre det med nuancerne i behold for at styrke fællesskabet og uden at stemple nogen børn eller unge som forkerte.

Dansk Folkepartis forslag her er meget stift og kan måske endda medføre, at nogle ikke må tage en uddannelse. Det tror jeg ikke nødvendigvis er en klog fremgangsmåde. Vi skal have respekt for den forskellighed, der er på tværs af kommuner. Befolkningssammensætningen er forskellig, og geografien er forskellig, og udfordringen kan derfor være forskellig på tværs af landet, og måden at løse udfordringen på kan derfor også være forskellig. Derfor kan det ikke nødvendigvis gøres til ét centralt forsimplet procenttal alene, som forslaget her lige lægger op til, og derfor kommer vi ikke til at støtte beslutningsforslaget. Men jeg noterer mig, at ministeren også har gjort klart rede for, at der arbejdes på en løsning og en afklaring, og det arbejde bidrager Radikale Venstre naturligvis gerne konstruktivt til, så vi sammen kan skyde bolden i mål. For danskerne findes i mange modeller, og det gør vores skoler og uddannelser også, og vi bliver kun stærkere og dygtigere af ikke kun at møde dem, som vi ligner, men at være sammen på den måde, som vores samfund afspejler.

Kl. 14:21

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er en kort bemærkning til hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:21

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak. Er ordføreren klar over, at forslaget jo egentlig er inspireret af Socialdemokraternes udlændingeudspil fra før 2019, og som sådan egentlig ikke Dansk Folkepartis forslag? Men vi har lagt det frem i Folketingssalen, fordi Socialdemokraterne på en lang række områder ikke har formået at løfte det ind i Folketingssalen, som de havde lovet før valget. Ændrer det på ordførerens kritik af forslaget?

Kl. 14:22

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:22

Kristian Hegaard (RV):

Jeg går ud fra, at det, når Dansk Folkeparti har lagt det her beslutningsforslag frem, selvfølgelig er, fordi det er Dansk Folkepartis politik. Derudover noterer jeg mig, at ministeren i sin indledning har sagt, at der er et forberedende arbejde i gang med det her emne omkring blandede skoler og uddannelser, og vi går selvfølgelig konstruktivt ind i arbejdet, så vi sammen kan sparke det i mål.

Kl. 14:22

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Alex Ahrendtsen.

Kl. 14:22

Alex Ahrendtsen (DF):

Jamen det virker jo, som om ordføreren ikke har læst beslutningsforslaget. Vi skriver jo bl.a., at det virker, som om regeringen har behov for et kærligt skub i den rigtige retning, og vi citerer så fra Socialdemokraternes udlændingeudspil. Så det er for at hjælpe regeringen på vej, at vi har lagt alle disse beslutningsforslag frem i salen, og jeg kan så forstå, at Radikale Vestas kritiserer forslaget fra, hvad man tror er Dansk Folkeparti, men som egentlig kommer fra Socialdemokratiet.

Så mit spørgsmål er egentlig bare: Ændrer det ved kritikken fra Radikale Venstre til Socialdemokraternes forslag om de 30 pct.?

Kl. 14:23

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 14:23

Kristian Hegaard (RV):

Jeg kan berolige spørgeren i, at jeg naturligvis har læst beslutningsforslaget, ligesom jeg har læst alle de andre beslutningsforslag, som Dansk Folkeparti har fremsat på det seneste og også fremsætter i næste uge, hvor man bl.a. henviser til det udspil, som spørgeren omtaler. Jeg kan bare sige, at jeg hører ministeren sige, at der er et forberedende arbejde i gang med det her, og det er klart, at det går Radikale Venstre naturligvis konstruktivt ind i. I dag behandler vi Dansk Folkepartis forslag, og det kommer Radikale Venstre ikke til at stemme for, men vi synes, at blandede skoler og uddannelser er vigtigt.

Kl. 14:23

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er ikke flere korte bemærkninger, og derfor siger vi tak til hr. Kristian Hegaard. Så er det hr. Jakob Sølvhøj, Enhedslisten.

Kl. 14:24

(Ordfører)

Jakob Sølvhøj (EL):

Tak for det. I Enhedslisten synes vi, det er godt, at vi her i landet har indrettet vores dagtilbud og skoler og ungdomsuddannelser med det udgangspunkt, at vores børn i størst mulig udstrækning tilbringer hverdagen sammen med børn, hvis forældres uddannelsesbaggrund, erhverv, sociale herkomst, etniske herkomst er forskellig. Det er godt, at vores børn møder børn og unge med en anden baggrund end deres egen. Jeg tror, at det giver en indsigt, hvis man ikke mener, at man har den i forvejen, i normer og værdier hos andre, og jeg tror, det er med til at skabe forståelse og – hvad der jo ikke mindst er vigtigt, når vi diskuterer de her ting – tolerance over for andre.

I Enhedslisten ser vi derfor gerne, at både dagtilbud, skoler og uddannelsesinstitutioner for vores unge afspejler befolkningens sammensætning. Vi må erkende, at der er et alvorligt problem, når vi kigger på bl.a. den undersøgelse, som Arbejderbevægelsens Erhvervsråd lavede for nogle år siden, og som viste, at der var sket et meget kraftigt skred i elevfordelingen på skolerne. Hvor der tidligere havde været en nogenlunde ligelig fordeling af elever fra alle indkomstgrupper på omkring 40 pct., var den procent faldet til 28 pct. over en 10-årig periode. Der er altså sket et skred i en retning væk fra en mangfoldig elevsammensætning. Vi må erkende, at der kan være mange årsager til, at forældrene vælger, at deres barn skal gå i skole i en anden bydel end der, hvor de bor, ligesom jeg tror, at vi skal være varsomme med at gøre os til dommere over de unges valg af gymnasium, selv om vi synes, at det kan have utilsigtede konsekvenser. Men det ændrer efter Enhedslistens opfattelse ikke

på, at det er beklageligt, hvis det trækker en social og også etnisk opsplitning med sig, og det får mangfoldigheden til at skrumpes ind.

Jeg vil også sige, at vi, når vi skal tilgå de her diskussioner, synes, at den manglende mangfoldighed er beklagelig, men at vi – hvad kollegerne i salen også må vide – også synes, det er beklageligt at der er vedtaget en lovgivning, hvor der indføres særlige regler for børn og unge og deres forældre, som reguleres ud fra deres bopæl, som er særregler, der tager udgangspunkt i, at de bor i et udsat boligområde. Det synes vi er en uskik. Vi synes hverken det er acceptabelt at regulere dagtilbud, skoler eller andre uddannelsesinstitutioner med det udgangspunkt.

Vi skal have løst den manglende mangfoldighed, men vi er nødt til at finde løsninger, der bygger på lighed for loven og lægger op til en dialog og et samarbejde om at finde gode løsninger. Jeg tror, det er muligt på tværs af de meget forskellige holdninger, der er, at opnå en bred enighed om, hvordan vi går ind og løser den manglende mangfoldighed uden at skride til diskriminerende særregler. Jeg synes, at den diskussion, der hidtil har været omkring elevfordelingen på gymnasierne, som flere ordførere også har berørt, tyder på – det er ikke sikkert, at det er sådan, men det tyder på det – at vi faktisk meget bredt kan finde løsninger, der sikrer en mangfoldighed. Vi har for vores vedkommende i hele debatten gennem efterhånden en årrække peget på, at vi syntes, det kunne være fornuftigt at indføre gymnasiedistrikter, sådan at den beboersammensætning, der var i et givent område, også blev afspejlet i elevsammensætningen, men vi er også åbne for at diskutere andre løsninger på den her problemstilling. Det, der bare er helt centralt for os, er, at en elevfordeling ikke vil kunne finde sit grundlag på baggrund af elevernes etnicitet. Vi er nødt til at finde andre løsninger.

Så derfor ser vi frem til, at vi kommer i gang med forhandlinger på det her område. Det første, vi vil støde på, er utvivlsomt forhandlingerne om elevfordelingen på gymnasierne, og så kan det være, at der kan følge andre initiativer i halen på det. Vi går ind i de forhandlinger i en forhåbning om, at vi kan løse det. Det er ikke, fordi vi synes, at der skal være etniske kvoter – det er vi modstandere af – men fordi vi synes, det er vigtigt, at vi finder en løsning på, hvordan vi skaber en større mangfoldighed. Så det ser vi frem til, og vi håber, at vi kan løse det i en bred politisk aftale. Til gengæld kan vi altså ikke støtte det forslag, der ligger fra Dansk Folkeparti, som tager hele sit afsæt i elevernes etnicitet.

Kl. 14:29

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Jakob Sølvhøj. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så er det fru Katarina Ammitzbøll, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:29

(Ordfører)

Katarina Ammitzbøll (KF):

Tak. Udfordringerne med dårlig integration på ca. 10 pct. af vores gymnasier har vi drøftet flere gange. Vi har en udfordring med selvsegregering; det er helt sikkert. I Konservative værner vi som mange andre partier jo også om en fast og stram udlændingepolitik. Det gør vi, når det gælder statsborgerskab, asyltilstrømning og integration her i Danmark, og det gælder jo også vores uddannelsesområde, hvor vi også skal stille krav til integrationen. Vi bakker selvsagt op om, at integration også skal ske i vores gymnasier, og at det også er vigtigt, at vi fastholder det høje fokus på høj faglighed og et uddannelsessystem i balance over hele landet. Vi bemærker her, at forslaget fra Dansk Folkeparti er, at Socialdemokratiet skal gennemføre deres forslag fra »Retfærdig og realistisk – en udlændingepolitik der samler Danmark«, som regeringen jo endnu ikke har gennemført. Man må forvente, at en regering jo gennemfører de planer, som den har fremlagt. Men vi formoder jo også, at Dansk Folkeparti er udmærket bekendt med, at man ikke kan fordele på baggrund af

etnicitet. Derfor har vi Konservative jo allerede foreslået og været ude med tre tiltag, der kan imødegå de såkaldte ghettogymnasier.

Vi mener, at der skal være skærpet tilsyn med gymnasier, som har integrationsudfordringer. Det er gymnasier med f.eks. 30 pct. elever fra socialt udsatte boligområder og/eller en stærk flugt af ressourcestærke elever. De skal automatisk sættes under skærpet tilsyn fra myndighederne. Vi mener også, at gymnasier, der har integrationsudfordringer, skal have bedre redskaber til at håndtere problemerne og holde ledelsen ansvarlig. Det har vi jo set på flere gymnasier, bl.a. Sydkysten Gymnasium, hvor ledelsen er gået aktivt ud og selv har taget hånd om problemerne, bl.a. ved at man har opdelt frokostbordet og lavet faste pladser. Der er også blevet gjort ret kraftigt opmærksom på, at der ikke må tales såkaldt ghettoprog, men at man skal tale dansk m.m. på gymnasiet. Der er rigtig meget, man kan gøre lokalt, så vi støtter altså, at man kan have mere bemyndigelse ude lokalt. Vi skal også kunne lukke gymnasier, der simpelt hen ikke kan løse deres udfordringer selv, og fordele eleverne, og det er jo altså gymnasier, som gentagne gange ikke har været en førsteprioritet, og hvor problemerne ikke kan løses med de initiativer, som er der. Det skal også gøres sådan, at man kan bortvise og hjælpe elever, som viser sig ikke at være fagligt parate til at gennemføre en stx, men laver ballade og andet og larmer, uden at man straffes økonomisk. Det kan vi jo gøre ved også at styrke grundtilskuddet.

Det er vores tilgang, at vi skal styrke integrationen i gymnasierne. Så ud over de tre punkter foreslår vi også at hæve kravene til at komme ind på gymnasiet. Det tror vi også kan løse nogle af de problemer, der er med de elever, der har sværest ved at tilpasse sig kulturen i vores gymnasier, men hvor vi samtidig ikke straffer dem, som virkelig kan. Det ser vi jo heldigvis også mange eksempler på, altså at der er tosprogede, der også går hen og bliver folketingsmedlemmer; jeg er stolt af vores kolleger. Men vi bliver noget bekymrede, når vi hører fra flere ordførere, her fra SF og S, at de vil gå langt ud over det her og vil blande på tværs af socioøkonomi og geografi. Man vil ophæve det frie valg, men faktisk kunne man jo gøre noget andet: Man kunne lempe det frie valg ved at ophæve afstandskriteriet eller i hvert fald bare rykke det. Nu er det jo ca. 3-4 km – det er lidt forskelligt – men man kunne faktisk give mulighed for, at Fatima fra Albertslund kunne søge til København, eller at Dorit fra Hørsholm, der gerne vil ud derfra, kan tage til byen eller andre steder. Det kunne man jo så gøre ved at styrke det frie valg, fordi der også er mange, som gerne selv vil rykke sig på tværs.

Vi mener, at det er meget vigtigt, at vi holder fast i det frie skolevalg inden for de rammer, vi har. Dertil kommer også, at vi skal se på, at det jo ikke er et nulsumsspil. Vi skal i langt højere grad forsøge at få nogle af vores unge ud på vores erhvervsuddannelser. Det trænger til et rigtig kraftigt eftersyn, så vi kommer i mål. 25 pct. af en årgang til at tage en eud er ikke ret højt, og vi er vist langt fra det endnu. Så vi skal prøve at se vores ungdomsuddannelsessystem i en helhed og ikke prøve at bruge integrationen og nogle af de 10 pct. gymnasier, som har en udfordring, til nærmest at føre et statsstyret system af elevfordeling ind ad bagdøren. Vi har jo haft, hvis man ser på grundskolen, succes med, at man på daginstitutionsområdet har gjort det, at man har stillet krav om at gå i daginstitution, og det har jo f.eks. betydet, at 90 pct. af børnene ude fra Vollsmose nu går i en privat daginstitution. Der er meget her, man måske kunne lære af også at spille ind i folkeskolen. Man skal selvfølgelig gå i skole, men man kunne prøve at se på, hvad man kan tage derfra, for at det kan styrkes. Det er også nogle af de tiltag, vi foreslår på gymnasierne, nemlig at give en øget bemyndigelse ude på uddannelsesinstitutionerne, og det kunne man også overveje på folkeskoleområdet. Tak for ordet.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så er det fru Mette Thiesen, Nye Borgerlige.

Kl. 14:35

(Ordfører)

Mette Thiesen (NB):

Et 30-procentsloft over udlændinge på gymnasiet – det vil helt sikkert komme til at betyde tvangsfordeling. Og det er trist, for der er ingen evidens for, at det skulle løse noget som helst, hverken at fordele indvandrerdrænge ud på velfungerende gymnasier eller at fordele velfungerende danske elever ud på indvandrerunge problemgymnasier. Faktisk er det sådan, at den evidens, der foreligger, peger på det modsatte. I folkeskolen ved man f.eks., at indvandrerlever, der fordeles ud på folkeskoler med danske børn, mistrives mere, præsterer fagligt dårligere, end hvis de kunne blive på de folkeskoler, hvor de selv ønskede at gå.

Vi ved også fra undersøgelser, at indvandrerlever segregere sig selv på gymnasierne. Det er altså ikke sådan, at man bare kan proppe unge mennesker ind i en bestemt gymnasieklasse, og så løser det problemerne, tværtimod. Altså er det her endnu en lappeløsning på årtiers fejlslagne udlændingepolitik. Og det er det, regeringen og desværre de fleste partier i Folketinget ønsker, hvilket børne- og undervisningsministeren har fortalt om utallige gange herinde i Folketingssalen – mere tvang og færre frie valg. Regningen – ja, den bliver efterladt i børneværelset.

Som alle andre steder i samfundet kommer der flere og ikke færre problemer med antallet af ikkevestlige indvandrere og efterkommere hovedsagelig fra de muslimske lande. En Unitosrapport om negativ social kontrol på ungdomsuddannelserne udgivet i sommer peger bl.a. på, at det giver sociale bonuspoint i gruppen at være den, der udøver den sociale kontrol over andre, og derfor opstår sladder og social sabotage, der reelt er social kontrol; at etniske danskere og muslimer ikke omgås; elever med ikkevestlig baggrund vil ikke anklages for at være for danske og holder sig for selv i kantinen og holder deres egne sociale arrangementer.

For pigerne handler den sociale kontrol om dyd. Ofte vil pigerne gennem gymnasieårene blive mere religiøse i deres påklædning, flere vil tage et tørklæde på eller gå fra et tørklæde til også at bære muslimsk kjole ud over tøjet; drengene fastholder hinanden i mellemstilige æresopfattelser, der handler om at lave hurtige penge i en ung alder, lave kriminalitet rettet mod danskerne og opføre sig dominerende.

Rapporten fortæller om berøringsangst hos lærere og rektorer, som er bange for at tale om problemerne, fordi det vil skræmme nye elever væk fra deres gymnasier. Og det er uacceptabelt. Gymnasierne skal frigøres fra at skulle servicere de elever med mellemstilig baggrund, der på grund af ringe karakterer fra folkeskolen alligevel slet ikke burde gå i gymnasiet.

Vi kan se, at de ikkevestlige efterkommere har et gennemsnit på 5,5 mod 6,9 for drenge med dansk oprindelse. For pigerne med henholdsvis ikkevestlig og dansk baggrund er tallene 6,3 og 7,7. Højere adgangskrav kan begrænse optaget af disse og derved mindske problemerne med social kontrol, og det er en god vej at gå. Et højere karaktergennemsnit vil højne niveauet generelt og afskære uintegrerbare og uopdragne indvandrerdrænge fra at få optag på et gymnasium.

Vi skal huske på, at integration er et personligt ansvar; det er ikke statens, kommunens eller skolens opgave. Og de rektorer og lærere, der gør opmærksom på problemet, skal have langt mere støtte. Det skal ikke længere være muligt at lukke ned for debatten med beskyldninger om racisme. Og med den nye rapport i hånden skal politikere samtidig droppe vandrehistorien om, at gymnasierne

er en integrationssucces. Det lægger kun unødigt pres på lærere og rektorer og er med til at lukke ned for debatten.

En studentereksamen er ikke lig med integrationen. Det er for de unge såvel som for deres forældre deres eget personlige ansvar at integrere sig i det danske samfund. Det frie valg for forældre til at sende deres børn i de vuggestuer og børnehaver, de vil, er afgørende for forældrenes tryghed ved at aflevere dem. Jeg ønsker, at der skal være meget mere frihed for forældrene. De danske familier skal have fuldstændig frihed til at vælge det dagtilbud, der passer bedst til deres børn, og de danske familier skal have fuldstændig frihed til at vælge skole og gymnasie, så børnene får det bedste faglige udbytte. Fremover skal danske gymnasier være for dem, der har evnerne, og som tilpasser sig den herskende danske kultur på danske gymnasier. Det er ikke politikernes opgave at bestemme over danske familier med tvangsfordeling af danske børn og unge. Det burde være sund fornuft for alle partier, ikke kun for Nye Borgerlige. Tak.

Kl. 14:40

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er en kort bemærkning til hr. Jacob Mark, SF. Værsgo.

Kl. 14:40

Jacob Mark (SF):

Det er det her med sund fornuft, som jeg gerne bare lige vil udfordre ordføreren lidt på, fordi hvor er der i ordførerens optik bedst forudsætning for at skabe en vellykket integrationsindsats? Er det på Høje-Taastrup Gymnasium, hvor 57 pct. af eleverne er tosprogede, eller er det på gymnasiet i Sønderjylland, hvor det er 2 pct.? På hvilket af de to gymnasier er der bedst chance for, at den danske kultur, de danske traditioner og den danske levevis er den mest almindelige del af hverdagen?

Kl. 14:40

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 14:40

Mette Thiesen (NB):

Jeg er rigtig glad for, at ordføreren spørger om det spørgsmål, fordi hele præmissen for ordførerens spørgsmål er, at man tror på, at integration er noget, som den danske stat, de danske kommuner, de danske skoler skal sørge for. I Nye Borgerlige er vi af den klare overbevisning – igen: det er ganske sund fornuft – at integration er et personligt ansvar.

Vi har set igennem årtier, hvordan der er ført en fuldstændig forfæjlet udlændingepolitik, hvor der er væltet ind med indvandrere hovedsageligt fra de muslimske lande, der skaber de her problemer i dagtilbud, i skoler og på gymnasier, i boligområder rundt omkring i Danmark. Integration er og bliver et personligt ansvar. Det er ikke en statslig opgave, og derfor mener vi, at man skal lade være med at tvangsfordele. Man skal undlade det, og så skal man have løst udlændingepolitikken fra bunden. Det er det eneste, der er sund fornuft.

Kl. 14:41

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Jacob Mark.

Kl. 14:41

Jacob Mark (SF):

Det var mange ord, som overhovedet ikke svarede på det, jeg spurgte om. Det ændrer jo ikke ved, at der er de elever, der er, og så kan man godt ændre karakterkravet. Det kommer så ikke til at ske, men man kunne godt ændre karakterkravet. Det vil så også gå ud over nogle af de allermest udsatte i etnisk danske familier og deres børn, vil jeg så

bare sige. Men hvilket sted – det er det, jeg gerne vil have svar på – er der den bedste forudsætning for integration, hvor man mødes på tværs? Er det det sted, hvor der er 2 pct. tosprogede, eller det sted, hvor der er 57 pct. tosprogede?

Kl. 14:42

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:42

Mette Thiesen (NB):

Der er ikke noget evidens, der beviser, at hvis man fordeler dem ud på de her skoler, som ordføreren siger, så giver det bedre integration. Det var faktisk noget af det, jeg nævnte i min tale. Jeg har en masse rapporter baseret på eksempelvis det, man har gjort i Aarhus Kommune, der netop beviser det. Det giver ikke bedre integration, som ordføreren siger. Det giver ikke bedre fagligt niveau. Det giver ikke bedre trivsel. Så der er ikke noget evidensgrundlag.

Det er derfor, jeg siger, at hele den her tvangsfordelingstankegang er baseret på mavefornemmelser. I Nye Borgerlige baserer vi os på sund fornuft, viden og erfaring, og det er jo derfor, vi selvfølgelig siger nej til tvangsfordeling og ja til det frie valg, og at vi skal have løst udlændingepolitikken fra bunden.

Kl. 14:42

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er ikke flere korte bemærkninger, og derfor siger vi tak til ordføreren. Og efter lidt rengøring er det ordføreren for forslagsstillerne, hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti.

Kl. 14:43

(Ordfører for forslagsstillerne)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. Jeg har efterhånden været mange år i politik, enten som frivillig, som deltidspolitiker eller som fuldtidspolitiker i Folkeetinget, og hver gang forud for et valg har jeg været dybt imponeret over, hvor dygtige Socialdemokraterne har været til at sige nøjagtig det, som vælgerne gerne vil have de skal sige, og når de så efterfølgende har vundet magten, har de haft lidt sværere ved at gøre det, de har sagt de ville gøre. Og det er både lokalt, og det er nationalt. Derfor var jeg også meget spændt på, hvad der ville ske efter 2019. Ville de følge op på det glimrende udlændingepolitiske udspil fra 2019? Og der har vi jo i Dansk Folkeparti bare måttet konstatere, at det har taget lidt tid, og det har også været sværere for dem at gøre det, de egentlig ville gøre. Og vi har set, at Socialdemokraterne i en lang række tilfælde har stemt nej til beslutningsforslag, som vi ordret har taget fra Socialdemokraternes udlændingeuudspil.

Det er bare en dårlig måde at føre politik på, og jeg er efter mange år i politik ret ked af den måde at føre politik på. Jeg var egentlig en stor tilhænger af Anders Fogh Rasmussens kontraktspolitik, altså at hvad man siger før et valg, skal man også gennemføre efter et valg, og det blev heftigt kritiseret, især af Det Radikale Venstre. Jeg har også selv forsøgt at følge op på det, jeg har sagt i en valgkamp, efter et valg, og det synes jeg man skal gøre og især på dette område, det udlændingepolitiske, som er så afgørende for Danmarks skæbne. Hvis ikke vi får styr på det her, bliver det ikke sjovt at være dansker.

Heldigvis har Socialdemokraterne ændret holdning, de har ændret kurs, og det er en stor glæde at følge den kursændring. Der er vigtige, dygtige folk på afgørende positioner, der siger alle de rigtige ting, og som jeg formoder også ved noget om tingene, hvad man ikke havde tidligere, eller også ville de ikke erkende det. Derfor har vi jo så lagt alle de her enkeltpunkter fra det udlændingepolitiske udspil ned i salen, altså for at få den her debat, for det er en principiel debat. Vi skal holde det, vi siger i en valgkamp, også når vi får magten. Det halter som sagt på en lang række områder for Socialde-

mokraterne. Så er det selvfølgelig en glæde for mig at opdage, at på et punkt går det fremad, og det er så lige præcis på de her punkter, som de to beslutningsforslag, B 188 og B 189, omhandler.

Jeg var egentlig meget tilfreds med ministerens redegørelse og for hr. Jens Joels redegørelse for, hvad man agter at gøre, men om det så er den rigtige løsning, kan jeg med god grund ikke vide. Jeg vil egentlig gerne sige tak til Nye Borgerlige for den tale, ordføreren holdt, som var glimrende, og jeg var langt hen ad vejen meget enig. Dansk Folkeparti har jo i årevis sagt, at vi er nødt til at gøre noget, og det ene, vi har foreslået, er distriktsgymnasier, det andet er højere karakterkrav, og det tredje er, at vi selvfølgelig skal have færre på gymnasierne og flere ud på erhvervsskolerne. For det går ikke på lang sigt med den situation, der er i dag.

Nye Borgerlige spørger om sådan en fordelingsmetode med de 30 pct. vil hjælpe, og de kommer selv med svaret, at det vil det ikke. Er der evidens for, at det vil hjælpe? Vi kan prøve at kigge på andre lande, hvad man har gjort der, og vi kan skele til USA, der har haft massevis af eksperimenter med det multikulturelle samfund, med tvangsspredning og med at busse folk rundt. Hvad er der sket der, hvor man har forsøgt at bringe forskellige etniske grupper sammen? De er godt nok begyndt at gå på den samme skole og det samme gymnasium, men det, man opdagede, var, at de etniske grupper sad sammen, de blandede sig ikke med hinanden. Så hvor man førhen ikke var blandet sådan rent fysisk, blev man det heller ikke i institutionerne. Og det kan vi også frygte vil ske, når vi forhåbentlig når frem til en aftale, der medfører en større spredning. Vi kan risikere, at folk fra Mellemøsten sidder med folk fra Mellemøsten, danskerne med danskerne osv. Der er en reel risiko.

Kl. 14:48

Det store spørgsmål er: Har vi andre muligheder end at forsøge os med en bedre fordeling? Det er det afgørende spørgsmål. For mange af de mennesker, som klumper sig sammen på etniske gymnasier, er danske statsborgere, ikke dem alle, men mange af dem, og de rejser ingen vegne. Vores store håb er jo, at de bliver danskere i hjertet ud over at være det på papiret, og hvordan kan de blive danskere, hvis de ikke møder andre danskere, fordi en del af det at tilegne sig kulturen er også at møde kulturen, og hvordan møder man kulturen? Jamen den møder man igennem det enkelte menneske, fordi vi alle sammen er bærere af kultur.

Det er jo ikke Dansk Folkeparti, der har påført danskerne det her, det er jo hovedparten af Folketingets partier igennem en katastrofal udlændingepolitik, som bl.a. medførte, at Dansk Folkeparti blev stiftet. Og vi er selvfølgelig meget tilfredse med, at det arbejde trods alt har båret frugt, så et af de store modstanderpartier i dag er vendt på en tallerken og har erkendt, at der skal gøres noget.

Jeg håber vitterlig, at vi når frem til en model, som på en eller anden måde skaber håb for fremtiden, skaber håb for assimilation, som skaber håb for, at vi alle er danskere om 50 år, i stedet for at vi har et multikulturelt mareridt, som Det Radikale Venstre jo var bannefører for i 1980'erne, 1990'erne og i 00'erne. Det er ikke et land, jeg ønsker at aflevere, og jeg tror og håber på, at Socialdemokraterne virkelig mener det, når de vil ændre på tingenes tilstand.

Jeg tror ikke på, at vi når hele vejen med en tvangsfordeling eller en ændret model, men vi skaber i hvert fald et håb om, at vi i fremtiden kan være danskere i stedet for etniske. Det er egentlig den egentlige baggrund for, at vi har taget de her ting fra Socialdemokraternes udlændingepolitiske udspil og har lagt dem ned i salen. Det er faktisk ikke bare drilleri, det er i bund og grund et håb om, at vi en dag atter kan være et samlet folk. Tak for debatten.

Kl. 14:50

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er en kort bemærkning fra hr. Jakob Mark, SF. Værsgo.

Kl. 14:50

Det er vedtaget.

Jacob Mark (SF):

Jeg bliver altid så glad på andre partiers vegne, når de sådan finder sammen i en stor forbrødring. Og nu vil jeg så bare lige høre, hvor langt forbrødringen rækker. For jeg blev noget overrasket, da jeg læste beslutningsforslagene og så, at Dansk Folkeparti ønsker at have det her 30-procentsloft på både dagtilbud, skoler og uddannelser. Og så vil jeg egentlig bare høre: Vi var en række partier – som jeg husker det Venstre, Konservative, SF, Radikale og Socialdemokratiet – der før valget lavede en aftale om et 30-procentsloft i dagtilbuddene i Danmark, hvor Dansk Folkeparti stod udenfor. Betyder det så, at Dansk Folkeparti vil tilslutte sig det?

Kl. 14:51

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:51

Alex Ahrendtsen (DF):

Altså, det kan jeg faktisk ikke svare på i dag, i og med at jeg ikke er ordfører på de forhandlinger, der kommer til at foregå. Men en af grundene til, at vi har taget de her beslutningsforslag og lagt dem ned, er, at de er ordret er taget fra Socialdemokraternes udlændingepolitiske udspil. Altså simpelt hen for at sige til dem: Nu må I se at komme i gang.

Vi står fortsat inden for de der 30 pct. tvangsfordeling, og det er jo selvfølgelig også lidt underligt at stå her og fremføre Socialdemokraternes politik. Det har vi gjort før, på friskoleområdet, hvor de havde nogle ret markante holdninger. Når vi så lagde dem ned i salen, stemte de ja og andre gange nej til deres egne forslag.

Men jeg tror, at vi på et eller andet tidspunkt måske kan nå den aftale, også på ungdomsuddannelserne. Det håber jeg. Jeg kan jo forstå, at der allerede så småt er forhandlinger i gang.

Kl. 14:52

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Jacob Mark.

Kl. 14:52

Jacob Mark (SF):

Jeg tænker bare, også set i lyset af den gode stemning, at når det nu er sådan, at Dansk Folkeparti selv har foreslået, at der skal være et 30-procentsloft i dagtilbuddene, og der er allerede er det, mens Dansk Folkeparti står uden for den aftale, så vil jeg i hvert fald gerne sige, på vegne af SF, at I skal være velkomne i den aftalekreds.

Kl. 14:52

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ordføreren.

Kl. 14:52

Alex Ahrendtsen (DF):

Det skal jeg give videre til ordføreren.

Kl. 14:53

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Så siger vi tak til ordførere.

Der er ikke flere korte bemærkninger, og da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at beslutningsforslaget henvises til Udlændinge- og Integrationsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 271:

Forslag til folketingsbeslutning om at ændre arbejdet med uddannelsesparathedsvurderingen hos elever i de ældste klasser i grundskolen og at indføre tilbud om uddannelsesvejledning til alle elever i 8. og 9. klasse.

Af Stén Knuth (V) m.fl.

(Fremsættelse 09.03.2021).

Kl. 14:53

Forhandling

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Forhandlingen er åbnet, og det er børne- og undervisningsministeren.

Kl. 14:53

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Tak til Venstre for forslaget, som jo bestemt rejser en vigtig debat. Forslaget pålægger regeringen inden udgangen af maj 2021 at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal undersøge, hvordan brugen af uddannelsesparathedsbegrebet i forhold til elever i ottende og niende klasse kan ændres, så vurderingen »ikke parat« erstattes af vurdering af, hvad eleven faktisk er parat til. Endvidere skal der ifølge forslaget udarbejdes en vurdering af de økonomiske konsekvenser ved at tilbyde individuel uddannelsesvejledning til alle elever i ottende og niende klasse i grundskolen.

Regeringen bakker fuldstændig op om, at vi skal holde op med at sætte en negativ label på børn, og derfor er jeg faktisk rigtig glad for, at Venstre har lagt det her forslag i Folketingssalen. Det giver jo i hvert fald en eller anden idé om, at vi med en stor bredde i Folketinget vil kunne lande en aftale om den fremtidige uddannelsesparathedsvurdering.

Vi har jo allerede skrevet om den i forståelsespapiret, og det vil sige, at der er et flertal for det. Det har jeg hele tiden været bekendt med, altså at vi heldigvis er flere, der gerne vil lave om på den, men at vi også får bredden med i form af at få i hvert fald Venstre med. Det er jeg rigtig glad for og håber selvfølgelig, at det i debatten i dag også vil vise sig, at endnu flere blå partier vil være med til det.

Vi skal jo selvfølgelig motivere eleverne. Vi skal ikke demotivere dem. Og det skal være et bærende princip i vores skole, at vi ser børn på den måde, at ingen kan alt, men alle kan noget. Og den måde, vi har grebet særlig sprogbrugen omkring uddannelsesparathedsvurdering an på, står helt forkert i forhold til det. Og det er jo også noget vrøvl at skulle tale om, at en ung ikke er uddannelsesparat. Altså, vi har utrolig gode uddannelser på alle hylder, alle tænkelige hylder, og det vil sige, at selve ordet mener jeg simpelt hen også er misvisende, i forhold til hvad det er for en uddannelsessituation, som samtlige unge i Danmark står i. Og derfor giver det ikke nogen mening at have den sprogbrug omkring det.

Selvfølgelig skal der ses på, om den enkelte elev har de nødvendige forudsætninger for at begynde på en bestemt ungdomsuddannelse. Det er noget helt andet. Men i forhold til det at tale om, sådan generelt, at man skulle være ikke uddannelsesparat: Jeg kan faktisk ikke helt se for mig, i hvad for en situation man som menneske i det hele taget ikke skulle være uddannelsesparat. Så det er helt afgørende, at vi går ind og kigger på den givne uddannelse, og så at vi i øvrigt får bidraget til at rive det uddannelseshierarki ned, der

eksisterer i vores samfund, og fokusere på at få eleven til at få øjnene op for alle de forskellige uddannelsesmuligheder, der heldigvis er, og lytte meget mere til egne ønsker og mindre til, måske, hvad omverdenen betegner som fint eller mindre fint.

De sociale forventninger til elevernes valg af ungdomsuddannelse er noget skidt for en hel del unge. De unge skal vælge på et oplyst og realistisk grundlag og i mindre grad lade sig påvirke af de sociale forventninger, og der mener jeg simpelt hen, at vi kan gøre mere som samfund.

Regeringen deler opfattelsen af, at elever i udskoling skal klædes bedre på til deres uddannelsesvalg og skal inspireres mere. De skal introduceres balanceret til de uddannelsesvalg, der er, så de ikke bare bliver med autopiloten på, og vi bør se på, hvad der reelt er mere hensigtsmæssigt i forhold til vejledning om uddannelsesvalg.

Altså, vi har faktisk fået nogle nye erfaringer, også i forbindelse med coronatiden, omkring e-vejledning og i øvrigt også virtuel vejledning, hvor ungdomsuddannelsessektoren har gjort en kæmpe indsats – og tusind tak for det – i forhold til at erstatte de brobygningsforløb, der ikke kunne gennemføres i den her forbindelse.

Men jeg vil altså også sige, at i forhold til hele spørgsmålet om, hvad det er for nogle uddannelser, de unge vælger, at det ikke er nok at kigge på upv'en. Jeg mener, at vi også skal kigge på sammensætningen af vores folkeskole og på, om det er rigtigt skruet sammen på den måde, det er i dag. Det har vi også drøftet tidligere i folkeskoleforligskredsen, og jeg tror, det er rigtig vigtigt, at man kigger på, at der er alt for lidt praksisfaglighed i folkeskolen, som det er i dag. Det vil sige, at der er noget i forhold at stifte bekendtskab med fagene. Altså, da jeg gik i skole havde f.eks. et metalsløjdløkke – på skolen! Mon ikke, at der er en hel del elever, der har fået øjnene op for, hvad man kunne forestille sig, at det så var at være mekaniker eller smed eller noget andet, i forhold til hvad man kunne lave nede i metalsløjdløkket. I det er det faktisk første, når man påbegynder uddannelsen, at man får en idé om, hvad det er, man skal gøre, fordi det simpelt hen ikke findes i den danske folkeskole længere. Og det er sørgeligt, og det mener jeg er noget af det, vi skal kigge på, hvis der også i Venstres udspil her ligger et ønske om, måske i højere grad at kigge i en anden retning end kun det almene gymnasium.

Kl. 14:58

Men altså, summa summarum: Det her med lige præcis at lave en arbejdsgruppe, der kigger så smalt på det – hvad Venstre lægger op til – synes jeg måske er for smalt, og vi ønsker fra Socialdemokratiets side og fra regeringens side at tage en mere grundlæggende diskussion af upv'en, så vi ikke bare får lappet de huller, der helt åbenlyst skal gøres noget ved. Og så har vi i øvrigt som regering meldt ud, at vi ønsker en afskaffelse af upv'en i 8. klasse. Det løfte er på ingen måde glemt, men det er lagt i coronafryseren, og vi kan forhåbentlig på et eller andet tidspunkt få tøet det op igen.

Men altså, regeringen er ikke afvisende over for nedsættelse af arbejdsgrupper i det hele taget, heller ikke nødvendigvis på det her punkt. Men det bør ikke indsnævres til et spørgsmål om, hvordan upv'en kan ændres, og til et på forhånd fastsat krav om individuel vejledning, som jeg gerne vil sætte spørgsmålstejn ved, set i lyset af coronatidens erfaringer.

Til gengæld vil jeg sige, at vi jo har forhandlinger, forhåbentlig, inden for overskuelig fremtid, også om et nyt bedømmelses- og evalueringssystem i folkeskolen, og jeg synes da, det ville være helt relevant, at vi i forbindelse med bl.a. de forhandlinger også får kigget på, hvordan vi kommer videre med spørgsmålet om upv'en.

Så regeringen kan ikke støtte forslaget, men er bestemt med på at få drøftet upv'en.

Kl. 14:59

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er en kort bemærkning til hr. Stén Knuth, Venstre. Værsgo.

Kl. 14:59

Stén Knuth (V):

Tak for det tak, og tak til ministeren for de pæne ord. Venstre har jo i hvert fald tidligere også været med til at skubbe på nogle dagsordener, og nu tænker jeg sådan på bevægelse i folkeskolen. Og vi er jo glade for, at vi også på den her dagsorden kan skubbe en lille smule til regeringen og den hastighed, hvormed vi udmønter forståelsespapiret. For som ministeren også siger, står det jo i forståelsespapiret, at vi både skal kigge på UPV'en og på vejledningen.

Kan ministeren blive en lille smule mere skarp på, hvornår vi så kan komme i gang med de forhandlinger?

Kl. 15:00

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ministeren.

Kl. 15:00

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Altså, det er jo et spørgsmål, der svarer lidt til at spørge, om ministeren har kendskab til, hvornår corona forsvinder igen. Det spørgsmål ville jeg jo simpelt hen elske at kunne svare på, for så ville jeg kunne være utrolig specifik med datoen.

Jeg vil sige det sådan, at vi jo sådan set har haft sættemøde. Og for alle dem, der ikke ved hvad et sættemøde er, fordi de ikke er på Christiansborg, men sidder og lytter med, så er det girafprog herinde for, at der er afgivet mandater, og at alle for så vidt er ved at være på plads og kan komme i gang med at gå i realitetsforhandlinger om den del, der handler om bedømmelse af evalueringssystemet. Det vil sige, at i forhold til utrolig mange andre ting, hvor man ikke er nået så langt, vil der jo gå noget længere tid, men fordi der faktisk ligger en plan for det med bedømmelse af evalueringssystemet, synes jeg det er utrolig oplagt at vi tager det i den forbindelse. Og det vil sige, at eftersom der har nået at være sættemøde på det område, om end det var inden anden bølge af corona, så giver det i hvert fald en eller anden idé om, at det ikke er noget, der ligger mange år ude i fremtiden, men forhåbentlig bliver inden for en overskuelig fremtid.

Kl. 15:01

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Hr. Stén Knuth.

Kl. 15:01

Stén Knuth (V):

Men kan ministeren komme det lidt tættere end »overskuelig fremtid«? Vi har jo fremsat det her forslag for et par måneder siden, fordi vi regnede med, at vi så kunne komme i gang i maj måned. Men alt er jo skubbet, og 2 år efter forståelsespapiret er vi endnu ikke kommet i gang. Altså, jeg tror, vi har brug for, at vi snart kommer i gang, minister.

Kl. 15:01

Formanden (Henrik Dam Kristensen):
Ministeren.

Kl. 15:01

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jeg kan i hvert fald komme det så tæt, at det ikke bliver i maj – så langt, så godt. Vi har stadig væk de unge mennesker hjemme fra skole, og det vil sige, at coronahåndteringen i Undervisningsministeriet stadig væk kører i et ekstremt højt tempo, og det vil sige, at på spørgsmålet, om det kan blive i maj, er svaret et skarpt nej.

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tak til ministeren – også for den pædagogiske forklaring på sættemøder. Nu går vi så efter lidt rengøring i gang med ordførerrunden. Hr. Jens Joel, Socialdemokratiet.

Kl. 15:02

Kl. 15:02

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det, formand. Og tak til Venstre for beslutningsforslaget om at ændre på uddannelsesparathedsvurderingen. Det er jo også igen for folk, der ikke måtte være så tæt på undervisningssektoren, sådan lidt kodesprog, men grundlæggende set er det vel ikke svært for nogen mennesker at forholde sig til, hvor frustrerende det må være, eller hvor demotiverende det må være, eller i virkeligheden hvor negativt stemplende det må være at sige til et ungt menneske: Du er ikke klar til uddannelse. Derfor har det selvfølgelig heller ikke – jeg har jo ikke siddet med ved de forhandlinger – været hensigten, er jeg sikker på, at man ville fortælle folk, at de ikke var klar. Man har selvfølgelig og forhåbentlig diskuteret noget om, at der skulle være nogle adgangsforudsætninger, at der skulle være nogle ting på plads, og at man ligesom skulle lave en vurdering.

Men det, der er vores udgangspunkt for at byde Venstres forslag velkommen, er selvfølgelig, at vi jo må vende bøtten om og sige: Hvad er det, de unge mennesker har mulighed for? Hvad er det, de er gode til? Hvad er det, de har lyst til? Hvad er det, de er klar til? Der ligger jo også lidt i det der med, om man bliver vurderet parat, at der er sådan et hierarki i ungdomsuddannelser, og at man, hvis man lever op til de her krav, kan vælge frit; hvis man ikke lever op til de her krav, er man ligesom henvist til en særlig gruppe af uddannelser. Og der ville vi meget, meget gerne ind i en situation, hvor man i langt højere grad betragter uddannelserne som forskellige tilbud til forskellige unge mennesker med forskellige interesser, forskellige talenter.

Det er klart, som ministeren også sagde: Hvordan skal man vide, at man har et talent eller en interesse for det praktiske, hvis praksisfagligheden har fyldt alt for lidt i folkeskolen? Så ved man jo ikke, at det faktisk er det, man tænder på, eller er det, man er god til. Og derfor kommer der også en skævhed, der hedder, at så skal man nok videre på stx, medmindre der er noget, der står i vejen for det. Og det går selvfølgelig ikke, hverken for os som samfund eller for de unge mennesker, som ville være rigtig glade for og ville have rigtig meget gavn af at blive faglærte. Det skal vi jo animere til og tale op og opfordre til.

Så jeg er glad for og støtter fuldstændig op om – og det er også det, der ligger i forståelsespapiret, som blev lavet, da regeringen tiltrådte – at vi ikke skal give unge mennesker et stempel, der hedder »ikke uddannelsesparat«, men tværtimod fokusere på, hvad man er parat til. Og det er glædeligt, som jeg allerede har indikeret, at se, at Venstre jo har rykket sig på det her punkt, siden man havde magten, og at man i virkeligheden også vil være med til at lave om på noget af det her. Så det kunne jo borge godt for en bredere aftale.

Når vi ikke støtter forslaget i dag, er det i virkeligheden, fordi vi synes, at det er en lidt større diskussion. Der jo helt konkret det der med, at man i Venstres forslag jo ikke lægger op til at afskaffe den i 8. klasse; man lægger op til at ændre den. Og det er en lille smule mindre end det, vi har skrevet i forståelsespapiret, men det er i virkeligheden også bredere end uddannelsesparathedsvurderingen.

På den baggrund ønsker vi i virkeligheden at sende et signal om, at det skal laves om. Det sendte vi allerede for 2 år siden. Vi er glade for, hvis Venstre også vil bidrage til diskussionen om, at det skal laves om. Og så handler det her jo om at sikre, at de unge mennesker får et godt tilbud om en ungdomsuddannelse efter grundskolen, og at vi som samfund selvfølgelig har et ansvar for, at der er det tilbud til

de unge mennesker, men også at vi hjælper dem med at vælge det, og at vi hjælper deres forældre med at kvalificere det valg; for det er vist også en relativt dårlig bevaret hemmelighed, at selvfølgelig betyder forældrenes opfattelse af, hvad der er den rigtige uddannelse, eller hvad det er, de unge skal, rigtig, rigtig meget for deres valg. Og derfor har vi også brug for, om man vil, at bearbejde, oplyse og vejlede forældrene.

Kl. 15:06

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er en kort bemærkning til hr. Stén Knuth. Værsgo.

Kl. 15:06

Stén Knuth (V):

Tak, og tak til ordføreren for en fin tale, som er svær at være imod, tænker jeg. Der var nogle hjørner omkring vejledningen, som jeg egentlig godt kunne tænke mig at udbore en lille smule for ordføreren, for det kom ordføreren ikke så meget ind på. Altså, i dag er det jo sådan, at det er vejledningen til dem, som ikke er parate, som man primært skal koncentrere sig om. Og ja, man skal også koncentrere sig om dem, der er parate; de får bare vejledning i grupper – men fred nu være med det.

Kan ordføreren sige lidt om vejledninger og om, hvad det fylder hos regeringspartiet, hos Socialdemokraterne, i forhold til at det, ud over man åbner skolen mere op i forhold til det praksisnære, også i fremtiden vil kræve, at man vejleder de fleste af de unge mennesker i 8. og 9. klasse, som jo er det, der i forslaget står at vi skal kigge på?

Kl. 15:07

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:07

Jens Joel (S):

Jeg er sådan set enig i – og det er jo en af grundene til, at vi synes, det er en lidt bredere diskussion end det, der står her – at det selvfølgelig er vigtigt, hvordan man tilrettelægger vejledningsindsatsen. Og det er jo også rigtigt, at det virker underligt, hvis man siger: Hvis du har høje karakterer, regner vi med, at du klare det selv. Det er jo så heller ikke helt sådan, det er, for der er selvfølgelig vejledning; den er bare kollektiv. Og jeg vil ikke sige, at det for alle er lykken at have individuel vejledning.

Jeg tror både, vi skal kigge på, hvordan vi får bedre fat i eleverne, men også, som jeg indikerede, bedre fat i forældrene, og så skal vi selvfølgelig tilrettelægge vejledningsindsatsen sådan, at den rammer de unge, og vi skal ikke, om man så må sige, kun sige: Du har fået et stempel, der siger, at du ikke er klar; så må vi finde ud af, hvad vi stiller op med dig. Altså, der kunne man godt gøre det mere positivt, og det er også det, jeg hører i Venstres forslag, nemlig at man i virkeligheden ikke skal sige: Du kvalificerer dig til at få noget hjælp ved ikke at være parat. For det er jo en lidt underlig måde at inddele det på. Så vi vil gerne kigge bredere på vejledningsindsatsen. Det er jo en af grundene til, at vi ikke har lavet det endnu, altså at vi stadig væk afventer den udboring af, hvad der er hensigtsmæssigt, også for den enkelte.

Kl. 15:08

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Stén Knuth, værsgo? Nej. Så siger vi tak til hr. Jens Joel. Der er ikke flere korte bemærkninger. Og så er det hr. Alex Ahrendtsen, Dansk Folkeparti.

Kl. 15:09

Kl. 15:13

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. I Dansk Folkeparti har vi ikke nogen problemer med at kalde tingene ved deres rette navn. Jeg kan forstå på Venstre, at det har man til gengæld dér, nemlig ved, at man ikke bryder sig om vurderingen ikke parat, men vi ved jo, at der er nogle unge mennesker, som ikke er parate til en uddannelse, og derfor giver udtrykket ikke parat jo god mening, men de *kan* blive parate. Og jo tidligere de får at vide, at de måske ikke er parate, jo hurtigere kan man sætte ind, og så kan de blive parate i løbet af folkeskolen. Det er faktisk en hjælp til de unge, som jeg tror mange vil sætte pris på. Jeg synes, vi er blevet et Curlingfolketing efterhånden. Vi er næsten blevet fuldstændig skræmte over at skulle stille krav til mennesker, herunder til unge.

Jeg tog selv 10. klasse, efter min lærer og min vejleder sagde til mig, at jeg ikke var parat; bogligt var jeg, men modenhedsmæssigt var jeg måske ikke, fordi jeg kom et år for tidligt i skole og blev så mobbet i 8. og 9. klasse, og jeg var ikke klar. For mig var det godt at få det at vide. Jeg tog mig sammen. I 9. klasse gik det helt galt, men i 10. klasse, efter jeg havde fået den melding om, at jeg ikke kunne komme i gymnasiet, tog jeg mig sammen. Nu skal man ikke spænde sine egne erfaringer ud over alle, men det, jeg siger, er, at det kan være gavnligt at få at vide, hvordan tingene er.

Dansk Folkeparti går også ind for individuel vejledning, og vi advarede kraftigt den daværende SRSF-regering, da de i forbindelse med folkeskolereformen ville afskaffe den individuelle vejledning og så i stedet erstatte den med en gruppevejledning bortset fra 20 pct. af eleverne, der så fik ekstra meget vejledning. Vi kan sagtens sige ja til, at der nedsættes en arbejdsgruppe og også til, at der kommer en økonomisk vurdering. Så vidt jeg husker, sparede vi omkring 130 mio. kr. på at afskaffe den individuelle vejledning. Hvad den ville koste i dag at gennemføre, ved jeg af gode grunde ikke, så derfor er det måske meget godt.

Som sagt sparker Venstre en åben dør ind, og vi glæder os til, hvad Folketinget eventuelt beslutter i dag og til at se, om vi fremover skal have en individuel vejledning igen i folkeskolen.

Kl. 15:12

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Der er en kort bemærkning til hr. Jacob Mark, SF.

Kl. 15:12

Jacob Mark (SF):

Der er jo cirka en tredjedel af de danske unge, der får stemplet, at de ikke er uddannelsesparate, og det kan jeg så høre at ordføreren mener er meningsfuldt for de unge. Men når jeg kigger ud over uddannelseslandskabet, så har vi jo ungdomsuddannelserne, erhvervsuddannelserne, gymnasierne osv., så har vi 10. klasse og efterskole, og så har vi de forberedende grunduddannelser, som jo er for alle dem, som f.eks. ikke læser på en ungdomsuddannelse, og så har vi jo også den særligt tilrettelagte uddannelse, som har til formål at sikre, at alle dem, som ikke normalt vil kunne tage en uddannelse, og som ikke engang vil kunne klare sig på arbejdsmarkedet, får en uddannelse. Alle de uddannelser har vi. Hvordan kan det så give mening, at der er en tredjedel af alle danske unge, der skal have at vide, at de ikke er klar til uddannelse? Er de ikke klar til noget af alt det?

Kl. 15:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Alex Ahrendtsen (DF):

Det giver faktisk god mening, for der er jo virkelig mange unge mennesker, som i dag bliver optaget på gymnasiet, og som ofte ikke er parate til at gå i gymnasiet. Man kan jo bare snakke med gymnasielærerne, og så vil de bekræfte det. Der er alt for mange, der bliver sendt ind på gymnasiet, fordi det er blevet den store mode, og fordi man ikke stiller krav til dem tidligt i skoleforløbet, og fordi mange unge mennesker ikke ved, hvad de vil. Mange af dem ville da have haft større gavn af et andet tilbud, og der giver det god mening at sige: Ved du hvad, kære ven, du er ikke parat til en ungdomsuddannelse på et gymnasium, men vi har noget, der er meget bedre til dig, og det skulle du overveje.

Kl. 15:13

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Hr. Jacob Mark.

Kl. 15:13

Jacob Mark (SF):

Nu er stemplet jo ikke, at man ikke er gymnasieparat – stemplet er, at man ikke er uddannelsesparat. Så vil ordføreren medgive, at langt størstedelen af de unge, der får stemplet som ikke uddannelsesparate, enten vil kunne klare sig i en 10. klasse, på en efterskole, en forberedende grunduddannelse eller en særligt tilrettelagt uddannelse, og at det dermed vil være lidt underligt for dem, når de ved, at de vil kunne klare sig de steder, at få at vide, at de ikke er parate til uddannelse?

Kl. 15:14

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Ordføreren.

Kl. 15:14

Alex Ahrendtsen (DF):

Jamen jeg synes ikke, der er noget galt i at sige: Du er ikke parat til en uddannelse lige nu, men det kan du blive. Mennesker udvikler sig jo forskelligt, og nogle modnes senere, men det behøver ikke betyde, at man er mindre værd, fordi man ikke er parat lige nu og her. Altså, det gælder om at hjælpe den enkelte unge, og det hjælper altså ikke den unge at feje tingene ind under gulvtæppet og have sådan en curlingtilgang til tingene. Det er for SF-agtigt, og det står jeg ikke for. Jeg står for at sige tingene, som de er, og derefter må man så hjælpe.

Kl. 15:14

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Alex Ahrendtsen. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi går videre til hr. Jacob Mark, SF.

Kl. 15:15

(Ordfører)

Jacob Mark (SF):

Jeg blev første gang opmærksom på problemet med hensyn til uddannelsesparathedsvurderingen, da jeg var på besøg på en skole i Køge, og der var en knægt i 8. klasse, der fortalte mig, at han var dødsensangst for at vende hjem til sin far, fordi han havde fået at vide, at han var ikkeuddannelsesparat, og han vidste, at det for faren ville være det største ærestab, at hans knægt ikke var uddannelsesparat. Men drengen ville ikke på et gymnasium – det var ikke en del af planen. Jeg tror egentlig bare, at han gerne ville videre i 10. klasse til en start for så at finde ud af, hvad han skulle, men alligevel skulle han altså have stemplet ikkeuddannelsesparat med alle de nederlag, der så følger med. Og som han sagde: Det føles også lidt som at dumpe i livet. For man bliver jo både vurderet på sine personlige,

sociale og faglige kompetencer. Så det er en stat, der skal vurdere, hvornår man er personligt eller socialt kompetent.

En anden dag var jeg i Vesthimmerland og sad og snakkede med en skoleleder, som sagde, at de unge føler, at de dumper i livet, når de dumper i uddannelsesparathedsvurderingen. Så sagde jeg: Det har jeg lige hørt et andet sted – det var i Køge.

Så vi har altså nu indrettet uddannelsespolitikken på den måde, at vi giver en tredjedel af vores unge det nederlag i rygsækken allerede i 8. klasse, hvor de får en slags følelse af, at de dumper i livet, fordi de åbenbart ikke er socialt, personligt eller fagligt parate til uddannelse. Men min påstand er, at alle unge er parate til uddannelse. Det er ikke alle, der er parate til gymnasium; det er heller ikke alle, der er parate til en erhvervsuddannelse, hvor der også er høje krav i dag; det er heller ikke alle, der er parate til en 10. klasse eller til at komme på efterskole, som der også er mulighed for. Men så kan det være, at de er parate til en forberedende grunduddannelse, hvor man kommer ud på værkstederne og arbejder, eller til en erhvervsgrunduddannelse, hvor man både er i en virksomhed og lærer det faglige på skolen, eller til en særligt tilrettelagt uddannelse, som er en helt unik dansk uddannelse, hvor man får støtte og hjælp, selv hvis man f.eks. har et handicap, som kræver noget helt særligt. Alligevel punkter vi alle unge oven i hovedet og siger: I er ikke parate til uddannelse. Det giver ikke mening, når vi har så mange fantastiske uddannelses tilbud, og målet med uddannelsespolitikken i Danmark må da være at lade alle unge komme godt fra start.

I stedet for at give dem det stempel ønsker vi – heldigvis sammen med et flertal – at alle unge skal have en plan, at de skal sætte sig ned sammen med en lærer og en vejleder, der vil dem, og som siger: Hvad er dine interesser, hvad er det, du vil, hvad har du forudsætningerne for, og hvad skal du arbejde med? Og så får de lagt en plan, så ingen går ud af folkeskolen uden at have en plan for sin fremtid. Det er god uddannelsespolitik.

Så uddannelsesparathedsvurderingen skal laves om, der skal investeres i vejledning, og det er jeg rigtig glad for at Venstre nu også mener. Jeg blev faktisk så glad, da jeg så det, at jeg skrev om det på min facebookside, for når Venstre rykker på så afgørende et område – og jeg mener, det er afgørende, for man kan faktisk se i forskningen, at uddannelsesparathedsvurderingen er noget af det, der presser de unge allermost – så giver det os en tro på, at vi kan få lavet det her om, så det i stedet handler om at tage udgangspunkt i, hvad de unge kan og vil. Så det vil jeg gerne sige tak til Venstre for.

Vi kan dog ikke støtte forslaget, omend jeg synes, det er sympatisk, at Venstre nu er begyndt at kæmpe støttepartierne og regeringens kamp for at nå at indfri forståelsespapiret – det har jeg al mulig respekt for – men i virkeligheden synes jeg det er for lidt ambitiøst med ekspertgrupper og arbejdsgrupper, som jeg selv har været med til at nedsætte en del af. Jeg synes egentlig, det er ret klart, hvad der er brug for her, nemlig at vi ikke giver alle de unge det nederlag med i rygsækken, at de skal føle, at de dumper i livet. Tak.

Kl. 15:19

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Jeg siger også tak til hr. Jacob Mark. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så er det fru Marianne Jelved, Radikale Venstre.

Kl. 15:19

(Ordfører)

Marianne Jelved (RV):

Tak. Jeg kendte en dreng i 9. klasse, der blev erklæret ikke uddannelsesparat. Og han ringede til mig og var dybt ulykkelig og følte sig meget uretfærdigt behandlet. Han ville være elektriker, og der var ikke andet, der kunne friste ham. Så jeg foreslog ham, at han tog ned til euc – det var i Roskilde – og tog sin far med. Og så kunne de jo tale med dem og høre, hvad de ville råde ham til. Han fik en prøve med 100 spørgsmål – og han havde de 98 rigtige i

løbet af en halv time. Han blev optaget på euc i Roskilde, gjorde sin elektrikeruddannelse færdig på normeret tid og blev ret hurtigt selvstændig.

Hvad var der i vejen med ham? Ja, hans far afslørede for mig, at han aldrig afleverede sin blækregning, og det var med den begrundelse, at han syntes, det var noget pjat, når han kunne regne det ud med en blyant, at han så også skulle lave det med blæk ved siden af. Og så var han ikke uddannelsesparat.

Der er 50.000 unge i Danmark, som ikke er i gang med en uddannelse efter folkeskolen. Det er faktisk et nederlag, også for os, der er her, at vi accepterer det. Og det er ikke første gang, vi opdager, at der er 50.000 unge, der ikke er i gang med noget efter folkeskolen. Det er noget, der har været kendetegnende i et stykke tid. Og så er det vel også egentlig mærkeligt, at Folketinget har fundet på et ord, som hedder uddannelsesparathedsvurdering. Det minder mig virkelig om de nationale test, hvor man ud af en lang række bogstaver skal finde tre ord. Det har vi så gjort nu, og nu er vi blevet enige om at gøre noget ved det. Og det synes jeg er en fantastisk god ting.

Vi har brug for en anden dagsorden, og vi har brug for at vide, at alle elever har forventninger, om at de lærer noget i folkeskolen, som bringer dem videre i deres liv, og at de ser sig selv som en del af en kammeratskabskreds og bliver dybt ulykkelige, når de opdager, at de ikke hører til i den kreds længere.

Alternativet er jo at vi gentænker folkeskolen, og det kunne måske gøres med held på mange områder, men i hvert fald på det her er der jo stemning bredt politisk for det, og det vil Radikale Venstre meget gerne bidrage til.

Derfor vil jeg sige, at vi må gentænke vejledningen af eleverne, og det er der, vi bør sætte fokuset nu. Og så er det bare rigtig ulykkeligt, at vi har så meget coronaarbejde ved siden af, som gør, at alle andre ting, som er meget vigtige, bliver forsinket. Så derfor en appel til ministeren om at prøve at putte noget ind inden sommerferien, så vi også får noget at tænke over i sommerferien og kan bidrage med det, og at vi måske kan bidrage hurtigt i efteråret, hvis vi sætter noget i gang i en kreds, der taler sammen om det inden sommerferien. Det er bare for ligesom at benytte det momentum, der er kommet nu, hvor vi er så forenede i at gøre noget ved den her problemstilling. Det vil Det Radikale Venstre appellere til.

Kl. 15:22

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Vi siger tak til fru Marianne Jelved. Der er ikke nogen korte bemærkninger, og så er det hr. Jakob Sølvhøj, Enhedslisten.

Kl. 15:23

(Ordfører)

Jakob Sølvhøj (EL):

Der er alt for mange elever, som ikke kommer i gang med en ungdomsuddannelse, når de forlader folkeskolen, og der er alt for mange, der hurtigt falder fra den uddannelse, de kommer i gang med. Bare her forleden dag bemærkede jeg, at der var en af artikler i Altinget om frafaldet på erhvervsuddannelserne, som fortalte, at 40 pct. af de unge, der startede på en erhvervsuddannelse 2015, ikke har gennemført uddannelsen i dag. Og det er jo tæt på at være katastrofale tal. Det er helt åbenlyst, at der er brug for at give mange elever et bedre udgangspunkt for at gå i gang med en ungdomsuddannelse, når de forlader skolen, og vi har aldrig været tilhængere af uddannelsesparathedsvurderingen, som den var udformet. Men vi anerkender, at den i hvert fald bl.a. har været et forsøg på at finde veje, der kunne sikre, at de unge var klar til at gå i gang med en ungdomsuddannelse, når skolen var slut.

Når vi kigger på den, må vi vel sige, at på mange måde virker upv'en kontraproduktivt i forhold til det at gøre eleverne klar til videre uddannelse. Der er lavet en EVA-rapport om den her sag – ja,

flere – men den sidste kom sidste år, eller også var det i slutningen af forrige år.

Der kan vi se, at for en stor del af de unge, som vurderes ikke uddannelsesparate, virker upv'en direkte demotiverende, og der er flere ting i undersøgelsen her, der springer i øjnene. Det er kun hver femte af dem, der er vurderet ikke uddannelsesparate, som mener, at upv'en i høj grad har været en hjælp. Hver femte angiver, at de ikke kan huske, hvilken vurdering de har fået, vel at mærke i de specifikke uddannelser. Hver anden ikkeparate elev angiver i EVA-undersøgelsen, at de har haft den oplevelse, at der ikke er sket noget særligt for dem for at gøre dem parate, efter at de har fået ikkeparathedsstemplet på sig. Vejlederne beklager, at ordningen er skruet sådan sammen, at individuel vejledning bliver forbeholdt de elever, der vurderes ikke parate. Altså kort sagt: EVA-evalueringen er relativt hård i sin dom over ordningen.

Selv om der er de store problemer, skal det jo ikke få os til at sige, at der ikke er brug for at gøre noget for at sørge for, at de elever, der forlader grundskolen, er parate til uddannelse. Det har vi i Enhedslisten længe peget på, og heldigvis har vi i det fælles forståelsespapir peget på det sammen med Socialdemokratiet, SF og De Radikale, og ud over at takke Venstre for at rejse debatten her, påskønner jeg da også, at hr. Stén Knuth godt vil skubbe på for, at vi får gennemført det fælles forståelsespapir. Det er jo en god oplevelse for os, der har været med til at lave det.

Vi synes, at der er brug for mere end bare at justere uddannelsesparathedsvurderingen, hvilket vel i virkeligheden er det, som Venstre lægger op til med sit forslag. Jeg er ikke sikker på, at os, der står bag det fælles forståelsespapir, kan komme hele vejen i fællesskab. Jeg så gerne, at vi helt fjernede uddannelsesparathedsvurderingen i den form, den har i dag, altså ikke bare i 8., men også i 9. klasse. Måske kan vi også nå frem til det. Jeg tror i hvert fald, at der er behov for, at vi får drøftet meget grundigt, også gerne for vores vedkommende i en bredere kreds af partier, hvad det er, vi kan gøre for at komme i den situation, at elever oplever, at de får den støtte, der skal til for faktisk at komme videre på en god måde efter grundskolen.

I samme artikel, tror jeg, eller i en artikel her for nylig, der beskæftigede sig med upv'en, var der en skoleleder, der sagde: Det er ikke nok, at vi gør de unge parat til uddannelserne. Vi skal faktisk også gøre uddannelserne parat til de unge. Og der er åbenlyst mere end et problem, der hedder, at vi skal vi skal gøre den unge klar til at gå i gang med en ungdomsuddannelse. Der er også noget med, hvad det er, vi skal gøre, når de unge så er startet på en ungdomsuddannelse; for at sikre, at de ikke falder fra undervejs.

Så altså, tak igen til Venstre for også at bringe debatten ind her. Jeg synes, den er utrolig vigtig, og som det allerede er nævnt af Socialdemokratiets ordfører, SF's ordfører og Radikales ordfører, synes vi egentlig, at det, vi har aftalt i forståelsespapirerne, faktisk er et skridt længere end det, Venstre peger på her. Men jeg håber, at vi kan få rigtig gode forhandlinger om det her, og at vi kan gå ind og løse en række af de problemer, som Venstre ganske rigtigt peger på i sit beslutningsforslag her.

Kl. 15:28

Formanden (Henrik Dam Kristensen):

Tak til hr. Sølvhøj. Der er ikke nogen korte bemærkninger, og derfor – efter lidt rengøring – er det fru Merete Scheelsbeck, Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 15:28

(Ordfører)

Merete Scheelsbeck (KF):

Tak for det, og tak for ordet. I Det Konservative Folkeparti mener vi, at uddannelsesparathedsvurderingen grundlæggende er fornuftig. Det er ikke hensigtsmæssigt at sende unge mod uddannelser, de ikke har forudsætningerne for at gennemføre. De skal vide, om de har

tilstrækkelige faglige forudsætninger til et givent uddannelsesstilbud, ellers ved de unge jo heller ikke, hvad de skal arbejde med, hvis vi skal forbedre sig. Det er vigtigt, at man i udskolingen arbejder med de unge om at få de nødvendige faglige forudsætninger for at gennemføre den ungdomsuddannelse, der er den rigtige for dem, og derfor er det fornuftigt, at vi har en uddannelsesparathedsvurdering, der kan hjælpe de her unge mennesker med at tilegne sig de nødvendige færdigheder og styre dem i den rigtige retning.

Jeg er enig med forslagsstilleren i, at vi naturligvis skal forsøge at forbedre arbejdet med UPV'en, så den virker så motiverende for den enkelte elev som muligt. Ordet ikke parat er blevet kritiseret, og vi er åbne over for at se på, om man kan styrke elevernes motivation og selvtillid ved også at fokusere på, hvad de kan i forvejen, og hvad de er parate til.

Sådan som jeg har forstået forslaget, handler det dermed i høj grad om at styrke den pædagogiske formidling af vurderingen til eleven, så det ikke opleves som stigmatiserende og demotiverende, og det støtter vi i Det Konservative Folkeparti. Den anden del af forslaget handler om at tilbyde alle elever individuel vejledning. Vi er som udgangspunkt positivt indstillet over for at tilbyde mere og bedre vejledning til skoleeleverne, men det er vigtigt, at forslaget selvfølgelig er finansieret. Så derfor er vi også enige i, at der først skal foretages en økonomisk konsekvensberegning.

Men Det Konservative Folkeparti kan godt støtte forslaget.

Kl. 15:30

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra hr. Jacob Mark. Værsgo.

Kl. 15:30

Jacob Mark (SF):

Tak. Jeg vil egentlig bare gerne høre om logikken i at vurdere et ungt menneske ikke uddannelsesparat, hvis det unge menneske rent faktisk er parat til f.eks. 10. klasse; efterskole; den forberedende grunduddannelse, hvor man er i et værksted; en erhvervsskoleuddannelse, hvor man er på en virksomhed og tilbage på skolen; eller et særligt tilrettelagt uddannelsesforløb, som er til dem, der er allermest udsatte. Hvorfor skal unge, som måske ikke er parate til et gymnasium, men som er parate til det, jeg nævnte, dog have det stempel, at de ikke er uddannelsesparate. Hvad er logikken?

Kl. 15:31

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 15:31

Merete Scheelsbeck (KF):

Jamen jeg tror ikke, at ordføreren hørte mig rigtigt, for jeg synes faktisk, det er fint nok, og vi vil gerne kigge på det med, om ikke parat er den rigtige formulering, eller om vi hellere skal have noget fokus på, hvor man er parat til, og dermed også have fokus på, hvad man kan komme ud i, og ikke, hvad man er begrænset i.

Kl. 15:31

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 15:31

Jacob Mark (SF):

Jamen nogle gange skal vi SF'ere lige have det ind to gange. For mig er det simpelt hen så dejligt, at der er flere partier i den borgerlige lejr, som måske vil være klar til at kigge på at fjerne det der ord ikke – for at finde ud af, hvad de unge så er klar til. Så det vil jeg bare gerne kvittere for.

Kl. 15:31

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Der er ikke flere kommentarer til den konservative ordfører.

Den næste taler er fru Mette Thiesen fra Nye Borgerlige. Værsgo.

Kl. 15:32

(Ordfører)

Mette Thiesen (NB):

Jeg synes, det her er en rigtig, rigtig spændende debat; det vil jeg bare lige starte med at sige. Jeg synes, at det her hænger lidt sammen med debatten om karakterer. En karakter kan aldrig stå alene. Den skal altid kvalificeres med noget fra lærerens side. Hvis du får et 8-tal – nu nævner jeg den gamle skala, for den kan jeg bedst lide – hvad skal du så gøre for at blive bedre? Hvad skal du gøre for at kvalificere dig til et 9-tal, et 10-tal osv.? Sådan at man motiverer eleven, i stedet for at det bare bliver sådan noget demotiverende, hvor man får et tal, og så tænker man, at øv, hvor var det surt.

Jeg synes egentlig, at den her debat minder en lille smule om det. For det kan godt være, at man ikke er uddannelsesparat til et gymnasium. I forvejen synes jeg sådan set også, at der er alt for mange, og jeg så gerne, at flere kommer over på eksempelvis erhvervsuddannelserne, i stedet for at alle nærmest de facto vælger gymnasiet. Det er jo et skred, der er sket igennem mange år, og jeg er rigtig, rigtig nysgerrig på, hvordan vi kan sikre, at man vælger bredere. Men det her med ikke uddannelsesparat syntes jeg jo taler ind i den her debat, som jeg også nævnte omkring karaktererne, netop det her med, at det ikke kan stå alene. For det kan godt være, at du ikke er parat til et gymnasium. Jeg synes sådan set ikke, at det er et bank oven i hovedet at sige, at du ikke er klar til at komme på gymnasiet, for hvis det er sådan, det forholder sig, jamen så er det det. Men det skal følges af noget. Det skal følges af, at hvis du gerne vil være klar til gymnasiet, så er det det her og det her og det her og dét, du skal gøre. Det er sådan her, du skal arbejde. Men lige nu vil jeg vurdere, at du er klar til – som ordføreren for SF så også nævner – måske en 10. klasse, eller du er måske klar til at komme på en efterskole. Er det noget, du har overvejet? Så det er jo hele tiden, hvad det ligesom står sammen med, og hvad man er parat til. Det synes jeg er en sindssygt interessant debat.

Jeg så også rigtig gerne for at være helt ærlig, at man i den her individuelle vejledning i langt højere grad så på, at det var lærerne, som var inde over det. Jeg har egentlig altid undret mig lidt over det her med, at man kom hen til en vejleder, som måske ikke nødvendigvis kendte en, i stedet for at det var læreren, der måske stod for det. Og så vil jeg gerne være med til at løfte nogle af de andre arbejdsopgaver væk, som lærerne har. Vi kan tale om nogle elevplaner og alt muligt andet. Men der er det her med, at lærerne ligesom har en eller anden vejledningsrolle. Jeg har selv oplevet at blive ringet op af tidligere elever, som jeg har haft en snak med, fordi de måske var blevet anbefalet en gymnasieplads, men hvor jeg sådan set sagde, at kunne du ikke overveje noget andet, og sådan nogle ting. Så jeg synes, at det også ligger meget i lærerrollen, at man, fordi man jo kender eleverne så godt, i samarbejde med forældrene kan vejlede det her unge mennesker om, at hvad er det egentlig, du kan? Og som det er sagt tidligere fra talerstolen, er der jo en meget bred vifte af uddannelser, men jeg synes også, at vi skal være nysgerrige på, at der altså er en del – jeg har altså mødt dem også ude i den danske folkeskole – som er de her drenge, der har krudt i en vis legemsdel, og som er rigtig kloge med hænderne, og som simpelt hen falder igennem i det danske uddannelsessystem i dag allerede i folkeskolen. Hvordan gør vi det muligt for dem også at komme videre og vise, hvad de er gode til, og hvordan skruer vi et uddannelsessystem sammen, så der også er plads til dem?

Så der er en hel masse tanker herfra. Det er faktisk så mange tanker, at jeg egentlig ikke har skrevet en tale ned, for jeg synes,

at det er en meget, meget interessant debat, som vi meget, meget gerne går ind i, også med de erfaringer, der ligger fra eksempelvis udlandet, hvor man jo har erfaring med, at erhvervsuddannelserne kan være mere praktisk orienteret, uden at man taber kompetencer af den grund. Det taler jo også ind i det her med nogle af de her elever, hvor boglighed ikke nødvendigvis er deres spidskompetence, men hvor de kan så meget andet. Så det handler jo om at finde ud af, hvordan vi bredt har et uddannelsessystem, som selvfølgelig både tilgodeser det arbejdsmarked og det Danmark, vi lever i, altså hvordan man kommer ud på den anden side, men det handler sådan set også om det med ikke at være helt snævre på eksempelvis det med at skulle i gymnasiet, men at brede det ud for at sikre, at man ligesom bliver set og hørt med det, man også kan, og får budt ind med det. Det ser jeg meget frem til. Det håber jeg i hvert fald meget, og det vil jeg i hvert fald meget, meget gerne være med til at debattere. Jeg har også selv gået i 10. klasse, som en tidligere ordfører sagde, fordi jeg også kom i skole meget, meget tidligt og havde brug for et ekstra år.

Så tak for at rejse den her debat. Jeg synes, det er utrolig interessant, og der er kommet rigtig mange gode idéer undervejs, og jeg glæder mig til den fremadrettede debat om det her meget vigtige område.

Kl. 15:36

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Den næste taler er ordføreren for forslagsstillerne, og det er hr. Stén Knuth fra Venstre. Værsgo.

Kl. 15:37

(Ordfører for forslagsstillerne)

Stén Knuth (V):

Tak for det, formand. Tak til ministeren for talen og svarene, også tak til ordførerne for nogle rigtig fine betragtninger og tilkendegivelser. Ingen kan alt, men alle kan noget, sagde ministeren, og det er jeg og Venstre sådan set enige i. Vi er enige i, at alle børn kan noget. Det vigtigste udgangspunkt for et ungt menneskes liv er nok, at der er nogle, der tror på den unge, at der er nogle, der ser den unge, og at der er nogle, der tror på, at den unge kan blive til noget.

Vi kan alle sammen nogle historier om lærere og skoler, og dem har vi også hørt om i dag, hvor man blev hørt, og som har haft afgørende betydning for, hvordan man er kommet videre efter skolegangen. Alle vil jo rigtig gerne være en del af det her fællesskab, både det fællesskab, der er i skolen, og det, der kommer bagefter, men når livet starter med at fortælle en, at man ikke er parat, så starter livet også skævt, og for nogles vedkommende bliver det starten til en tur igennem systemet, hvor systemet tager mere og mere over i misforstået godhed. Det vil vi i Venstre gerne have nogle bud på hvordan vi kan gøre bedre. Det har vi i dag fået nogle gode forslag til, og vi har også fået tilkendegivelser om, at man gerne vil drøfte det videre, for alle børn er parate til noget. Lad os finde ud af det, og lad os tænde håbet i alle børn om, at de kan noget, også selv om det kræver en anden vej, som måske ikke er den lige vej, til uddannelse eller arbejde. Det er sådan det ene element i forslaget, altså forslaget om, at vi nedsætter en arbejdsgruppe og ser på det her begreb »ikkeparat«.

Betyder det så, at vi skal gå væk fra test, bedømmelse, samtale og vurdering? Nej, det synes vi ikke i Venstre. Der ligger nogle gode redskaber i det, men det er vi selvfølgelig også villige til at drøfte videre. Lad os i fællesskab finde ud af, hvordan vi taler, skriver og kommunikerer om det her med paratheden.

Det andet element i forslaget er omkring vejledning. Det er jo i dag primært rettet mod unge, der har behov for det, altså til dem, der ikke er parate. Vi vejleder jo også dem, der er parate, i grupper. De unge og sådan set også de udsatte unge, forældre, lærere og ledere

og også os, der har fremsat det her forslag, har talt om, at det her begreb »ikkeparat« er meget demotiverende, og det, at vejledningen kun er til de elever, der ikke er parate, har de også peget på vi skulle kigge på.

Vi håber, at vi med det her har sparket en debat i gang, eller at vi i hvert fald har fået rusket op i regeringen og ministeren til at få indkaldt til nogle samtaler om det her. Vi kan høre på samtlige partier, at man både er stærkt optaget af det med ikkeparatheden, men også af det omkring vejledningen. Det glæder jeg mig til at vi drøfter videre, og det glæder Venstre sig til. Jeg håber, at det ikke kun er partierne omkring forståelsespapiret, der skal drøfte de her ting, men at alle, som traditionen byder, når vi taler om uddannelsesområdet og specielt om skoleområdet, bliver inviteret til at give deres besyv med. Jeg hører i hvert fald i Folketinget i dag en stor opbakning til, at vi skal kigge på det her med ikkeparathed og også få kigget på, hvordan vi kan vejlede noget bedre og måske endda få åbnet folkeskolen mere op, for dem med de kloge hænder – det var Nye Borgerliges ordfører, der talte om det – og de raske drenge skal vi have fat i. Det er der ingen tvivl om. Det glæder jeg mig til, og jeg håber, at vi sammen kan finde nogle gode løsninger. Tak for ordet.

Kl. 15:40

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til ordføreren for forslagsstillerne

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og det betyder, at forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

**8) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 203:
Forslag til folketingsbeslutning om at hæve koblingsprocenten
for fri- og privatskoler.**

Af Mette Thiesen (NB), Katarina Ammitzbøll (KF) og Henrik Dahl (LA) m.fl.

(Fremsættelse 05.03.2021).

Kl. 15:41

Forhandling

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Forhandlingen er åbnet. Vi giver ordet til børne- og undervisningsministeren. Værsgo.

Kl. 15:41

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Tak for det, og tak til forslagsstillerne. Beslutningsforslaget synliggør jo i hvert fald de politiske forskelle, der er, mellem regeringen og de borgerlige partier. Jeg synes jo, at man, når man skal bruge flere offentlige midler, først skal kunne konstatere, at der er nogle, der har et behov, og det kan jeg simpelt hen ikke se sandsynliggjort på nogen måde omkring det her beslutningsforslag eller i øvrigt ved at kigge ud i virkeligheden. I dag er koblingsprocenten 76. Koblingsprocenten blev af de seneste borgerlige regeringer forhøjet fra 71 pct. i 2015 til sluttelig 76 pct. i 2018 og frem. Og i samme periode steg fri- og privatskolernes overskud fra 134 mio. kr. til 291 mio. kr., altså med mere end hundrede procent. Så er vi tilbage ved den første sætning: Når man skal bruge flere offentlige midler, så er det vel

egentlig et meget godt udgangspunkt at starte med at konstatere, om dem, man har tænkt sig at give pengene, egentlig har et behov. Og når der er en stigning på mere end hundrede procent i ens overskud, så er der efter min bedste overbevisning ikke et behov. Jeg kan i hvert fald godt komme i tanker om andre steder, der så kunne have mere brug for de penge.

Det, der så fremsættes forslag om her med det her beslutningsforslag, er, at man yderligere hæver den. Det vil sige, at han vil sende endnu flere penge til nogle, der har oplevet, at deres overskud er steget med hundrede procent. Det mener jeg simpelt hen ikke at kunne se idéen i at gøre.

Jeg anerkender jo fuldstændig, at fri- og privatskolerne løser en vigtig samfundsopgave med at undervise 18 pct. af grundskolens elever. Jeg har i øvrigt selv arbejdet på en friskole og på et privat gymnasium, og der er ikke nogen tvivl om, at man med de forskellige veje ind, man har på de forskellige skoler, løfter en kæmpestor opgave. Men der skal være en eller anden form for fornuft i, at man bruger pengene der, hvor der faktisk er et behov for det, og derfor kan regeringen ikke støtte det her forslag.

Jeg vil sige, at der er en ting, jeg er bekymret for omkring fri- og privatskolerne, og det er, hvad de betyder – og vi har i virkeligheden haft lidt samme debat i dag omkring elevfordelingen på de gymnasiale uddannelser, hvor vi har en problematik, der ligner det lidt. Altså, vi har én problematik i de tyndt befolkede områder i Danmark, og så har vi en helt anden problematik i forhold til byzonerne, og det er faktisk det samme, når vi taler om fri- og privatskoler. Efter min bedste overbevisning har fri- og privatskolerne løftet en kæmpe opgave i lokalsamfundene i de tyndt befolkede egne af Danmark, hvor der desværre er blevet lukket rigtig mange folkeskoler hen over de sidste 10-15 år. Det tog rigtig fart efter kommunalreformen, en reform, vi i øvrigt fra Socialdemokratiets side ikke deltog i. Men det er bare for at sige, at der er blevet lukket rigtig mange folkeskoler. Og der har man jo så som lokalsamfund haft den ventil – og heldigvis for det – at man har kunnet sige, at vi mener, at skolen, og det blev jo så en friskole i stedet for, skal være det bankende hjerte i vores lokalsamfund. Derfor skal vi selvfølgelig have en skole i vores lokalsamfund. Det mener jeg er al ære og respekt værd, og jeg er i øvrigt enig i vurderingen, nemlig at hvis man ikke længere har en skole, så har det ekstremt store negative konsekvenser for et lokalområde. Derfor har der været rigtig god grund til, at de utrolig mange ildsjæle, der har kastet kræfter ind i at bevare en skole, har oprettet de friskoler, der er opstået rundt omkring.

Den diskussion adskiller sig så totalt fra den diskussion, der er særlig i hovedstadsområdet og i nogle af de andre større byer. Det vil sige, at ligesom på gymnasieområdet har vi sådan en helt tvedelt debat. For i hovedstadsområdet må man sige, at vi har haft en udvikling, hvor der simpelt hen er tale om en social polarisering. Jeg tror, at vi på f.eks. Frederiksberg er oppe på, at omkring halvdelen af akademikerbørnene går på privatskole. Det kan man jo godt, men så er det i hvert fald ikke en fælles skole længere. Og så er vi tilbage ved diskussionen om elevfordelingen i det hele taget. Der er jeg fundamentalt set af den overbevisning, at ja, skolen skal lære børn og unge noget fagligt, men skolen skal også lære børn at være hele mennesker og samfundsborgere og deltagere ind i et samfund, som de skal lære at kende på kryds og tværs af de forskellige sociale og kulturelle og religiøse og etniske skel, der er. Det vil sige, at det ikke lever op til idéen, altså at man så har en storbyzone, hvor man en lille smule karikeret har muslimske friskoler, som en større del af indvandrerbørnene går på, med det resultat, at de ikke lærer det danske samfund at kende. Så har man et antal fra den øvre middelklasse og overklasse i privat- eller friskoler, hvor det samfundssegment går. Og så er der alle andre, der går i folkeskolen. Så det synes jeg simpelt hen er ærgerligt. Der ville jeg jo meget, meget hellere have, at vi havde en folkeskole, der kunne favne alle. Og der er

det desværre sådan, at for mange er folkeskolen ikke længere det naturlige førstevalg, og det er jo så, hvad enten man tilhører den ene eller den anden gruppe. Jeg mener, at vi bliver nødt til at gå ind og kigge på det. Det bekymrer mig, at vi har den polarisering i storbyerne.

Kl. 15:46

Så det er det her med sammenhængskraften i samfundet. Og det er jo i virkeligheden det, der binder de to ting sammen, altså sammenhængskraft, men det er bare på to vidt forskellige måder. Der, hvor man har oprettet fri- og privatskoler i tyndt befolkede områder, hvor folkeskolen er lukket, handler det om sammenhængskraften i et lokalsamfund, altså at hvis skolen forsvinder, så forsvinder utrolig meget af det fællesskab, der er rundt om skolen, og det liv, der er rundt om den i lokalsamfundet. Og i storbyerne er problemstilling så en fuldstændig anden.

Så det her er et samfundsproblem, som vi politikere skal se på og gøre noget ved, efter min mening både gøre noget ved det ene og det andet. Jeg mener sådan set, at det virker en lille smule hovedløst, altså at vi nu bare af ideologiske årsager skal give nogle penge og så skidt med, om de egentlig har brug for dem eller ej, men det sender et signal at vi sender nogle penge. Det mener jeg så ikke er den rigtige måde at bruge penge på. Og jeg har også undret mig over, at der i forslaget ikke står, hvor meget koblingsprocenten skal hæves. Altså, i Sverige er den 100 procent. Er det det, forslagsstillerne gerne vil hen til? I givet fald koster det 1,9 mia. kr. Så længe siden er det heller ikke, at i hvert fald et par af de blå partier sad i regering, og jeg tænker, at det et eller andet sted jo kunne være meget interessant at høre, hvor de penge skal komme fra. For 1,8 mia. kr. årligt er trods alt en sjat penge, men jeg ved det jo ikke, for det fremgår ikke af forslaget, hvilket også måske gør det en lille smule letbetent, altså om det er 100 pct., vi skal op på.

Jeg vil alt i alt sige, at vi fra regeringens side vil en anden vej. Vi vil rigtig gerne have fri- og privatskoler, der påtager sig et socialt ansvar og sikrer en bred elevsammensætning på deres skoler. Vi vil rigtig gerne have, at man har skoler som det bankende hjerte i lokalsamfundene rundt omkring, hvor der er blevet lukket folkeskoler. Og så mener vi, at der er et problem med den elevsammensætning, der er særlig omkring storbyerne. Særlig omkring storbyerne er der simpelt hen en skævhed, og den duer ikke. Det betyder, at børnene mister noget dannelse, som jeg mener man som barn har ret til at få del i. Det er, hvad enten man så er på den ene eller den anden af den type skoler, jeg omtalte. Så jeg mener, at det er rigtig ærgerligt for vores storbyer, at opdelingen i vores skolevæsen er blevet så skarp, som den er. Og det mener jeg er et af de alvorlige problemer, vi skal tage hånd om og få gjort noget ved. Tak for ordet.

Kl. 15:49

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til ministeren. Det gav anledning til et par korte bemærkninger. Den første er fra fru Mette Thiesen. Værsgo.

Kl. 15:49

Mette Thiesen (NB):

Tusind tak. Nu nævner ministeren ideologi, og man kan jo måske anføre, at ministeren og regeringen selv fører et ideologisk korstog imod private: generelt daginstitutioner, skoler osv. Det, jeg egentlig godt kunne tænke mig at spørge til, når vi taler om det her, er det her, ministeren nævner med en fælles skole. Vi er jo sådan set fuldstændig enige: I Nye Borgerlige ønsker vi det heller ikke. Vi ønsker ikke, at skoler, der er baseret på islamiske værdier, skal have statsligt tilskud, overhovedet. Selvfølgelig skal de ikke det. Men vi anerkender bestemt, og jeg synes faktisk, det er prisværdigt, at der er fri- og privatskoler rundt omkring i Danmark, som bare leverer et rigtig godt stykke arbejde, som folk vælger til. Så kunne ministeren ikke overveje, fordi politikerne herinde igennem årtier simpelt hen har

været så ivrige efter at lave en masse regler og en masse bureaukrati, som gør det rigtig svært at lave god skole, om man i virkeligheden ikke kunne kigge på det, altså at det simpelt hen er blevet så bøvlet og besværligt at lave god skole, fordi man har blandet sig så meget, bl.a. med talrige reformer?

Kl. 15:50

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Ministeren, værsgo.

Kl. 15:50

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Nu er jeg lidt usikker på, hvad det er, der menes med det der med det ideologiske. Altså, mig bekendt er det sådan, at ordføreren har undervist på en folkeskole, mens jeg har været på en privatskole. Men altså, sådan kan sammenhænge selvfølgelig alligevel være lidt omvendte, ikke?

Jeg vil sige det sådan, at hvis Nye Borgerlige har et problem med, at de muslimske friskoler får flere penge, er det da mærkeligt, at man har stillet et forslag, som vi sidder og behandler lige nu her i Folketingssalen, og som ellers vil have præcis den konsekvens. For det er jo præcis det, der vil være konsekvensen af det her. Der er så også en række andre skoler, der vil få andel i pengene, men stemte et flertal i Folketinget for det, der ligger her, så er det da præcis det, der vil ske.

Kl. 15:50

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 15:50

Mette Thiesen (NB):

Det er selvfølgelig klart, som det også er meget tydeligt, og det ved ministeren sådan set også godt – det har vi stillet forslag om før; det blev desværre stemt ned – at vi ikke ønsker, at skoler baseret på islamiske værdier skal modtage offentligt tilskud, slet ikke. Det er sådan set ret åbent. Det er ikke noget, vi putter med. Det er noget, vi er ret stolte af, for det er galimatias, at det overhovedet foregår. Men jeg kunne godt tænke mig at spørge ministeren helt konkret, for nu siger ministeren det her med at bruge offentlige midler: Anerken-der ministeren ikke, at de her offentlige midler er danskernes egne penge?

Kl. 15:51

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Ministeren.

Kl. 15:51

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Bestemt da, men jeg har det som udgangspunkt, og det sagde jeg også i min tale, at jeg synes, det er en god idé at prioritere pengene der, hvor der er behov for dem. Og et sted, hvor man har øget sit overskud med 100 pct. på få år, tænker jeg der måske er andre steder der har et større behov end.

Så vil jeg bare sige, at jeg egentlig ikke undrer mig over, at Dansk Folkeparti ikke er medforlagsstillere – ikke at jeg sådan skal blande mig detaljeret i forholdet mellem Nye Borgerlige og Dansk Folkeparti. Altså, det kan da godt være, at Nye Borgerlige har stillet et andet forslag, som skulle gøre et eller andet, men det er jo blevet stemt ned. Så det konkrete, direkte udkom af det forslag, der er stillet her, er jo, at de bemeldte muslimske friskoler vil få utrolig mange flere penge. Jeg kan godt forstå, der er den nuanceforskel mellem Dansk Folkeparti og Nye Borgerlige på det her spørgsmål.

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Næste korte bemærkning er til hr. Henrik Dahl. Værsgo.

Kl. 15:52

for at få et overskud, der vokser med 100 pct. på få år, og så tænker man: Lige dér er der brug for flere penge. Altså, i en eller anden sådan balanceret hensyntagen til, at der er forskellige ting, der skal gå op i en højere enhed, og at der kan være flere, der har et behov, så synes jeg måske bare, det er en mærkelig prioritering, når man normalt er så karrig med offentlige midler, som tilfældet er.

Kl. 15:55

Henrik Dahl (LA):

Tak for det. Jeg hører ikke til dem, som peger fingre ad de to S-formænd, der har valgt et privat skoletilbud til deres børn, eller peger fingre ad SF's nuværende formand, som også har valgt et privat skoletilbud, for jeg tror nemlig, at de har gjort det af samme grund, som andre forældre har, nemlig at det er et valg, man træffer, fordi det er bedst for ens barn. Man kender sit barn bedre, end nogen andre gør, og vælger det, der er bedst for barnet.

Derfor er mit spørgsmål: Er det rimeligt, når man ser på den personkreds, der vælger private skoletilbud, at man skal stille et barn til rådighed for Socialdemokratiets skoleideologi? For skoleideologien er jo, at vi skal have de her blandede skoler osv., men når end ikke partiformænd i røde partier vil stille børn til rådighed for ideologien, kan man så kræve det af almindelige forældre?

Kl. 15:53

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Ministeren.

Kl. 15:53

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jeg er lidt usikker på, hvad det er for et krav, hr. Henrik Dahl henviser til. Altså, mig bekendt er der ikke et eneste parti i Folketinget, der har fremsat forslag om, at der skulle være krav om, at nogle børn gik på nogle bestemte skoler. Så det bliver jeg nok nødt til at få opklaret, hvis jeg skal kunne svare på spørgsmålet.

Jeg har totalt respekt for, at folk vælger de skoler til deres børn, som de har lyst til, og jeg har i øvrigt selv arbejdet på en privatskole. Men altså, der kan selvfølgelig være et forslag, jeg ikke har opdaget, omkring krav om bestemte skoler. Men det må hr. Henrik Dahl så lige afklare for mig.

Kl. 15:53

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 15:53

Henrik Dahl (LA):

Jeg synes, der ligger et moralsk krav til forældrene bygget ind i den tale, som undervisningsministeren lige har holdt. Men det er ikke det, jeg vil fortsætte med.

Der må også være en præcis retorik, i forhold til hvordan vi taler om friskoler og private skoler. Det er jo i virkeligheden udtryk for, at pengene følger barnet minus 24 pct., for det er jo sådan, koblingsprocenten er skruet sammen. Det her overskud er jo opsparing for de fleste skoler, fordi de skal have tilbygninger eller lave forbedringer eller lignende. Er det ikke mere rimeligt at tale om det på den måde i stedet for at insinuere, at de akkumulerer penge sådan uden grund?

Kl. 15:54

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Ministeren.

Kl. 15:54

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jeg synes jo, man skal kalde det det, det er, og det hedder regnskabs-teknisk et overskud. Nu plejer Liberal Alliance jo at være enormt karrige med offentlige midler – altså, faktisk har man jo skåret 2 pct. hen over skolesektoren år efter år, og så undrer det mig bare, at man så kigger på et sted i uddannelsessektoren, hvor man har mulighed

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Jens Joel fra Socialdemokraterne, som gerne må komme op på talerstolen. Værsgo.

Kl. 15:55

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det, formand. Det her beslutningsforslag går jo ud på at hæve koblingsprocenten for fri- og privatskoler. Det er jo også rigtigt nok, som det allerede har været sagt i debatten, at det faktisk er sket over de senere år, nemlig fra 71 pct. i 2015 til 76 pct. i dag. Vi har ikke nogen ambitioner om at ændre på den samlede koblingsprocent, men vi vil faktisk gerne diskutere, om man bruger pengene til fri- og privatskoler rigtigt. Vi konstaterer, at der er mange i fri- og privatskolesektoren, som siger, at der i højere grad er brug for at skruer det sådan sammen, at man faktisk belønner de fri- og privatskoler, der enten løfter en særlig opgave, fordi de er landområdets, dvs. den lokale bys bankende hjerte og skole, eller fordi de faktisk tager et særligt socialt ansvar ved at tage nogle elever ind, som har særlige behov.

Det vil vi gerne diskutere, og derfor har vi også i det forståelsespapir, som ligger til grund for regeringsdannelsen, skrevet, at vi gerne vil diskutere sammensætningen, kan man sige, altså hvordan de her penge fordeles, sådan at man giver en større grad af belønning til de fri- eller privatskoler, der tager et større socialt ansvar. Det er jo i virkeligheden en del af den diskussion, vi har haft et par gange i dag, nemlig at vi ønsker, at skolerne afspejler det samfund, de er en del af, og at vi ønsker en blandet sammensætning, og at vi i øvrigt synes, det er bekymrende, hvis – og det er jo et »hvis«, for det er ikke alle steder, det sker – tilvalget af en fri- eller privatskole er et fravalg af nogle bestemte grupper af elever eller forældre, som man ikke ønsker at dele skole med.

Hvis tilvalget af en friskole derimod er udtryk for, at man ønsker en særlig pædagogik, et særligt fokus på et eller andet, eller hvis det er den nærmeste skole, fordi den lokale folkeskole er blevet lukket, så kan det være en gevinst. Derfor skylder vi fri- og privatskolerne at tage en nuanceret debat om, hvad det er for en opgave, de hver især løser. Derfor vil vi gerne diskutere, om man kan belønne dem, der tager et ansvar, men vi støtter ikke forslaget om at sætte koblingsprocenten op. Det overordnede niveau har vi ikke nogen intention om at ændre på, og på den baggrund støtter vi ikke beslutningsforslaget her.

Kl. 15:57

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra fru Mette Thiesen. Værsgo.

Kl. 15:58

Mette Thiesen (NB):

Tak. Det, ordføreren siger, er, at skoler, der gør det godt, skal straffes, fordi de bliver valgt til, og fordi politikerne inde på Christiansborg har lavet så mange regler, at det er rigtig svært at lave en god folkeskole, skal man straffe de forældre, der så vælger en privatskole. Det er simpelt hen kun en socialistisk logik, der kan tilskrives

noget sådan, altså en politik, der simpelt hen er så god, at den kun kan indføres med tvang. Det er kort sagt det, ordføreren siger.

Det, jeg egentlig vil spørge ordføreren om, er noget andet. Socialdemokratiet fremlagde inden valget den her 10-årsplan, som vi også tidligere har drøftet i forbindelse med de her 30 pct. osv., og der indgår jo også fri- og privatskoler. Jeg vil bare gerne, om ordføreren kan bekræfte, at det også fremgår af den her plan, at fri- og privatskoler mister et statsligt tilskud, hvis de ikke accepterer den kommunale anvisningsret.

Kl. 15:59

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak, ordføreren.

Jens Joel (S):

Vi har ikke aktuelt lagt os fast på, hvordan vi gør det, men vi vil gerne for den store gruppe af fri- og privatskoler vedkommende tilskynde til og belønne dem, der faktisk tager et særligt ansvar og tager den opgave på sig. Det hører vi sådan set også rigtig mange skoleledere på privat- og friskoler efterlyse, fordi de føler, at de egentlig gerne vil optage nogle af de her elever, men at de økonomiske rammer gør det vanskeligt.

Så er det jo også rigtig – og det har vi haft oppe i andre sammenhænge – at vi også ønsker at sikre, at vi ikke har fri- og privatskoler med så skæv en elevsammensætning som den, der er på nogle muslimske friskoler. Der har vi jo også diskuteret med Nye Borgerlige og andre, hvordan vi kan lave en model, så vi sikrer, at det ikke kan blive så skævt, som det opleves på nogle fri- og privatskoler.

Men for den store gruppe af fri- og privatskoler handler det sådan set om at sikre, at man bliver belønnet for at gøre nogle af de ting, som rigtig mange af skolerne gerne vil, men som der lige nu ikke er økonomi i, og som vi i øvrigt har brug for som samfund, hvis vi skal sikre en blandet elevsammensætning.

Kl. 16:00

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Værsgo til endnu en kommentar.

Kl. 16:00

Mette Thiesen (NB):

Det er jo en meget, meget lang debat, som vi slet ikke har tid til at tage på 30 sekunder, for hele præmissen er sådan set skæv. Vi er fuldstændig enige om, at der slet ikke skal være tilskud til skoler, der er baseret på islamiske værdier. Lad os da endelig få det indført – hellere før end senere. Det er jo helt vanvittigt, at man giver penge til det.

Men det handler jo grundlæggende også om at respektere det frie skolevalg. Det handler om, at pengene skal følge det enkelte barn, og i Nye Borgerlige ønsker vi helt konkret, at pengene skal følge det enkelte barn en til en. Man skal selvfølgelig kunne vælge den skole, man bedst ser sig selv i. Jeg synes, det kunne være en mere interessant debat at tale om, hvordan vi sikrer folkeskolen, og der synes jeg, vi skal kigge på, hvor meget politikerne gennem de sidste mange årtier har blandet sig i, hvordan man driver folkeskole.

Kl. 16:00

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):
Tak, ordføreren.

Kl. 16:00

Jens Joel (S):

Vi vil gerne diskutere, hvordan man sikrer en bedre folkeskole. Vi sidder jo også konkret og diskuterer, hvordan man kan få større fleksibilitet i folkeskolen. Så noterer jeg bare, hvilket jo ikke fremgår

af beslutningsforslaget, at Nye Borgerliges forslag åbenbart er en koblingsprocent på 100 og altså med en prislabel på 1,8 mia. kr. om året, som der så ikke er angivet finansiering af.

Kl. 16:01

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Kenneth Mikkelsen fra Venstre, som gerne må holde sig klar. Værsgo.

Kl. 16:01

(Ordfører)

Kenneth Mikkelsen (V):

Tak. Beslutningsforslaget her handler, som det er blevet nævnt nogle gange, jo om at hæve koblingsprocenten for fri- og privatskoler. Der er ingen tvivl om, at Danmark har en helt unik tradition for frie skoler, hvor forældrene har friheden til at kunne vælge lige præcis den skole, der passer til deres barns ønsker og behov, og den tradition skal vi naturligvis værne om.

Der er nok heller ikke nogen, der er i tvivl om, at vi i Venstre er optaget af det frie skolevalg. Det er vigtigt at sikre, at alle har ret til selv at vælge et skoletilbud. Alle børn er unikke, de har deres helt egen historie, og derfor er der også mange forskellige grunde til at vælge en fri- eller en privatskole til sine børn. Det kan være et tilvalg af en helt særlig type undervisning, eller det kan være et pædagogisk valg. Nogle gange handler det om, at en friskole i nærområdet grundlæggende er blevet den lokale skole, som man bakker op om som en del af det lokale fællesskab, og det er egentlig ikke for Venstre afgørende, hvorfor man har truffet det skolevalg, som man har. I Venstre mener vi, at alle skal have ret til et frit skolevalg. Fri- og privatskolerne er den dag i dag et bærende element i det danske uddannelsessystem. Særlig i de mindre landsbyer, hvor den lokale folkeskole for længst er lukket, er de afgørende for, at familierne i lokalområdet kan få en hverdag til at hænge sammen, men de er også en motor for både kulturel og økonomisk vækst i de egne af landet.

I Venstre har vi i flere omgange stået i spidsen for at styrke de frie skoler. Venstre har hævet koblingsprocenten til 76 pct. i 2018, så forældrene har endnu bedre muligheder for at vælge lige nøjagtig den skole, som passer til lige nøjagtig deres børn. Desværre har Socialdemokratiet gang på gang sået tvivl om fri- og privatskolerne økonomi. Senest foreslog regeringen i forbindelse med finanslovsforslaget for 2020 at sænke koblingsprocenten fra de nuværende 76 pct. til 71 pct. for private friskoler. Det forslag blev heldigvis taget af bordet igen, bl.a. som følge af et stort pres fra Venstre, som jo i mange år har kæmpet for friskolernes vilkår og bekæmpet Socialdemokraternes ønsker om massive besparelser.

Derfor vil jeg med dagens forslag sige, at Venstre har stor sympati for forslaget, men når vi så alligevel er en smule skeptiske over for forslaget, skyldes det jo bl.a., at forslaget er en smule ukonkret. Hvad er det for en procentsats vi taler om? Hvordan er det, forslaget skal finansieres? Derudover ønsker Venstre faktisk også – og det ønsker vi sammen med sektoren – ro omkring koblingsprocenten. Venstre ønsker ro og stabilitet omkring den økonomiske situation for de frie grundskoler. En koblingsprocent på 76 betyder, at helt almindelige mennesker kan vælge en friskole, uden at egenbetalingen bliver alt for stor. Vi ved, at der er et flertal i Folketinget for gode og stabile rammer for de frie skoler i Danmark. Så Venstre foreslår, at udvalget skriver en beretning, hvor vi samler det her flertal og præciserer flertallets holdning for de frie skoler. Og med de ord vil jeg sige, at vi i Venstre ser frem til den fortsatte behandling og debat omkring det fremsatte forslag.

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til Venstres ordfører. Der er en kort bemærkning fra fru Mette Thiesen. Værsgo.

Kl. 16:05

friskolerne samlet set har fået som tilskud fra staten. Jeg hører ikke noget ønske fra privat- og friskoleforeningerne om, at de vil have et højere tilskud – de synes egentlig, at niveauet er godt, som det er – og så er der jo også det at sige til det, som ministeren også har henvist til, at muslimske friskoler også vil blive styrket med dette forslag. Så kan man jo komme og sige, at man er imod muslimske friskoler, men fakta er, at de, hvis vi hæver koblingsprocenten, så vil få flere midler, og vi ønsker ikke at give dem flere midler, end de har i forvejen.

Kl. 16:05

Mette Thiesen (NB):

Tusind tak. Jeg kan forstå, at det er ordførerens første tale på talerstolen, og tillykke med det. Jeg vil egentlig bare spørge ordføreren sådan helt konkret: Går Venstre ind for, at man skal hæve koblingsprocenten – ja eller nej?

Kl. 16:05

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:05

Jeg kan så også undre mig lidt over, hvorfor udpræget liberalt indstillede partier vil øge den statslige støtte til noget, der er privat. Altså, vi støtter, at den ligger på de her 75-76 pct., fordi friskolerne og privatskolerne er et glimrende supplement til folkeskolen, og vi er egentlig lidt ligeglade med, om der er 5 eller 10 eller 15 eller 30 pct. af eleverne, der går i friskoler i en kommune, for det går ikke ud over sammenhængskraften. I de områder, hvor der er op mod 30-35 pct. elever, der går på en friskole, fungerer Danmark stadig væk. Men vi er altså imod at hæve koblingsprocenten, når det ikke engang er et ønske fra sektoren selv, og når forslaget så ovenikøbet er så løst skrevet, at man ikke engang kan fortælle, hvad det skulle være. Liberal Alliance gik tidligere ind for 80 pct., og det var da til at forholde sig til. Vi syntes, det var for højt, men det var da til at forholde sig til.

Kl. 16:06

Så ordførerne bag beslutningsforslaget skylder os egentlig at fortælle, hvor højt de vil hæve den koblingsprocent, og hvor de vil finde finansieringen, og der har – synes jeg – nok især Nye Borgerlige et problem. Jeg ved jo, at man vil spare 110 mia. kr. på statsbudgettet. Her vil man så hæve de penge. Når vi så har fjernet de 110 mia. kr. fra statsbudgettet og skal finde nogle ekstra penge til de her friskoler, hvor skal de så komme fra? Det mangler jeg simpelt hen et svar på. Nye Borgerlige fik ros tidligere i dag fra Dansk Folkeparti. Det får de så ikke her i forbindelse med dette. Tak.

Kl. 16:10

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Kl. 16:06

Mette Thiesen (NB):

Beslutningsforslaget går helt konkret ud på, at Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2021 at fremsætte et lovforslag om at hæve koblingsprocenten for fri- og privatskoler. Så jeg synes egentlig, det er meget enkelt at spørge Venstre, om Venstre går ind for at hæve koblingsprocenten, ja eller nej?

Kl. 16:06

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra fru Mette Thiesen. Værsgo.

Kl. 16:10

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 16:06

Kenneth Mikkelsen (V):

For at Venstre kan fortsætte den debat, vil vi rigtig gerne have en debat omkring: Er det 76,5 pct., er det 82,5 pct., eller er det 110 pct.?

Kl. 16:06

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til Venstres ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører, der bedes holde sig klar, er hr. Alex Ahrendtsen fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:06

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. Dansk Folkeparti er varm tilhænger af fri- og privatskoler. Det har vi været igennem hele vores politiske historie, og det er vi fortsat. Vi er ikke med i dette beslutningsforslag, og vi kan heller ikke støtte det, og jeg synes egentlig, det er skrevet overraskende hurtigt og løst. Man vil hæve det, men til hvad? Er det til 76,01 pct.? Er det til 99,9 pct.? Det fremgår ikke rigtig.

Man fortæller heller ikke, hvordan man vil finansiere en eventuel hævelse af koblingsprocenten. Den er i dag på 76 pct. Vi synes, det er et fint niveau, og vi har jo, mens Dansk Folkeparti havde lidt større indflydelse end i dag, sammen med de borgerlige partier hævet koblingsprocenten fra 71 pct. til 76 pct., og det er 350 mio. kr., som

Mette Thiesen (NB):

Nej, det er også fint – ordføreren var så sød at sige tidligere, at Nye Borgerlige jo havde ret, når vi angreb Dansk Folkeparti for, at de ikke længere havde en borgerlig økonomisk politik, og at det jo så var gået lidt ned ad bakke siden 1997. Det er rigtig fint at få ros for det, og det hænger jo sådan set også sammen med det, som vi står og snakker om her, for det handler om, at man skal lade pengene følge det enkelte barn; det handler jo ikke om, at staten skal støtte, for de penge, der er i staten, er danskernes penge – det er jo danskernes egne penge. Så det her handler om, altså når man hæver koblingsprocenten, at pengene skal følge det enkelte barn, og at folk skal have mulighed for at vælge lige præcis den skole, de ønsker, og at man i højere grad skal ligestille skolerne.

Men jeg kunne godt tænke mig at spørge Dansk Folkeparti, om Dansk Folkeparti ønsker at hæve koblingsprocenten, eller om de sådan set mener, at staten er bedre til at forvalte de her penge.

Kl. 16:11

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Ordføreren.

Kl. 16:11

Alex Ahrendtsen (DF):

Jamen det har jeg jo svaret på i min tale. Vi ønsker ikke at hæve den. Vi synes, at 76 pct. er fint.

Med hensyn til at pengene skal følge barnet, vil jeg sige, at det jo er sådan i dag, at det er staten, der, efter at inddrive skatterne, så fordeler de her penge til fri- og privatskoler. Og så må jeg jo bare spørge Nye Borgerlige: Hvor vil man finde de penge, når man 1) vil skære 110 mia. kr., og 2) når man ikke har villet finansiere det her? Altså, kære venner, det er ikke særlig borgerligt ikke at ville finansiere sine ting.

Kl. 16:12

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. »Kære venner« er også direkte tiltale.

Spørgeren.

Kl. 16:12

Mette Thiesen (NB):

Vi finansierer altid meget gerne. Jeg tror, at Dansk Folkeparti fik en rigtig god lektion i, hvor der kan spares i det offentlige, da vi behandlede vores forslag om velstandsloven forleden dag – det var sådan set også det, ordføreren tidligere roste Nye Borgerlige for, og tak for det.

Men jeg vil egentlig bare sige, at selvfølgelig er der steder, man kan spare i det offentlige, men det her handler jo om at lade danskerne beholde flere af deres egne penge – at politikerne skal bestemme langt mindre og danskerne skal bestemme meget mere selv, også over flere af deres egne penge. Kan Dansk Folkeparti støtte det?

Kl. 16:13

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 16:13

Alex Ahrendtsen (DF):

Jamen prøv at høre: Det er jo meget simpelt; staten inddriver skatter, og de skatter bliver så fordelt; nogle af de skattepenge går til friskolerne; for at man kan gøre det, bliver der nødt til at være penge, og når man vil fjerne 110 mia. kr., bliver det godt nok svært at finde penge til friskoler. Det er derfor, jeg synes, det er useriøst. Og det er ikke finansieret; man fortæller ikke engang, hvad koblingsprocenten skal være. Er det 100 mio. kr. eller 300 mio. kr. eller 500 mio. kr. ekstra, man vil bruge? Altså, det går simpelt hen ikke.

Kl. 16:13

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører er hr. Jacob Mark fra SF. Værsgo.

Kl. 16:13

(Ordfører)

Jacob Mark (SF):

Tak. Jeg ville ikke rigtig ulejlig mig med at tage forslaget med herop, for man bliver ikke meget klogere af det. Det er noget med, at koblingsprocenten skal hæves, men der står ikke i forslaget med hvor meget, og der står heller ikke, hvordan det skal finansieres. Det kan være, som det også blev sagt meget klogt af Venstres ordfører, alt mellem at hæve det til 76,5 pct. til 82,5 pct. eller til 100 pct., og det vil så koste alt mellem 0,5 mio. kr. og 1,8 mia. kr., og det skal vi så forholde os til. Men så vil jeg måske bare fortælle lidt om SF's friskole- og privatskolepolitik i stedet og sige, at vi stemmer nej til det her lidt luftige forslag.

Vi mener, at det er rigtig godt, at der er friskoler og privatskoler i Danmark. Vi mener, at det er rigtig godt, at der er et pædagogisk alternativ til statsskolen eller til folkeskolen. Folkeskolen skal jo være for alle, og det skal være der, hvor man bryder den negative sociale arv og man mødes på tværs, og så skal aktive forældre, aktive forældregrupper og mennesker med andre pædagogiske visioner

have lov til at oprette alternative skoler, hvor de kan drive skole på andre måder. De kan lave flere nationale test og flere karakterer, hvis de mener, at det er det rigtige for deres børn, eller de kan lave testfrie skoler, som vi har mange af i Danmark, og som har en helt anden pædagogik. De kan sørge for at lave fede skoletilbud på landet, og de kan lave dem inde i storbyen.

Jeg er helt vild med de skoletilbud, vi har i Danmark, hvor man både har friskoler og privatskoler, og hvor man har folkeskoler, og så kunne jeg egentlig godt tænke mig et forsøg med selvejende skoler, hvor man fik 100 pct. i tilskud, men hvor man ikke måtte tage brugerbetaling eller vælge og vrage mellem børn. Det synes jeg kunne være spændende at arbejde med, og det har man jo også på dagtilbudsområdet. Men det er måske en anden snak. Det er bare for at sige, at jeg synes, det er godt med friskoler og privatskoler. Jeg vil egentlig også gerne skabe noget stabilitet om dem, og derfor har SF's forslag allerede før valget været, at man får lavet en reform af fri- og privatskolernes økonomi, så man sikrer, at man belønner de skoler, der tager et socialt ansvar, og det har friskolerne faktisk selv været ude at bakke op om, og at når vi er færdige med den reform, som ikke skal tage penge ud af friskolerne og privatskolerne, men skal sikre en større omfordeling – det vil også betyde, at friskolerne på landet vil få mere – låser man økonomien fast og laver en bred aftale, der sikrer friskolerne og privatskolerne ro. Det er egentlig det, jeg hører er det største ønske derude, nemlig ro.

Men havde jeg flere penge, havde jeg det der beløb, som er lidt uklart, fra forslaget, hvad end det er 0,5 mio. kr. eller 1,8 mia. kr., var de ikke gået til at hæve koblingsprocenten, for koblingsprocenten er nu, bl.a. takket være Liberal Alliance, blevet hævet i stort set samtlige finanslove, tror jeg, under den tidligere regering – og tillykke til Liberal Alliance med at få gennemført politik. Vi har i den her valgperiode prioriteret noget andet, nemlig at sætte 1 mia. kr. af om året til folkeskolen, når det er fuldt indfaset, og hvis jeg havde flere penge, der skulle gå til skoleområdet, var det ikke gået til at hæve koblingsprocenten; så var det gået til den danske folkeskole. Tak.

Kl. 16:17

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til SF's ordfører. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Den næste ordfører er fru Marianne Jelved fra Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 16:17

(Ordfører)

Marianne Jelved (RV):

Tak. Radikale Venstre siger nej tak til tilbuddet i det her beslutningsforslag nr. 203. Der har været flere kritiske bemærkninger, som jeg er enig i, så jeg skal ikke repetere dem. Men jeg tror, at alle ved, at Det Radikale Venstre traditionen tro er meget stærk tilhænger af, at man har valgfriheden mellem fri- og privatskoler og folkeskolen, og det vil vi selvfølgelig holde fast i. Vi er også glade for, at koblingsprocenten er landet på 76 pct., og vi definerer den på den måde, at det er 75 pct. til den egentlige koblingsprocent og 1 pct. til specialundervisning på de skoler, der har brug for det. Og vi har ikke på nogen som helst måde til hensigt at øge den koblingsprocent. Men vi ser gerne, at koblingsprocenten principielt og reelt afspejler de udgifter, som der er på eleverne i folkeskolerne, og der minder vi bare lige regeringen om, at der er en lærermilliard, der på en eller anden måde skal regnes ind i den ligning.

Jeg tror, det i dag er ca. 18 pct. af eleverne i Danmark, som går i en fri eller privat skole. Det er en relativt høj stigning, og jeg ærgrer mig over, at jeg ikke har tjekket efter. Men det var kommunalreformen, der satte gang i en stigning på de private og frie skoler, og det gjorde den, fordi kommunerne blev større og der faktisk var mange, eller en del, kommuner, hvor borgmesteren greb muligheden for at spare nogle penge og lukke nogle skoler. Der

var en kommune oppe i det nordjyske, som lukkede 12 folkeskoler, og så kom der 8 friskoler bagefter, og der opdagede borgmesteren jo med stor glæde, at der egentlig var en rimelig god forsyning af skoler i den kommune, som han selv var borgmester i, og hvor han havde sparet en del folkeskoler væk. Så det var en overraskelse, som han ikke havde ventet, altså at skoleforsyningen var så stabil, som den var.

Det giver os noget at tænke over, synes jeg, for det er jo ikke meningen, heller ikke for Radikale Venstre, at folkeskolen skal overhales af fri- og privatskoler. Derfor er vi nødt til at finde en balance, og den skal jeg ikke gøre mig klog på her og nu, men jeg synes, at det er rimeligt, at vi drøfter det. Det er ikke, fordi jeg tror, man skal regulere det via koblingsprocenten; det ville være helt vildt. Men man skal gøre det ud fra den betragtning, at man i kommunerne tænker over, hvordan man vil forsyne sine borgere med relevante uddannelsespladser for børn i folkeskolealderen, og dermed også, hvordan man servicerer folkeskolen, så den bliver konkurrencedygtig med fri- og privatskolerne.

Med de ord vil vi sige nej tak til forslaget her. Vi mener, at det er alt for spinkelt. Det er meget svært at læse, hvilken politik man egentlig skal anlægge, bortset fra at man skal have flere penge, og det synes vi ikke er et særlig kvalificeret bidrag til en debat omkring forholdet mellem folkeskolerne og fri- og privatskolerne.

Kl. 16:20

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra hr. Henrik Dahl. (*Henrik Dahl* (LA): Det er en fejl, beklager). Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi siger tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Jakob Sølvhøj fra Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 16:21

(Ordfører)

Jakob Sølvhøj (EL):

Det er jo ikke længe siden, vi sidst havde fornøjelsen af at diskutere koblingsprocenten her i salen, og som jeg lytter til indlæggene, kan man sige, at der nok heller ikke er den store bevægelse i den sag. Jeg tror, at jeg dengang for et års tid siden, da vi diskuterede det, sagde, at jeg syntes, det var lidt ærgerligt, at spørgsmålet om koblingsprocenten blev ved med at være sådan en politisk slagmark. Jeg tror faktisk ikke, at de ude i friskoleverdenen sætter særlig stor pris på, at man bliver ved med at hvirvle støv op i den her sag. Så hvis hensigten med forslaget er at give en håndsrekning til de frie skoler, tror jeg egentlig ikke, at forslagsstillerne har været så heldige med det.

Jeg skal for en ordens skyld sige, at vi er bekymrede over den vækst, der har været i antallet af de frie skoler, som er sket på bekostning af folkeskolen. Det er der ingen grund til at lægge skjul på. Vi er bekymret for, når vi ser på tallene, at vi i mange kommuner får undergravet grundlaget for folkeskolens bredde. Men det ændrer ikke det fjerneste ved, at vi anerkender den store værdi, som vores friskolesektor har. Vi anerkender det store værdifulde arbejde, som laves ude i sektoren. Vi henviser som sædvanlig til, at vi har en lang og stærk friskoletradition her i landet, og den har vi ingen som helst intention om at røkke ved, selv om vi altså har den bekymring for folkeskolen, som vi har.

Vi har forsøgt at værne om friskolernes økonomi også i en debat med regeringen og senest i forbindelse med sidste års finanslovsforhandlinger. Der er allerede blevet refereret til dem, så det er jo almindelig kendt her. Vi har ikke noget ønske om at ramme friskolernes økonomi, omvendt virker det meget besynderligt, at der, som også flere ordførere været inde på, nu ligger et forslag, som ovenikøbet er upræcist, om at hæve friskolernes økonomi, når der faktisk ikke fra friskolesektoren selv har været et ønske om det, men

først og fremmest et ønske om at få fred for hele den her debat om koblingsprocenten.

Vi har så – for ikke at være mere hellig end paven – en debat, som vi gerne selv er med i, nemlig en debat om, om vi kan fordele den samlede sum, som vi tildeler friskolerne, på en bedre måde, sådan at de skoler, der løfter et socialt ansvar, måske kan få en større del af de samlede midler. Men i forhold til den samlede økonomi, vi tildeler friskolerne, synes jeg i grunden, det er ærgerligt, at vi skal have diskussionen igen i dag. Som man kan høre, kan vi ikke støtte forslaget.

Kl. 16:24

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Der er en kort bemærkning fra fru Mette Thiesen. Værsgo.

Kl. 16:24

Mette Thiesen (NB):

Nej, og det kommer bestemt heller ikke bag på mig, vil jeg sige. Jeg vil starte med at sige, at Enhedslisten jo stod uden for og stemte imod den seneste folkeskolereform – og tak for det – men jeg kunne bare godt tænke mig nu, hvor både Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten anfører det her med, at sektoren ikke skriger på det her, at spørge: Skreg folkeskolesektoren på, at der nu skulle være mere politikerindblanding og mere reform? Sådan husker jeg det i hvert fald ikke.

Kl. 16:24

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Ordføreren.

Kl. 16:24

Jakob Sølvhøj (EL):

Nej, det skreg i folkeskolen ikke på. Det er jo altid farligt at tro noget om, hvad andre tænker, men det er egentlig mit indtryk – jeg har mange kontakter i friskoleverdenen – at der der er en opfattelse af, at der er en rimelighed i, at når vi har en fri- og privatskoleverden, så er der en egenbetaling af en vis størrelse. Jeg oplever ikke, at nogen siger noget andet i debatten. Jeg tror, at der er en bred anerkendelse af det, at vi stiller det gratis folkeskoletilbud til rådighed, og at vil man noget andet, så sikrer grundloven, at det er der mulighed for, og så betaler man selv en vis andel af skoleudgiften. Jeg tror ikke, at det er en holdning i sektoren, at det er urimeligt.

Kl. 16:25

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Spørgeren.

Kl. 16:25

Mette Thiesen (NB):

Nu er det jo ikke politikerne, der stiller noget til rådighed; det er danskerne, der betaler for skolerne, uanset om man vælger en folkeskole eller en fri- eller privatskole. De får så betalt det fulde beløb, når de vælger en folkeskole, og de får så lidt mindre og må betale lidt ekstra af egen lomme, når de vælger en fri- eller privatskole. Det er jo det, der er forskellen, og det er sådan set derfor, at vi har været med til at fremsætte det her forslag, altså fordi vi grundlæggende synes, at vi godt må have nogle visioner.

Det handler ikke om, at der er nogen, der skal ringe til ordførerne; det handler om at have visioner for skoleområdet, og der har vi en vision om, at pengene følger barnet en til en og man selv kan vælge frit.

Kl. 16:26

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo.

Jakob Sølvhøj (EL):

Det er jo rigtigt, at det er os som skatteydere, der finansierer både folkeskolen og hovedparten af udgifterne til friskolen. Og derfor er det jo også ærgerligt, at der er partier, der mener, at vi skal have meget dramatiske nedskæringer i skattebetalingen; for det ville jo i givet fald betyde – både på folkeskoleområdet og deraf afledt på friskoleområdet – at der ville blive meget færre penge at gøre godt med. Men der har vi en politisk uenighed.

Kl. 16:26

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste taler er fru Merete Scheelsbeck fra Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:26

Kl. 16:27

(Ordfører)

Merete Scheelsbeck (KF):

Tak for det. Fri- og privatskoler udgør en vigtig og stolt del af det danske uddannelsessystem, og derfor er jeg også glad for, at vi i dag skal behandle det her beslutningsforslag, som vi i Det Konservative Folkeparti har fremsat sammen med Nye Borgerlige og Liberal Alliance. Vi ønsker med beslutningsforslaget at pålægge regeringen at fremsætte et lovforslag om at hæve koblingsprocenten for fri- og privatskoler.

For Det Konservative Folkeparti er det en topprioritet, at vi har et reelt frit skolevalg i Danmark. Hvis forældre ønsker, at deres børn skal gå på en fri- eller privatskole, skal de have lov til det, og pengene skal i højere grad følge med barnet. Ud over at sikre et reelt frit skolevalg vil en forøgelse af koblingsprocenten også bidrage til at opretholde lokalsamfund i yderområderne i Danmark. En øget koblingsprocent vil sikre, at landdistrikter kan bevare de fri- og privatskoler, som er med til at skabe rammen for levende byer i hele Danmark. Fri- og privatskolerne har en rigtig vigtig og uvurderlig rolle i vores lokalsamfund, så vi mener også, at det er afgørende, at der er en reel mulighed for at skabe et robust og bæredygtigt økonomisk fundament under dem.

En friskoleelev koster staten tre fjerdedele af, hvad en folkeskoleelev koster, så vi mener sagtens, at vi kan tillade os at se på, om der er skåret rigtigt til, og at vi kan kigge på, at vi kan hæve den, som der lægges op til her i forslaget. På den baggrund støtter Det Konservative Folkeparti naturligvis det forslag, som vi har været med til at fremsætte.

Kl. 16:28

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak. Der er en kort bemærkning til hr. Jacob Mark.

Kl. 16:28

Jacob Mark (SF):

Det var dejligt, at der fra forslagsstillernes side endelig kom nogen på, for så kan vi blive klogere på, hvad det egentlig er, I vil, eller hvad ordførerne vil – undskyld! Hvad er det, som koblingsprocenten skal være, hvis man stemmer for det her forslag? Er ordførerne bag forslaget enige om den? Og hvad skal det koste, og hvor skulle pengene komme fra?

Kl. 16:29

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Ordføreren.

Kl. 16:29

Merete Scheelsbeck (KF):

Tak for det. Hvis vi var helt enige om, lige præcis hvor snittet skulle ligge, havde det jo nok stået i forslaget. Det, der bliver lagt op til,

er, at regeringen skal komme med et forslag, og at vi jo så skal forhandle derfra, og så må vi jo også tage finansieringen der; de, der vil være med til at hæve koblingsprocenten, kan nok også være med til at finde pengene til det.

Kl. 16:29

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Hr. Jacob Mark.

Kl. 16:29

Jacob Mark (SF):

Det vil sige, at hvis vi stemte for det forslag, vi behandler, var der ingen, der rigtig vidste, hvor meget koblingsprocenten skulle hæves, fordi det kan ordførerne bag forslaget ikke selv blive enige om, og fordi ordførerne bag forslaget så heller ikke selv er enige om, hvor pengene til forslaget skal tages. Det virker lidt besynderligt, men så tror jeg måske bare, jeg vil spørge: Hvad mener Konservative skal være koblingsprocenten fremadrettet, og hvorfra mener Konservative at pengene til løftet skal tages?

Kl. 16:30

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Værsgo, ordføreren.

Kl. 16:30

Merete Scheelsbeck (KF):

Vi har for ikke så lang tid siden f.eks. været ude at foreslå at hæve den med 1 procentpoint og samtidig også at stille nogle sociale krav til skolerne, hvilket ligger i tråd med, at vi hæver det. Så det kunne være et sted at starte, men vi vil også gerne kigge på at hæve den yderligere. Vi synes, det er vigtigt, at vi har nogle gode frie og private skoler i Danmark, og det kræver også, at der er en robust økonomi omkring dem.

Kl. 16:30

Tredje næstformand (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til den konservative ordfører. Den næste ordfører er hr. Henrik Dahl fra Liberal Alliance.

Kl. 16:30

(Ordfører)

Henrik Dahl (LA):

Tak for ordet. I Danmark er det sådan, at pengene til barnets skolegang følger barnet. Medmindre forældrene vælger et tilbud i en friskole eller i en privatskole, følger pengene barnet med et fradrag på 24 pct. Det fradrag synes vi simpelt hen ikke er rimeligt.

For det første skal det være muligt for forældrene at honorere undervisningspligten uden at være tvunget ind i det system, som statsmagten organiserer. Det er jo en ret, som forældre har haft lige siden grundloven i 1849. Men der er også en anden grund, og det er spørgsmålet om monopoler. For hvad enten et monopol er offentligt eller privat, viser erfaringen, at monopoldannelse er af det onde, monopoldannelse fører altid til en sløset kontrol med omkostningerne, og det fører til faldende kvalitet. Friskoler og privatskoler er forældrenes mulighed for at stemme med fødderne, hvis den lokale skole ikke fungerer, eller hvis der er reformivrige politikere, som gennem en lang årrække har forringet folkeskolen ved hjælp af dårligt udtænkte og dårligt gennemførte reformer. Det, som regeringen ønsker, er jo det modsatte af at forhindre monopolet – og det er jo at skabe nye offentlige monopoler på områder, hvor der ikke har været det tidligere, og få det offentlige til at stå stærkere de steder, hvor monopolet bliver udfordret – og det er altså ikke den rigtige vej at gå.

Det er rigtigt, at de tre partier bag forslaget ikke er fuldstændig enige om, hvor koblingsprocenten skal være, men den måde, man

kunne løse det her på, kan man se ved at gå ind på LA's 2030-plan – en glimrende plan, som er gennemregnet og gennemfinansieret og gennemarbejdet – og i den plan er koblingsprocenten hævet til 80, og det er fuldt finansieret. Så det er altså én løsning, men da de tre forslagsstillere jo ikke selv har flertal, vil der under alle omstændigheder være en forhandling. Og vi ved jo fra sidste valgperiode, at de andre partier ikke er gået til valg på at realisere vores program.

Men vi synes, at det her er et godt forslag, det er et godt oplæg til, at Folketinget kan starte nogle forhandlinger, og derfor skal man selvfølgelig bakke op om vores forslag, sådan som vi selv gør. Tak for ordet.

Kl. 16:33

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak. Der er ingen korte bemærkninger til hr. Henrik Dahl, så nu er vi kommet til ordføreren for forslagsstillerne, og det er fru Mette Thiesen fra Nye Borgerlige.

Kl. 16:34

(Ordfører for forslagsstillerne)

Mette Thiesen (NB):

Folkets skole skal tilbage til folket. Så kort kan og skal det siges. Jeg er selv uddannet lærer, og indtil valget den 5. juni 2019, hvor jeg blev valgt til Folketinget, arbejdede jeg i den danske folkeskole. Jeg har siden 2009 været mor. Begge mine børn går i den lokale folkeskole, og jeg har hele vejen igennem været modstander af folkeskolereformen, nationale test og inklusion brugt som spareøvelse – politikernes bureaukratiske krav forklædt som pædagogiske tiltag, fordi de tror, at de ved bedre end fagfolkene, hvordan den gode skole skal laves. Men de tager fejl.

At jeg er blevet valgt til Folketinget, har bestemt ikke ændret min holdning. Jeg mener fortsat, at skolerne skal slippes løs af politikernes spændetrøje, og jo før jo bedre. Skolerne skal være frie, pengene skal følge det enkelte barn en til en. Derfor skal koblingsprocenten hæves, skolerne skal stilles lige. Som forældre skal man frit kunne vælge den skole, der er bedst til ens barn, der skal ikke være forskel. Med Nye Borgerliges politik vil skolegangen i Danmark fortsat blive betalt over skatten, nøjagtig som i dag, vi vil bare gøre op med, at det er kommunerne, der driver skolerne. Kommunerne skal ikke have indflydelse på etablering, drift eller indhold i undervisningen, de skal kun have tilsynspligt.

Jeg kommer af en familie, hvor også min mor er skolelærer. Jeg kan huske rigtig mange samtaler over køkkenbordet derhjemme, hvor hun har fortalt om, hvordan den ene undervisningsminister efter den anden ville bestemme over skolerne – frustreret, opgivende. Den ene såkaldt god idé tog den anden i stedet for blot at lade dem, der reelt er uddannet til det, og som står med det hver eneste dag, varetage den opgave. Den ene reform tog den anden. Båndene blev strammere og strammere. Virkelysten hos lærerne, som jeg også selv oplevede det, blev mindre og mindre. Når man har prøvet at sidde og copy-paste læringsmål ind i et dårligt fungerende it-system, vel vidende at alt det arbejde aldrig nogen sinde kom nogen til gavn, mister man altså troen og lysten. Man kan se sin faglighed udvandes, og man ender med, nå ja, at copy-paste.

Netop derfor er det på tide at skifte retning. Få politikernes evindelige indblanding ud af skolen, og fagpersonerne, forældrene og børnene ind. Skolerne skal stilles lige, og der skal være et reelt frit valg. Politikerne blandede sig i helt ekstrem grad med den sidste skolereform, der hverken har løftet elevernes faglige præstationer eller trivsel, hvilket Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, VIVE, konkluderer. Så meget for politikernes såkaldte ekspertviden.

Jeg har aldrig forstået, hvorfor politikerne mener, at de skal blande sig i alt. Jeg ønsker, at tilliden kommer tilbage til fagpersonerne og detailstyringen forsvinder, og det er egentlig ganske simpelt. Den

kæmpestore folkeskolelov skal erstattes af en helt kort skolelov. Skolerne skal have frihed til selv at lave den bedste skole i lige præcis deres område i samarbejde mellem lederen og lærerne og forældrene og børnene. Det er sådan, man skaber den rigtig gode skole – en god skole, hvor det også prioriteres at opgradere læreruddannelsen til universitetsniveau med længere praktikperiode end i dag; en god skole, hvor skolerne er funderet i danske værdier som demokrati, ligeværd og ligestilling, og hvor reformpopordet læring erstattes af viden, undervisning, uddannelse og dannelse. Det er sundt med respekt om lærergeneringen. Det er sundt, at forældre frit kan vælge den skole, der bedst passer til deres behov, så længe den selvfølgelig er forankret i danske værdier, sprog, kultur, frisind og demokrati.

Vi skylder de dygtige lærere og ledere og de engagerede forældre at give dem rammerne til at skabe den bedste skole til gavn for børnene. De rammer er altså ikke til stede nu. Det vil de blive med Nye Borgerliges skolepolitik, og det vil de også blive med en reel ligestilling af folkeskoler og frie skoler. Pengene skal følge barnet en til en, det er bare sund fornuft. Tak for ordet.

Kl. 16:38

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak. Der er ingen korte bemærkninger til fru Mette Thiesen.

Da der ikke er andre, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Og hvis ikke nogen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

9) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 244:

Forslag til folketingsbeslutning om at sikre, at friskoler, privatskoler og private ungdomsuddannelser på lige vilkår med folkeskoler og offentlige ungdomsuddannelser får stillet coronatest til rådighed af kommunerne.

Af Mai Mercado (KF), Ellen Trane Nørby (V), Alex Ahrendtsen (DF) og Henrik Dahl (LA) m.fl.
(Fremsættelse 09.03.2021).

Kl. 16:38

Forhandling

Den fg. formand (Christian Juhl):

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er børne- og undervisningsministeren. Værsgo.

Kl. 16:39

Børne- og undervisningsministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Tak for det. Jeg må simpelt hen blankt erkende, at da jeg skulle tage stilling til, hvad jeg egentlig ville indstille at vi skulle stemme til det her forslag, kunne jeg ikke blive andet end en lille smule forvirret, for konsekvensen af det her forslag er ingenting, eftersom de administrative og lovgivningsmæssige ting, der skal til for at ligestille fri- og privatskoler med folkeskoler, er foretaget. Derfor virker det jo på den ene side en lille smule tosset at stemme imod, eftersom vi har gjort det, og omvendt virker det jo også lidt mærkeligt at stemme for, fordi der ligesom lægges op til, at det, regeringen pålægges at gøre, er noget, vi allerede har gjort.

Så at the end of the day er regeringen blevet enige med os selv og hinanden om, at vi stemmer for, men at man derfor bliver så meget desto mere nødt til at sige virkelig højt herfra, at konsekvensen så er, at der ingenting sker, eftersom de ting, der er beskrevet i beslutningsforslaget, allerede er gennemført. Det går jeg ud fra at forslagsstillerne er bekendt med, og jeg går egentlig ud fra, at det er, fordi forslaget er fremsat på et tidspunkt, der ligger lidt tilbage i tiden. Og så kan man måske undre sig lidt over, hvorfor vi så alligevel skal behandle det, for jeg tror egentlig, at forslagsstillerne er klar over, at det forholder sig på den måde.

Det er jo også med god grund, at det er på den måde, fordi coronavirussen jo faktisk ikke skelner mellem, om man er den ene eller den anden, om man har den eller den politiske holdning eller er af den eller den religiøse observans, eller hvordan man i øvrigt har indrettet sin hverdag, og den skelner selvfølgelig heller ikke mellem offentlig og privat. Og regeringen differentierer selvfølgelig heller ikke mellem de ting og har i øvrigt haft et rigtig godt samarbejde med både fri- og privatskoler og folkeskoler og med kommunerne og ungdomsuddannelserne i hele spørgsmålet omkring test.

Kommunerne har efter aftale med KL og Sundhedsministeriet og Justitsministeriet påtaget sig opgaven med at stille tilstrækkelig testkapacitet til rådighed og har leveret en *kæmpe* indsats. Altså, vi er jo simpelt hen gået fra 0 til 100 på ingen tid, og det vil sige, at der simpelt hen er en stribe kommuner, der har kastet alt, hvad de havde i hænderne – det må de have gjort, for ellers kan jeg simpelt hen ikke se for mig, hvordan det har kunnet lade sig gøre – og har sørget for, at det her er kommet op at stå. Og kommunerne stiller testkapaciteten til rådighed for både folkeskolerne og fri- og privatskolerne. Kommunerne bliver også kompenseret økonomisk for at løfte testopgaven, både hvad angår det ene og det andet.

Kommunerne stiller test til rådighed for grundskolerne enten på skolerne eller i umiddelbar nærhed af skolerne. Kommunerne kan lokalt afgøre, hvordan tilbuddet er skruet sammen i den enkelte kommune, og det er selvfølgelig for at give den fleksibilitet – altså, alt andet lige er der lidt forskel på, hvor stor afstand man har mellem skoler, og hvor besværligt det er, og hvor stort et opland man har og alle de her ting. Og derfor skal der selvfølgelig være en fleksibilitet i forhold til at løse den her opgave.

Regeringen mener ikke, at det er hensigtsmæssigt at detailregulere. Det har egentlig heller ikke været mit indtryk, at det er blevet rejst i den politiske følgegruppe, der sidder på undervisningsområdet – det er hvert fald ikke blevet rejst, at vi skulle til at detailregulere, hvor de her forskellige testcentre skal være. Så jeg tror egentlig, der alt i alt er en meget god tilfredshed med den fleksibilitet, der er lagt ind i det.

Det kommunale testspor omfatter hverken offentlige eller private ungdomsuddannelser. Det er ellers angivet i beslutningsforslaget, og den del af beslutningsforslaget er simpelt hen ikke helt korrekt. For det er sådan, at på ungdomsuddannelserne stilles et og samme testtilbud – supervisorret selvopdrag hedder det – og det står til rådighed for både offentlige og private institutioner. Men det er altså ikke en kommunal opgave at løse det, hverken hvad angår private eller offentlige ungdomsuddannelser.

Det er så egentlig ikke mit indtryk, at der generelt skulle være problemer med testdækningen på fri- og privatskoler, ud over de første par dage, hvor der var nogen tvivl om, hvad der var op og ned i hele det her nye testregime, der skulle sættes i verden. Jeg mødes med jævne mellemrum med de pågældende foreninger for fri- og privatskolerne, og det er selvfølgelig også med henblik på at følge op på det, hvis der skulle være udfordringer.

Som led i aftalen mellem KL og Sundhedsministeriet og Justitsministeriet skal udfordringer og utilfredshed med det testtilbud, som kommunen stiller til rådighed, løses lokalt eller i relevante sektor-

partnerskaber. Og det vil sige, at det så også ville være der, det ville være relevant at tage det op.

Selvfølgelig kan der være huller i osten derude, men jeg mener sådan set generelt man kan sige, at det her testregime, som er blevet sat i gang med ekstremt kort varsel, og som i dag fungerer rigtig godt, er en kraftpræstation af de helt særlige under den her coronatid. Så tusind tak til alle dem, i øvrigt både offentlige og private aktører, som har bidraget til, at det har kunnet lade sig gøre at få testregimet op at køre på den måde.

Så summa summarum: Vi har foretaget de nødvendige administrative ændringer, som er det, det her forslag lægger op til, og derfor er det meningsløst at stemme imod. Men hermed en forventningsafstemning om, at der altså så ikke kommer til at blive foretaget noget, eftersom det er gennemført.

KL 16:44

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så vi kan ile videre til hr. Jens Joel, som er Socialdemokraternes ordfører i dette spørgsmål, og han får endda super service fra ministeren i form af afsprætning.

KL 16:45

(Ordfører)

Jens Joel (S):

Tak for det, også til formanden, der jo slet ikke behøver at være overrasket over serviceniveauet fra ministeren. Det er generelt højt for alle Folketingets partier, kan jeg bekræfte. Det var det røde æble, vi kom fra, ikke? Det har jo været skolepolitik hele eftermiddagen.

Nå, det her kan gøres relativt kort, faktisk meget kort, for forudsætningen for at genåbne så store dele af undervisningen, som vi heldigvis har aftalt med hinanden, er jo, at vi bliver testet, og det gælder selvfølgelig, uanset hvad for en skole man går på. Derfor er det også mit indtryk, at da det her forslag blev stillet, var det udtryk for, at der var nogle praktiske problemer. Der var nogle usikkerheder, og der var nogle opstartsvanskeligheder, men der har ikke været nogen politisk konflikt om, hvorvidt privat- og friskoler skulle stilles anderledes end offentlige skoletilbud. Derfor har vi selvfølgelig også fået løst udfordringerne, og der vil jeg gerne tilslutte mig ministerens ros. Det lyder så nemt at sige, at vi har fået løst udfordringerne, men det er jo i høj grad kommunerne og folkene derude, der har løst det her.

På den baggrund kan jeg sige, at vi støtter op om, at alle eleverne selvfølgelig skal behandles lige, og derfor støtter vi op om beslutningsforslaget, men vi mener faktisk heller ikke, det kommer til at medføre nogle ændringer, da det heldigvis også er tilfældet derude i dag.

KL 16:46

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Nu bliver det spændende at se, om det er ministeren eller hr. Jens Joel, der yder service for den næste. Den næste er nemlig hr. Kenneth Mikkelsen fra Venstre, Danmarks Liberale Parti. Værsgo.

KL 16:46

(Ordfører)

Kenneth Mikkelsen (V):

Tak for det, formand, tak til ministeren, og tak til Socialdemokratiets ordfører for jo i virkeligheden helt at tage luften ud af det her beslutningsforslag ved at tilslutte sig. Hvad skal vi så skændes om her en mandag eftermiddag i Folketingssalen?

Jeg er glad for, at I tilslutter jer. Der, hvor filmen så måske knækker en lille smule for mig, er jo i virkeligheden i forhold til ministerens ord om, at det så betyder, at der ikke sker noget. Det skal vi måske hjælpe hinanden lidt med efterfølgende, for der findes eksempler derude på, at det ikke går helt med den hast, som vi

kunne drømme om, i forhold til at kommunerne understøtter de frie og private skolars testfaciliteter. Det er vi i hvert fald vidende om eksempler på.

Jeg vil ikke holde en lang ordførertale, for det lyder til, at vi er enige. Vi skal bare have de eksempler frem og få det til at virke. Så med de ord vil jeg egentlig bare afslutte min ordførertale og sige, at det glæder mig, vi kan nå til enighed. Tak.

Kl. 16:47

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak til Venstres ordfører. Der er ingen korte bemærkninger, og vi kan dermed gå videre til den næste ordfører. Jeg ved ikke, om hr. Kenneth Mikkelsen vil spritte af for en fra Dansk Folkeparti, men det håber jeg. Det er nemlig hr. Alex Ahrendtsen, der er ordfører i den her sag. Velkommen.

Kl. 16:48

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. Når man er i opposition og gerne vil have regeringen til at gøre noget, er der mange ting, man kan gøre. Man kan rejse en forespørgselsdebat, man kan indkalde til samråd, man kan stille ministre både skriftlige og mundtlige spørgsmål, og så kan man fremsætte et beslutningsforslag for at presse regeringen. Det er jo fuldstændig rigtigt, hvad ministeren siger. Der er blevet handlet på det. Det er sket hurtigt. Egentlig burde vi have trukket det her beslutningsforslag tilbage, men nogle gange går lidt stærkt. Jeg tror, vi kan ordne det i udvalget, så vi er fri for at stemme om det. Det er i hvert fald det, jeg vil anbefale at vi og kollegaerne gør, når vi kommer så langt. Men tak for servicemeddelelsen.

Kl. 16:48

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak til hr. Alex Ahrendtsen. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører, som selv må spritte af, er hr. Jacob Mark fra SF, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 16:49

(Ordfører)

Jacob Mark (SF):

Vi synes også, det er en god idé. Sundhedspolitik er ikke skolepolitik. Vi har udrullet en omfattende teststrategi, og der skal privatskoler og friskoler ikke stilles dårligere. Det gjorde vi også allerede klart, da der var problemer omkring det. Vi stemmer – ligesom alle andre partier i vores del af blokken i hvert fald gør – for forslaget.

Så har jeg lavet min egen lille høring for at høre, hvordan det egentlig går. Frie Skolars Lærerforening siger, at de næsten ingen henvendelser får fra lærere om test for tiden. Lærerne er glade for at være tilbage, og de fleste steder er der fundet fornuftige måder at gøre tingene på. I Danmarks Private Skoler siger de, at det fungerer rigtig godt. De hører i hvert fald ikke andet, men de mener stadig væk, at det er meget godt at få pointeret, at der skal være ligestilling. Det er også det, vi sørger for. Friskolerne siger også, at det overordnet fungerer rigtig godt, men at der er enkelte udfordringer nogle enkelte steder, og det må man så løse der.

Så det virker jo til, at vi fælles og med voldsom kraft sparker en åben dør ind, og så kan vi få slået fast, at der skal være ligestilling. Det skal der fortsat være. De steder, hvor der er problemer, skal de løses hurtigst muligt. Vi stemmer for forslaget.

Kl. 16:50

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Heller ikke her er der nogen kommentarer. Og hr. Jacob Mark spritter nu af for den næste ordfører, der er fru Marianne Jøved fra Radikale Venstre.

Kl. 16:50

(Ordfører)

Marianne Jøved (RV):

Radikale Venstre stemmer også for forslaget. Jeg må sige, at det er en af de første gange, jeg har oplevet sådan meget massivt, at et forslag til folketingsbeslutning bliver overhalet af virkeligheden. Det synes jeg da er meget morsomt; jeg vil hænge det op på min væg i et stykke tid.

Kl. 16:51

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Den næste ordfører er hr. Jakob Sølvhøj fra Enhedslisten – De Rød-Grønne.

Kl. 16:51

(Ordfører)

Jakob Sølvhøj (EL):

Tak. Der er jo ikke grundlag for nogen rigtig kras debat her, må man sige. Så er der jo heller ingen grund til at opfinde noget, men havde det været for 4-5 uger siden, så kunne vi nok have fået en frisk debat. For man kan sige, at Kommunernes Landsforening måske ikke sådan lige ramte sømmet på hovedet med deres første kommentarer i den her sag. Jeg har ikke været så grundig som hr. Jacob Mark – man skal jo ikke bureaukratisere sit arbejde – men jeg har dog lige forhørt mig. Og for en ordens skyld vil jeg så også sige, at jeg hører fra skoleverden, at der faktisk er et rigtig godt samarbejde med Kommunernes Landsforening.

Det er jo ikke altid, at man hører det fra skoleverden, men det lyder altså, som om de problemer, som vitterlig var der – anderledes skal vi jo heller ikke fremstille det – er blevet løst. Jeg var ærlig talt lidt i tvivl, da jeg forberedte mig, om, hvad der egentlig kunne gøres mere for at bringe det her i land, men jeg er blevet bekræftet af indlæggene, med hensyn til at der sådan set ikke er behov for, at vi gør mere.

Derfor synes jeg, det lyder fornuftigt, hvad hr. Alex Ahrendtsen siger: at vi skriver en beretning. Men skulle det komme dertil, stemmer vi altså også for forslaget ved en eventuel andenbehandling.

Kl. 16:52

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Heller ikke her er der korte bemærkninger. Og den næste ordfører er fru Mette Thiesen fra Nye Borgerlige.

Kl. 16:53

(Ordfører)

Mette Thiesen (NB):

Altså, jeg ved ikke rigtig, om der er så meget at sige. Grunden til, at vi ikke er medfremsættere, er, at vi sådan set mener, at der slet ikke skal være hele det her testcirkus, som man har ude i skolerne. Jeg har før fra den her talerstol og også flere andre steder luftet min store bekymring – med den viden, jeg har – med hensyn til hvor nemt det er for børn at udskamme hinanden. Vil man så sige uh nej, hvis der er en, der er smittet? Vil du ikke tage en coronatid? Og hvorfor vil du ikke det? Det er nogle af de ting, der kan være.

Jeg synes simpelt hen, det er ude af proportioner. Jeg synes ikke, det er nødvendigt, at børn bliver testet. Men når der nu er et flertal i Folketinget, som mener, at børn skal skamtestes flere gange om ugen, så giver det selvfølgelig god mening, at der skal være lige vilkår, uanset hvilken skole man går på. Men helt grundlæggende set er vi ikke fortalere for, at man på den måde tester børn, overhovedet ikke. Tværtimod synes vi, at de alle sammen skal tilbage i skole med det samme.

Kl. 16:54

Kl. 16:57

Den fg. formand (Christian Juhl):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger. Og dermed kan vi gå videre til hr. Henrik Dahl fra Liberal Alliance.

Kl. 16:54

(Ordfører)

Henrik Dahl (LA):

Tak for ordet. Allerede i begyndelsen af epidemien skrev jeg i en aviscommentar, at covid-19 var sådan en ideologiknuser, altså sådan, at hvis man forholdt sig meget ideologisk til at håndtere af epidemien, så ville det gå galt, for den her situation ville komme til at kræve pragmatisme. Og den pragmatisme synes jeg at man på meget, meget smuk vis ser udfoldet her, hvor hele det pragmatiske Folketing er enige om, hvad der er den rigtige løsning.

Vi bakker naturligvis op om vores eget forslag. Jeg vil benytte mig af min taletid, da jeg er den eneste uddannelsesordfører, som også er sundhedsordfører, til bare på sundhedsordførernes vegne at sige tak til uddannelsesordførerne for, at de tager covid-19 alvorligt. Det her er et problem, som vi har arbejdet med dag og nat i hele perioden siden den 11. marts sidste år, så vi er glade for, at vi ikke får ekstra besvær ind på vores skrivebord, ved at vi også skal siddeovre i Sundhedsudvalget og håndtere den her kedelige sag.

Nu bliver det ordnet på en smidig og fornuftig måde, som alle er glade for, og det er vi sundhedsordførere også glade for. Tak for ordet.

Kl. 16:55

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak. Og vi har endnu en ordfører, nemlig ordføreren for forslagsstillerne, fru Merete Scheelsbeck fra Det Konservative Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:56

(Ordfører for forslagsstillerne)

Merete Scheelsbeck (KF):

Tak for det. Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg sige tusind tak for den store opbakning, der har været, til vores beslutningsforslag.

Det er jo ikke, fordi vi skrev det for sjov, dengang vi skrev det; det var jo, fordi der reelt var et problem og nogle udfordringer, som nogle skoler bøvlede med. Så der var jo faktisk nogle udfordringer, vi gerne ville have taget op, men det er jo dejligt, at de er blevet løst. Vi havde manglende ligestilling derude, hvor nogle kommuner var lidt værre end andre, og der var nogle problemer med KL.

Men vi er glade for, at problemerne er løst, og vi håber, at vi aldrig kommer i en situation, hvor vi oplever sådan en manglende ligestilling igen. Men tak for opbakningen.

Kl. 16:56

Den fg. formand (Christian Juhl):

Selv tak.

Der er ikke flere, som har bedt om ordet, så forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning går videre til Børne- og Undervisningsudvalget. Og hvis ikke nogen af jer gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Christian Juhl):

Der er ikke mere at foretage i det her møde. Og jeg tror, at der er tre formandsvagter, der glæder sig over, at de ikke skal på arbejde i aften, så jeg skal nok sige tak fra dem. Og i øvrigt vil jeg sige tak til alle for dagens indsats i folkestyrets tjeneste.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, tirsdag den 27. april 2021, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 16:57).